

COpii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Guvernare Incluzivă

PEH 010

Curs de formare pentru funcționari publici

CUPRINS:

Drepturile omului	p. 4
Cadrul legislativ al incluziunii sociale.....	p. 40
Comunicare și campanii	p. 74
Planificare strategică	p. 103

COpii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

DREPTURILE OMULUI

COpii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Ce se înțelege prin drepturile omului?

Drepturile omului sunt ca și o armură: ele ne protejează; sunt ca niște norme, pentru că ne spun cum ne putem comporta; ca niște legi, pentru că se poate face apel la ele în instanță. Ele au caracter abstract – de exemplu, trăirile emoționale; și sunt ca și sentimentele, aparținând tuturor și existând independent de ce se întâmplă în viața de zi cu zi.

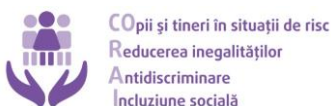
Ele sunt precum natura pentru că pot fi violate, și sunt precum spiritul, deoarece nu pot fi distruse. Ca și timpul, ele ne tratează pe toți la fel – bogat sau sărac, tânăr sau bătrân; alb sau negru, înalt sau scund. Ele ne conferă respect, ne pot responsabiliza în a-i trata pe alții cu respect. Ca și binele, adevărul și echitatea, nu există un acord unanim în definirea lor, dar le recunoaștem atunci când le vedem aplicate.

Valorile și principiile care stau la baza ideii de drepturile omului au o vechime de milenii. Ele sunt adânc înrădăcinate în filozofiile și gândirea religioasă a culturilor și civilizațiilor din întreaga lume.

Valori – cheie

La baza drepturilor omului stau două valori-cheie: demnitatea umană și egalitatea. Drepturile omului includ acele standarde de bază care sunt necesare pentru o viață demnă; universalitatea lor derivă din faptul că, măcar în această privință, toate persoanele sunt la fel. Nu ar trebui, și nu putem să facem discriminare în acest sens.

Aceste două credințe sau valori constituie fundamentul existenței drepturilor omului, și ele sunt rareori controversate. Iată de ce această idee a fost susținută de toate persoanele din toate culturile din lume, de toate guvernele din țările civilizate și de către oricare reprezentant al fiecărei religii. Este recunoscut aproape pe plan universal că puterea statală nu poate fi nelimitată sau arbitrară; ea trebuie să fie limitată, cel puțin indivizii din jurisdicția ei putându-li-se impune un minimum de cerințe referitoare la demnitatea umană.

Multe alte valori pot deriva din acestea două, fundamentale, și pot contribui la definirea mult mai exactă a unui model de co-existență interpersonală și interstatală în mod practic.

De exemplu:

Libertatea, Respectul pentru celălalt, Nediscriminarea, Toleranța, Dreptatea, Responsabilitatea

Caracteristicile drepturilor omului

Filosofii pot continua dezbaterile pe tema drepturilor omului, dar comunitatea internațională a stabilit un set de principii-cheie asupra cărora instituțiile statale au căzut de acord și pe care le vor respecta. În raport cu aceste principii:

1. **Drepturile omului sunt inalienabile.** Aceasta înseamnă că nimeni nu le poate pierde, deoarece ele sunt legate de viața de zi cu zi. În unele circumstanțe particulare – deși nu în toate – ele pot fi suspendate sau restricționate. De exemplu, dacă cineva este considerat vinovat de crima, libertatea sa poate fi luată; sau în cazul unor vremuri de restricții sociale un guvern poate impune o restricționare a libertății de mișcare a populației.

2. **Ele sunt indivizibile, interdependente și interrelaționate.** Aceasta presupune că drepturile omului, deși sunt variate, sunt interconectate și nu pot fi abordate izolat unele de altele. A te bucura de un drept implică a te bucura și de celelalte drepturi și nici un drept al nici unei persoane în mod particular nu e mai important decât restul drepturilor celorlalți.

3. **Ele sunt universale,** ceea ce semnifică faptul că ele se aplică în mod egal pentru toate persoanele din orice colț al lumii, fără limitare temporală. Orice individ este îndreptățit să beneficieze de drepturile lui, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de alt gen, origine națională, origine socială sau alt tip de statut.

Trebuie subliniat că universalitatea drepturilor omului nu constituie o amenințare asupra diversității individuale sau diferentelor culturale. Diversitatea poate să existe și într-o lume în care toți avem drepturi egale și merităm să fim respectați și să respectăm.

Scurt istoric

Procesul de înglobare a acestor valori și principii într-un drept internațional a început acum câteva secole. Deși pe parcursul ultimelor două secole nivelul

COPPI și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

angajamentelor internaționale a crescut, ceea ce numim noi acum “drepturile omului” este o realitate relativ recentă. Sistemul actual de instrumente internaționale privind drepturile omului nu are decât puțin peste 50 de ani, și domeniul continuă să evolueze. Mai trăiesc în lume mulți oameni care își amintesc de o vreme când nu exista nici un fel de cadru internațional pe baza căruia statul putea fi tras la răspundere pentru nedreptățile comise împotriva indivizilor.

Ca reacție la eșecul Ligii Națiunilor și la cel de-al doilea război mondial, a fost înființată **Organizația Națiunilor Unite**. Sistemul actual de instrumente internaționale privind drepturile omului a fost instituit prin Carta Națiunilor Unite din 1945. În articolul 1 se afirmă că unul dintre scopurile Organizației Națiunilor Unite este:

„Dezvoltarea unor relații prietenești între națiuni pe baza respectului pentru principiul egalității de drepturi și autodeterminării popoarelor”.

Deoarece Carta nu era destul de explicită și nu ajuta la rezolvarea situațiilor cu care omenirea s-a confruntat în timpul războaielor, **în 1948 s-a adoptat Declarația universală a drepturilor omului (DUDO)**.

Conceptul de drept internațional s-a definit mai clar ca rezultat al atrocităților care au avut loc în timpul celor două războaie mondiale din prima jumătate a secolului XX.

Primul organism internațional, Liga Națiunilor, nu a reușit să contracareze invaziile pornite de Germania și Italia în anii '30. În urma acestor invazii, s-a încercat exterminarea unor întregi populații, cum ar fi evreii și romii, precum și handicapații mental. Tratamentul inuman la care au fost supuși prizonierii atât în Europa cât și în Asia în timpul celui de-al doilea război mondial a justificat crearea unui sistem de drept și instituții internaționale prin care se putea preveni comiterea unor noi abuzuri împotriva oamenilor.

Declarația universală a drepturilor omului proclamată în 1948 era un document al cărui scop consta în a ghida și reglementa interacțiunile dintre state și cetățenii lor. Scopul urmărit era ca omenirea să poată merge mai departe pe calea dezvoltării în loc să se afunde tot mai mult în războaie distrugătoare.

COPii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Ce drepturi avem?

Stim ca suntem îndreptățiți să ni se respecte toate drepturile omului. Declarația Universală a drepturilor omului, Convenția europeană a drepturilor omului și alte tratate internaționale stipulează o gamă largă de diferite drepturi, deci ar trebui să le analizăm în ordinea în care au fost elaborate și adoptate de comunitatea internațională. Un mod “normal” de a clasifica aceste drepturi constă în “prima, a doua și a treia generație” de drepturi, dar care are, la rândul ei, valoare limitată și, uneori, chiar eronată.

Prima generație de drepturi (drepturi civile și politice)

Aceste drepturi au început să evolueze într-o teorie în secolele 17 și 18 și s-au bazat mai mult pe preocupările politice. A început să se admită că există anumite lucruri pe care toate statele puternice nu ar trebui să le facă și că oamenii ar trebui să poată influența politicile care îi afectează.

Cele două idei centrale au fost libertatea personală și protecția individului față de stat.

Drepturile civile oferă garantarea minimă a integrității fizice și morale și permit indivizilor să aibă propriile credințe și liberă conștiință: de exemplu, drepturile la egalitate și libertate, libertatea de a practica o religie și de a-și exprima propriile opinii, dreptul de a nu fi torturat sau ucis.

Drepturile juridice (legale) sunt de obicei clasificate ca “drepturi civile”. Ele oferă protecția indivizilor în relația cu sistemul legislativ și politic: de exemplu, protecția împotriva arestării și detenției arbitrare, dreptul la prezumția de nevinovăție până la demonstrarea vinovăției într-un tribunal și dreptul de a face apel.

Drepturile politice sunt necesare pentru a putea participa la viața comunității și asociații: de exemplu, dreptul la vot, dreptul de a se înscrie într-un partid politic, dreptul la asociere liberă și de a participa la întruniri, libertatea de expresie și accesul la informații.

Aceste categorii nu sunt clar delimitate, ci reprezintă doar unul dintre modurile de clasificare a diferitelor drepturi. Multe dintre drepturi se încadrează în mai mult decât o singură categorie. Dreptul la liberă expresie, de exemplu, este în același timp un drept civil, dar și unul politic. Este esențial pentru participarea la viața politică, dar și pentru libertatea personală.

Putem considera drepturile politice ca

COPII și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

fiind și drepturi civile?

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Drepturile civile și drepturile politice sunt descrise detaliat în Convenția internațională privind drepturile civile și politice și în Convenția europeană privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului. Aceste drepturi au fost tradițional considerate de mulți – în special de cei din Vest – ca fiind cele mai importante, dacă nu singurele drepturi reale ale omului.

În timpul “razboiului rece”, țările din blocul sovietic au fost aspru criticate pentru nerespectarea drepturilor civile și politice. În replica, aceste țări au criticat democrațiile vestice pentru ignorarea drepturilor sociale și economice fundamentale.

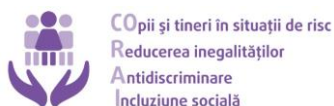
A doua generație de drepturi (drepturile sociale, economice și culturale)

Aceste drepturi au în vedere modul în care oamenii trăiesc și muncesc împreună și trebuințele fundamentale ale vieții. Sunt bazate pe ideea de egalitate și pe garantarea accesului la servicii, bunuri și oportunități sociale și economice fundamentale. Au devenit din ce în ce mai mult un subiect cu recunoaștere internațională, odată cu efectele industrializării și cu evoluția clasei muncitoare. Aceasta a generat noi cerințe și noi idei privind semnificația unei vieți demne. Oamenii și-au dat seama că demnitatea umană are nevoie de mai mult decât interferența minimă dintre drepturile civile și politice.

Drepturile sociale sunt cele necesare pentru participarea deplină la viața socială. Incluz, cel puțin, dreptul la educație, dreptul de a întemeia și menține o familie, dar și majoritatea drepturilor considerate adesea ca drepturi “civile”: de exemplu, dreptul de a petrece timpul liber, dreptul la sănătate și intimitate și la nondiscriminare.

Drepturile economice sunt adesea văzute ca incluzând dreptul la muncă, la un standard de viață adecvat, la locuință și dreptul la pensie pentru bătrâni sau persoane cu dizabilități. Drepturile economice arată că un minimum de siguranță materială este necesar pentru demnitatea umană și că, de exemplu, lipsa unei ocupații sau alocuinței poate avea efecte psihologice.

Drepturile culturale se referă la modul de viață al unei comunități, acordându-li-se de multe ori mai puțină atenție decât celorlalte tipuri de drepturi. Incluz dreptul de a participa liber la viața culturală a comunității și, poate, de asemenea, dreptul la educație. Totuși, multe alte drepturi, neoficial numite drepturi “culturale” sunt esențiale pentru

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

minoritati pentru pastrarea identitatii culturale în societate: de exemplu, dreptul la non-discriminare si la protectia legala.

Drepturile sociale, economice si culturale sunt definite de Conventia internationala privind drepturile

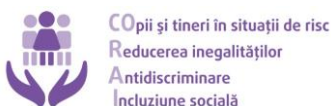
economice, sociale si culturale si de Carta sociala europeana.

Sunt unele drepturi mai importante decât altele?

Drepturile sociale si economice au trecut printr-o perioada dificila pâna sa fie acceptate la un nivel egal cu drepturile civile si politice, din motive în acelasi timp ideologice si politice.

Desi cetateanului de rând lucrurile precum standardul minim de viata, locuinta si conditiile adecvate de muncă i se par esentiale pentru demnitatea umana, politicienii nu au fost la fel de pregatiti sa recunoasca acest fapt. Unul dintre motive este fara îndoiala acela că asigurarea drepturilor sociale, economice si culturale fundamentale pentru toti cetatenii din întreaga lume ar fi necesitat o redistribuire majora a resurselor. Politicienii sunt constienti ca politica de acest tip nu adună multe voturi.

Prin urmare, ei ofera o serie de motive pentru care a doua generatie de drepturi au unrang diferit. Primul dintre ele se refera la faptul ca drepturile sociale si economice nu sunt nici realiste, nici realizabile, cel putin pe termen scurt, si ar trebui sa le obtinem treptat. Aceasta este abordarea adoptata de Conventia internationala privind drepturile economice, sociale si culturale: guvernele trebuie doar sa demonstreze ca iau masuri pentru atingerea acestui obiectiv în viitor. Acest argument este, desigur, discutabil si pare a fi fundamentat mai mult pe ratiuni politice. Multe studii independente arata ca exista suficiente resurse în lume si suficienta expertiza, pentru a se asigura nevoile fundamentale ale tuturor daca se depune destul efort în acest sens. O a doua justificare se refera la existenta unor diferente teoretice între prima si a doua generatie de drepturi: prima generatie cere guvernelor doar sa limiteze anumite actiuni (asa numitele drepturi “negative”), în timp ce a doua solicita o interventia pozitiva a guvernelor (acestea sunt drepturile “pozitive”). S-a considerat ca este nerealist sa ne asteptam ca guvernele sa faca pasi pozitivi, cel putin pe termen scurt, si ca nu sunt obligate sa faca asta. Fara nici o obligatie a nimanui, nu putem vorbi despre drepturile omului în adevaratul sens al cuvântului.

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Cu toate acestea, exista două interpretări eronate în această argumentație. În primul rând, drepturile civile și politice nu sunt în nici un caz “pur negative”. Pentru ca un guvern să garanteze, de exemplu, dreptul de a nu fi torturat, nu este suficient ca oficialitățile statului să limiteze acțiunile de tortură. Libertatea reală în acest sens ar necesita un sistem complicat de control: poliție, mecanisme legislative, libertatea de informare, accesul în locurile de detenție – și multe altele. La fel se întâmplă în cazul dreptului la vot și al multor alte drepturi civile și politice. Cu alte cuvinte, aceste drepturi solicită acțiuni pozitive din partea guvernelor, pe lângă limitarea acțiunilor negative.

Ce măsuri pozitive este nevoie să autorizeze un guvern, pentru a asigura alegeri libere și corecte?

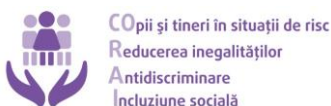
În al doilea rând, drepturile sociale și economice, la fel ca și cele politice și civile, solicită, de asemenea, ca guvernele să limiteze anumite activități: de exemplu, scutirea de taxe a unor companii, promovarea dezvoltării în regiuni care au deja un oarecare avantaj, impunerea taxelor vamale care dezavantajează țările în curs de dezvoltare și altele.

De fapt, diferitele tipuri de drepturi sunt mult mai strâns legate decât lăsa să se înțeleagă denumirile categoriilor acestora. Drepturile economice se amestecă în cele politice; drepturile civile sunt uneori greu de diferentiat de cele sociale. Etichetele pot fi utile pentru a oferi o imagine cuprinzătoare, dar pot, de asemenea, conduce la înțelegeri eronate. Aproape orice drept poate fi încadrat în aproape orice categorie în anumite condiții.

A treia generație de drepturi (drepturile colective)

Lista drepturilor omului recunoscute internațional nu a rămas constantă. Cu toate că niciunul dintre drepturile enumerate în Declarația Universală nu a fost pus în discuție în 50 de ani de existența a acestui document, noi tratate și documente au clarificat și dezvoltat unele concepte fundamentale menționate de documentul original.

Aceste completări au fost rezultatul unor factori: în parte, au apărut ca răspuns la evoluția ideilor despre demnitatea umană, în parte ca rezultat al evoluției tehnologiei, iar uneori ca răspuns la apariția unor noi amenințări. În cazul unei noi categorii de drepturi propuse ca fiind a treia generație, a fost consecința unei înțelegeri mai profunde a diferitelor obstacole în realizarea

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

primei și celei de-a doua generații de drepturi. Creșterea globalizării a relevat posibilitatea distribuirii resurselor pentru înlăturarea acestor obstacole.

Ideea care fundamentează a treia generație de drepturi este aceea a solidarității, iar această categorie cuprinde drepturile **colective** ale oamenilor și ale societăților – cum ar fi dreptul la dezvoltare durabilă, la pace sau la un mediu sănătos. În cea mai mare parte a lumii, sărăcia extremă, războiul, dezastrele ecologice și catastrofele naturale au însemnat un progres limitat către respectarea drepturilor omului. Din acest motiv, mulți oameni au simțit nevoia unei noi categorii de drepturi care să asigure societăților, în special în țările în curs de dezvoltare, condițiile adecvate pentru a putea asigura prima și a doua generație de drepturi, deja recunoscute.

În a treia generație sunt incluse, de obicei, dreptul la dezvoltare, la pace sau la un mediu sănătos, dreptul de a participa la exploatarea comună a resurselor lumii, dreptul la comunicare și la asistență umanitară.

Totuși, există dezbateri legate de această categorie de drepturi. Unii experți obiectează că drepturile colective pot fi denumite “drepturi ale omului”. Drepturile omului se referă, prin definiție, la drepturile individuale și definesc aria intereselor individuale cărora trebuie să li se dea prioritate în fața oricăror alte interese ale societății sau ale unor grupuri sociale. În sens invers, drepturile colective aparțin comunităților sau chiar tuturor statelor.

Nu se dezbate prea mult existența sau non-existența acestor drepturi, ci considerarea lor ca fiind drepturi ale omului. Controversa este mai mult verbală, deoarece unii oameni se tem că o astfel de schimbare de terminologie ar putea oferi o “justificare” pentru unele regimuri totalitare să negheze drepturile (individuale) ale omului în numele drepturilor colective; de exemplu, minimalizarea drepturilor omului în scopul asigurării “dezvoltării economice”. Există o altă temă, exprimată uneori: din momentul în care nu statul, ci comunitatea internațională trebuie să asigure a treia generație de drepturi, controlul respectării lor este imposibil de garantat. Cine sau ce organism trebuie să fie responsabil pentru asigurarea păcii în Caucaz sau Palestina?

În cele din urmă, indiferent cum am decide să le numim, este general recunoscut că acest domeniu trebuie cercetat în continuare și trebuie să i se acorde atenție în viitor din partea comunității internaționale. Unele drepturi colective au fost deja recunoscute, în special în cadrul Cartei Africane a drepturilor omului.

Declarația Universală a

COPii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

drepturilor omului include dreptul la autodeterminare, iar dreptul omului la dezvoltare a fost cuprins în Declarația Adunării Generale a Națiunilor Unite, în 1986.

Cine are aceste drepturi?

Absolut toată lumea. Criminalii, sefii de stat, copiii, bărbații, femeile, africanii, americanii, europenii, refugiații, somerii, angajații, bancherii, activiștii caritabili, profesorii, dansatorii, astronautii ...

Chiar și criminalii și sefii de stat?

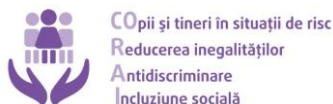
Absolut *toată lumea!* Și criminalii, și sefii de stat sunt oameni. Puterea drepturilor omului stă în faptul că *tratează toți oamenii ca perfect egali* când vine vorba de a avea demnitate umană. Poate unii oameni au încălcat drepturile celorlalți sau reprezintă un pericol pentru societate și, prin urmare, trebuie ca, într-un fel, drepturile să le fie *limitate* pentru a-i proteja pe ceilalți, dar aceasta numai în cadrul anumitor limite. Aceste limite sunt stabilite ca fiind minimul necesar pentru a duce o viață demnă din punct de vedere uman.

Cine are grija de drepturile omului?

Cu toții trebuie să o avem grija. Există legislație și la nivel național și internațional care impune restricții asupra a ceea ce pot guvernele să facă cetățenilor lor, dar, dacă nimeni nu semnalează faptul că acțiunile lor încălcă normele internaționale, guvernele pot continua să le încălce neîngrădit. Ca indivizi, nu trebuie doar să respectăm drepturile celorlalți în viața de zi cu zi, ci și să ținem sub observație guvernele noastre și pe ale altora. Sistemele de protecție sunt pentru noi toți, dacă știm să le folosim.

Cum îmi pot apăra drepturile?

Încercați să arătați că v-au fost încălcate; revendicați-va drepturile. Spuneți-i părții celeilalte că știți că nu are dreptul să vă trateze astfel. Faceți referire la articolele importante din Declarația Universală a Drepturilor Omului și din Convenția Europeană a Drepturilor Omului sau din alte documente internaționale. Dacă există o legislație și în țara voastră, faceți referire și la aceasta. Spuneți-le celorlalți de această încălcare: spuneți presei, scrieți-le reprezentanților parlamentari și sefului statului, informați orice ONG care e implicat în apărarea drepturilor omului. Cereți-le sfatul. Vorbiți cu un avocat, dacă aveți ocazia. Asigurați-va că guvernul știe ce măsuri luați. Faceți-i să înțeleagă că nu veți renunța. Arătați-le sprijinul pe care contau și, dacă toate celelalte au dat greș, puteți face apel la justiție.

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Cum ajung la Curtea europeana?

Conventia europeana pentru apararea drepturilor si libertatilor fundamentale ale omului are o procedura anume pentru plângerile individuale si totodata pentru plângerile unuistat împotriva altuia. Cu toate acestea, exista cerinte stricte ce trebuie îndeplinite pentru a fi admisa o plângere si aceasta chiar înainte ca un caz sa fie macar luat în considerare. De exemplu, trebuie sa va asigurati ca plângerea a trecut deja pe la instantele din tara voastra (pânala cea mai înalta instanta!) înainte de a putea aduce un caz în fata Curtii Europene. Daca vretisa încercati si credeti ca îndepliniti conditiile de admitere, atunci puteti depune o plângere folosind un formular tip (disponibil la Secretariat). Totusi, va sfatuim sa cautati consultant legala la ONG-uri din domeniu pentru a fi siguri ca plângerea depusa are sanse de reusita. Nu uitati ca poate fi un proces lung si complicat înainte ca o sentinta finala sa fie data.

Cui pot revendica drepturile?

Aproape toate drepturile fundamentale omului enumerate în documentele internationale sunt revendicate în fata guvernului vostru sau a oficialilor statului. Drepturile omului va apara interesele împotriva statului, deci trebuie sa le revendicati de la stat sau reprezentantii lui. Daca simtiti ca drepturile va sunt încalcate, de exemplu de catre angajatorul sau vecinul vostru, nu putet face apel direct la legislatia internationala pentru drepturile omului decât în cazul în care guvernul tarii ar fi trebuit sa faca ceva pentru a evita ca angajatorii sau vecinii vostri sa actioneze astfel.

Are cineva datoria sa-mi apere drepturile?

Da. Un drept este lipsit de valoare fara responsabilitatea sau datoria corespunzatoare din partea altcuiva. Fiecare individ în parte are obligatia *morala* de a nu va încalca demnitatea personala, dar guvernul dumneavoastra, prin faptul ca a aderat la acorduri internationale, nu are doar o obligatie morala, ci si una legala.

Drepturile omului constituie o problema doar în tarile nedemocratice?

Nu exista nici o tara în lume care sa aiba un dosar impecabil al drepturilor omului, si asta chiar si astazi. În unele tari, pot fi mai multe încalcare ale drepturilor decât în altele sau ele pot afecta populatia într-o proportie mai mare, dar fiecare asemenea încalcare este o problema care nu ar fi trebuit sa apara si care trebuie

solutionata. Un individ caruia i-

COpii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

au fost încălcate drepturile într-o țară cu o tradiție democratică este puțin probabil ca va fi consolată de faptul că, în general, țara sa are un dosar al drepturilor omului „mai bun” decât alte țări ale lumii!

Am făcut progrese în privința reducerii numărului de încălcări ale drepturilor omului?

Progrese mari, chiar dacă uneori par doar o picătură într-un ocean. Luați în considerare abolirea sclaviei, dreptul la vot pentru femei, țările care au abolit pedeapsa cu moartea, eliberarea deținuților politici în urma presiunii internaționale, colapsul regimului de discriminare rasială din Africa de Sud, cazurile judecate de Curtea Europeană și legile care au trebuit schimbate ca urmare a acestui fapt. Luați în considerare faptul că transformările treptate care au loc în cultura internațională înseamnă că chiar și cele mai autoritare regimuri trebuie să ia în considerare drepturile omului pentru a fi acceptate pe plan internațional. Au fost multe rezultate pozitive, mai ales în ultimii 50 de ani, dar mai sunt multe de făcut.

DILEME

Cum putem spune că drepturile omului sunt universale, când există peste tot în lume oameni cărora li se încălca drepturile?

Acești oameni *au* drepturi. Faptul că ei sunt tratați astfel contravine nu doar normelor morale, ci și celor acceptate pe plan internațional. Reprezentanții acestor state sunt considerați vinovați după legea internațională, iar unele țări sunt chiar „pedepsite” de comunitatea internațională, prin sancțiuni sau chiar prin mijloace militare. Totuși, astfel de acțiuni sunt adesea arbitrare, ele depinzând mai mult de interesele altor state decât de gradul în care sunt încălcate drepturile. Nu există deocamdată o Curte Internațională de Justiție în fața căreia vinovații să fie aduși și judecați, deși o astfel de instituție urmează să fie înființată după ratificarea în 60 de țări a Statutului de la Roma al Curții Internaționale de Justiție. Acesta va fi un tribunal permanent unde vor fi judecate persoanele acuzate de genocid, crime de război și crime împotriva umanității. Acesta este un pas mare spre recunoașterea faptului că drepturile universale ale omului trebuie să poată fi aplicate legal pentru a fi într-adevăr folositoare.

Ce rost are Declarația Universală a Drepturilor Omului, dacă nu poate fi impusă prin lege?

COPPI și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Chiar dacă nu există (încă) o curte internațională care să poată judeca guvernele în baza articolelor Declarației Universale, acest document a avut o extraordinară semnificație istorică și chiar și astăzi continuă să funcționeze ca un criteriu după care guvernele sunt judecate pe plan internațional. Astăzi, guvernele știu că, dacă încalca deliberat drepturile înscrise în acest act, înfrunta pericolul de a fi condamnate de alte guverne și chiar de a primi unele sancțiuni.

Procesul nu este mereu într-un tot obiectiv (!), dar este cu siguranță un început. Declarația Universală a Drepturilor Omului a constituit, de asemenea, baza pentru aproape toate tratatele internaționale care au fost puse la punct și care ar putea fi impuse prin lege.

La ce îmi folosesc *mie* „drepturile omului”, când guvernul meu încalca zilnic drepturile oamenilor obișnuiți și nu îl preocupă dezaprobarrea comunității internaționale?

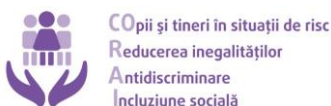
Din nou - ele reprezintă un început; tot este mai bine decât nimic și, la timpul potrivit și cu o abordare adecvată, vor putea influența guvernul pentru a schimba parțial sau chiar total politica. Aceasta poate apărea uneori ca o speranță foarte îndepărtată, atunci când încălcările drepturilor sunt foarte grave sau foarte frecvente, dar istoria ne-a arătat, în mod repetat, că este posibil. De asemenea, posibilitățile de astăzi sunt, probabil, mai bune decât au fost până acum. Promovarea schimbării poate fi un proces greoi, dar faptul că oamenii au aceste drepturi și că acestea sunt din ce în ce mai recunoscute în lume - constituind astfel o *oarecare* problemă pentru guverne - ne oferă o armă puternică și un valoros punct de referință.

Dacă le respect celorlalți drepturile, asta înseamnă că le permit să facă orice doresc?

Nu și dacă asta înseamnă încălcarea drepturilor voastre sau ale celorlalți. Dar va trebui să fiți atenți să nu fiți prea pretentivi în privința drepturilor voastre: ați putea considera comportamentul cuiva deranjant și nepotrivit, dar aceasta nu trebuie să fie neapărat o îngrădire *adepților* dumneavoastră. De aceea, dacă doriți ca ceilalți să vă permită să vă purtați cum doriți, va trebui să cultivați o atitudine mai tolerantă față de comportamentul celorlalți!

Pot face ceva, inclusiv să folosesc violență împotriva cuiva, pentru a-mi apăra drepturile?

În general, nu. Dar dacă e un caz clar de auto-apărare, atunci *a uza de forta în mod legitim*, potrivit cu pericolul care vă amenință, poate fi acceptat. Nu e acceptat ca „rasplata” pentru

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 - 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

nedreptatea pe care ati suferit-o, ci doar pentru a va proteja de alte neplaceri. Tortura este întotdeauna inacceptabilă.

De ce trebuie ca eu sa le respect celorlalti drepturile, daca ceilalti nu le respecta pe ale mele?

În parte, pentru ca daca nu respectati drepturile celorlalti ati putea avea chiar voi probleme; pe de o alta parte, pentru ca ceilalti merita respectul vostru si pentru ca puteti da celorlalti un exemplu, ceea ce-i va face aproape sigur sa va respecte. Totusi, pâna la urma, depinde de voi si de ce fel de persoana doriti sa fiti sau în ce fel de lume doriti sa traiti. Deci ati putea sa reflectati la ce s-ar spune despre voi daca *chiar voi* v-ati comporta în acel fel care nu va place la altii. Sau gânditi-va ce fel de lume ar fi daca toti ar încalca drepturile celorlalti dupa principiul “ochi pentru ochi si dinte pentru dinte”.

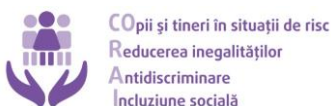
De ce trebuie ca si cei ce încalca cu cruzime drepturile celorlalti sa fie considerati ca având aceste drepturi ale „ omului”?

Acesta este, probabil, lucrul cel mai dificil de acceptat si totodata cea mai importanta parte a teoriei drepturilor omului. Uneori poate parea ca anumitor oameni le lipsesc într-o atât de mare masura caracteristicile umane, încât numai printr-o credinta oarba i-am putea privi ca fiind oameni. Principiile cele mai importante ar fi urmatoarele:

§ **În primul rând**, în ciuda faptului ca unii oameni par inumani, orice individ posedă o doza de umanitate. Netrebnicii își iubesc mamele, copiii, sotii si sotiile – sau *pecineva*. Netrebnicii simt durerea, respingerea, disperarea si gelozia; ei doresc sa fie apreciati, respectati, iubiti si înțeleși. *Toti*, fiecare dintre ei, posedă o parte, daca nu majoritatea acestor sentimente exclusiv umane. Aceasta îi face oameni si îi face demni de respectul nostru.

§ **În al doilea rând**, nu ne facem noua nici un bine daca vrem sa-i ranim pe cei netrebnici asa cum ei i-au ranit pe altii: asemenea sentimente ne fac si pe noi mai putin demni de respect.

§ **În al treilea rând**, chiar daca vreodata, sa zicem, un netrebnic ar avea înfatisare „umana” dar nu si vreuna din caracteristicile umane (ceea ce nu s-a întâmplat pâna acum), cine dintre noi ar putea afirma cu certitudine ca el sau ea *Nu E Om*? Pe ce criterii? Bazându-se poate pe faptul ca

ei nu sunt capabili să iubească și să fie iubiți? Dar dacă se dovedește că ne-am înșelat în această privință?

Acest al treilea punct ne reamintește că trebuie să avem în vedere riscurile ce pândesc umanitatea în general atunci când desemnăm unii oameni să-i judece pe alții, căci consecințele acestei judecări sunt cumplite și ireparabile. Chiar vrem o lume în care oamenii să fie judecați astfel și în care unor oameni să li se refuze drepturile și, deci, calitatea de om? Fără absolută universalitate a tuturor drepturilor omului, aceasta ar fi lumea noastră.

Cum ne putem folosi drepturile?

Recunoașterea propriilor drepturi

Utilizarea mecanismelor legale

Lobby, campanii și activism

Un rol important în a exercita presiuni asupra statelor îl au asociațiile, ONG-urile, societățile caritabile și alte grupuri de inițiativă civică. Acesta este obiectul secțiunii despre activism și rolul ONG-urilor. Rolul acestor asociații este în mod deosebit pentru omul de pe stradă, nu numai pentru că acestea se ocupă de obicei de cazuri individuale, ci și pentru că ele oferă posibilitatea oamenilor obișnuiți să se implice în apărarea drepturilor omului. De altfel, aceste asociații sunt formate din oameni obișnuiți. Vom analiza, de asemenea, modul în care acestea acționează pentru a ameliora situația drepturilor omului și câteva exemple de succes.

Consider pedeapsa cu moartea ca pe o instituție imorală și salbatică, care subminează fundamentele morale și legale ale societății. Sunt convins că salbaticia duce doar la salbaticie.”

Andrei Saharov

A te implica

Capitolul 3, “Inițierea acțiunilor”, prezintă acele acțiuni de zi cu zi și oferă exemple de modalități în care vă puteți implica. Grupurile de tineri au un potențial enorm de a face presiuni asupra statului sau asupra organizațiilor internaționale și de a se asigura că situațiile de încălcare a drepturilor omului sunt făcute publice. Exemplele din această secțiune oferă măsuri concrete pe care le poate iniția și grupul vostru și oferă o înțelegere a modului în care organizațiile non-guvernamentale lucrează zi de zi.

Dileme și interpretări gresite ale

COPII și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

drepturilor omului

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Ce putem face când protejarea drepturilor unui grup de persoane le restrânge pe ale altuia?
Uneori, drepturile omului sunt folosite drept scuza pentru acțiuni de o moralitate îndoielnică.
Oamenii, chiar și guvernele, pot spune că acționează pentru apărarea drepturilor omului, dar, de fapt, acțiunile lor încălcă drepturile fundamentale.

Nu este întotdeauna ușor de judecat astfel de situații. Luați în considerare următoarele exemple.

Conflicte de drepturi

În urma atacurilor teroriste din 11 septembrie 2001, din Statele Unite ale Americii, multe guverne au limitat anumite libertăți fundamentale, pentru a combate terorismul. În Marea Britanie, s-a emis o nouă lege ce se sustrage de la articolul 5 al Convenției europene a drepturilor omului, articol care protejează oamenii de detenție sau închisoare arbitrară. Aceasta da posibilitatea guvernelor să rețină oamenii fără nici o acuzație sau proces prealabil, pe baza simplei suspiciuni.

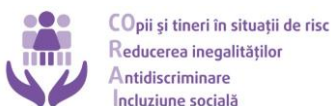
Se pot restrânge drepturile minorităților în numele securității naționale? Dacă da, ar trebui să existe anumite limite?

Curtea supremă a Statelor Unite ale Americii a declarat că demonstrațiile grupurilor naziste din suburbiile evreiești sunt forme legale ale libertății de expresie. Ar trebui să li se interzică acestor grupuri să promoveze o doctrină care ar conduce la distrugerea unui popor întreg? Sau este o restricție inacceptabilă a dreptului la libertatea de expresie?

Tradiții culturale

Casatoriile aranjate sunt o practică uzuală în multe culturi, în care fetele – de obicei la vârste fragede – sunt obligate să se căsătorească cu un bărbat ales de familia ei. Ar trebui interzise asemenea practici pentru a proteja tinerele fete? Sau respectarea unei tradiții culturale diferite ar fi un eșec?

Alte exemple se pot găsi în păstrarea practicii de circumcizie a femeii sau “crimele/ sacrificiile de onoare” ale fetelor sau femeilor. Sute de oameni suferă consecințele acestor practici și majoritatea le consideră o serioasă violare a drepturilor omului. Sunt diferențe interculturale care ar trebui “tolerate” în acceptarea acestor practici?

Ar trebui ca valorile culturale “sa înlocuiasca” universalitatea drepturilor omului?

“De fiecare data când dreptatea moare, este ca si cum nu ar fi existat niciodata.” Jose Saramago

În numele unei cauze drepte

În 1995, Organizația de Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite a comparat rata mortalității copiilor și nou născuților din Bagdad, din 1995, cu cea din 1989. Ca urmare a datelor culese, două echipe formate din membrii organizației au publicat o scrisoare ce concluzionează ca 567 000 de copii irakieni au murit din cauza sancțiunilor. În aprilie 1998, UNICEF a susținut ca peste 90 000 de copii mor anual din cauza sancțiunilor.

Sancțiunile sunt uneori folosite de comunitățile internaționale cu scopul de a penaliza regimuri considerate ca ar viola în mod sistematic drepturile omului. Sancțiunile interzic schimburile cu statul agresor, pentru a face astfel presiuni asupra guvernelor ca să schimbe modul de acțiune. Unele state au fost izolate complet de comunitățile internaționale: Africa de Sud a fost izolată ani întregi din cauza sistemului apartheid; în zilele noastre, Cuba și Irak nu au voie să facă schimburi cu majoritatea statelor din lume. Fără îndoială că efectele acestor sancțiuni sunt resimțite în special de sectoarele cele mai vulnerabile ale societății. Este aceasta o modalitate acceptabilă de a pune capăt violării drepturilor omului de către un alt guvern?

Deși nu au fost sancționate oficial de Națiunile Unite, bombardamentele conduse de NATO în Kosovo au fost justificate de mulți în termenii protecției etnicilor albanezi și aducerii celui care a comis genocidul în fața justiției. Acțiunea militară s-a soldat cu exodul a sute de mii de refugiați, cu aproximativ 500 de persoane grav prejudiciate direct și cu devastarea infrastructurii Serbiei. A dus, de asemenea, la capturarea președintelui Milosević și la judecarea lui în fața unui tribunal internațional. O acțiune similară a fost făcută în Afganistan pentru a distruge rețeaua teroristă presupusă a fi responsabilă pentru evenimentele de la 11 septembrie 2001. Pot fi asemenea acțiuni justificate în termenii rezultatelor lor finale, dacă ele aduc numeroase prejudicii unui număr mare de persoane?

Putem invoca apararea drepturilor omului pentru a justifica o campanie militară?

COPPI și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

În aprilie 2001, o rezoluție a Comisiei Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului a respins motiunea conform careia lupta împotriva terorismului ar putea justifica sacrificarea protecției drepturilor omului. Rezoluția 2001/24 a condamnat atacurile teroriste legate de conflictul din Cecenia și încălcarile dreptului umanitar, făcute de forțele cecene, ca și alte metode folosite de forțele federale ruse în Cecenia. Pentru aceasta a fost necesară o comisie națională de anchetare a abuzurilor rusești.

Alte dileme

Întrebările ridicate de secțiunea anterioară nu duc la răspunsuri concrete: până și astăzi ele rămân subiect de dezbateri aprinse. Asemenea dezbateri sunt, până la un anumit punct, importante. Ele arată atât o preocupare pentru o abordare pluralistă – fundamentală în cazul drepturilor omului –, cât și faptul că drepturile omului nu sunt o știință. Nu sunt o “ideologie” fixă; sunt un segment în dezvoltare al gândirii etice și legale. N-ar trebui să ne așteptăm întotdeauna la răspunsuri „în alb și negru”, precise, în parte, deoarece problemele sunt complexe, dar și pentru că nu există experți în domeniu, calificați să aibă răspunsul final și să pună punct tuturor dezbatărilor.

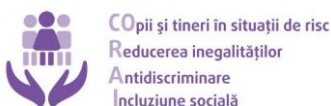
Cu toate acestea, nu înseamnă că nu există răspunsuri sau consens. Sunt multe și numărul lor crește pe zi ce trece. Problema sclaviei a fost una în general dezbătută, în care toleranța nu mai este văzută ca fiind acceptabilă: dreptul de a fi eliberat de sclavie este acum unul universal acceptat ca drept fundamental al omului. Circumcizia femeilor, deși aparată de unele culturi, este condamnată drept o violare a drepturilor omului. Pedepsa cu moartea devine un astfel de subiect, cel puțin în Europa, unde statelor membre ale Consiliului Europei li s-a cerut să o

Promisiuni, promisiuni

Liderii noștri au luat numeroase angajamente în numele nostru! Dacă fiecare ar garanta că au semnat pentru a le și îndeplini, viața noastră ar fi liniștită, sigură, sănătoasă și confortabilă; sistemul nostru legislativ ar fi drept și ar oferi tuturor aceeași protecție; procesul politic ar fi transparent și democratic și ar servi interesele oamenilor.

Atunci, ce nu merge bine? Unul dintre lucrurile care nu funcționează cum ar trebui este acela că politicienii sunt ca noi ceilalți și aleg o “scurtătură” atunci când se poate.

Prin urmare, trebuie să știm cu exactitate ce promisiuni s-au făcut în numele nostru.

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Progresul științei

Un alt domeniu în care au fost recunoscute noi drepturi îl reprezintă medicina. Noile descoperiri științifice au generat o serie de probleme legate de drepturile omului, în special în ceea ce privește ingineria genetică și transplantul de organe sau țesuturi. Întrebări privind natura reală a vieții au apărut ca rezultat al progresului tehnic în fiecare din aceste domenii.

Consiliul European a răspuns acestor provocări printr-un nou tratat internațional: Convenția cu privire la protecția drepturilor și demnității umane în relație cu aplicațiile biologiei și medicinei (menționată de acum încolo drept Convenția Oviedo). Tratatul a intrat în vigoare în decembrie 1999. Aceasta convenție a fost semnată de 30 de state membre ale Consiliului European și ratificată de 10 state. Ea trasează câteva direcții privind unele probleme anterior menționate.

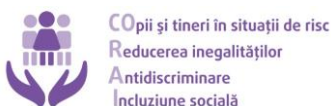
Rezumatul celor mai importante articole este redat în continuare.

- Este interzisă orice formă de discriminare a unei persoane pe baza moștenirii sale genetice.
- Testele genetice predictive pot fi făcute numai în scopul sănătății, și nu pentru a determina, de exemplu, caracteristicile fizice pe care le va avea copilul mai târziu, în viață.
- Intervențiile care urmăresc modificarea genomului uman pot fi făcute numai în scopuri preventive, diagnostice sau terapeutice.
- Procrearea asistată medical nu este permisă dacă urmărește să determine sexul viitorului copil.
- Extirparea de organe sau țesuturi de la oameni poate fi făcută doar cu scopul transplantului și numai pentru beneficiul terapeutic al celui care îl (le) primește. (Art. 21 – Interzicerea profitului financiar)

“Orice intervenție care urmărește crearea unei ființe genetic identice cu o altă ființă umană, vie sau moartă, este interzisă”.

Protocolul adițional Convenției pentru protecția drepturilor și demnității umane. Paris, 1998
UNESCO.

UNESCO a acordat o atenție deosebită genomului uman și, la 10 noiembrie 1997, Conferința Generală a UNESCO a adoptat o Declarație universală privind genomul uman și drepturile omului. Această declarație precizează limite similare ale intervențiilor medicale asupra moștenirii genetice a umanității și a indivizilor.

Biotehnologia

Ingenieria genetica este metoda de modificare a caracteristicilor mostenite ale unui organism într-un mod predeterminat, alterând materialul sau genetic. Progresul în acest domeniu a condus la intense dezbateri privind diferite probleme de etică și de drepturile omului, de exemplu, dacă modificarea celulelor ar trebui permisă, în condițiile în care generează o modificare genetică permanentă pentru organism și pentru generațiile următoare sau dacă reproducerea unei ființe umane prin clonare ar trebui permisă din moment ce este permisă pentru soareci și oi.

Progresul tehnologiei biomedicale a dus la posibilitatea transplantului de organe sau țesuturi adulte sau fetale de la un organism la altul. La fel ca și ingineria genetica, aceasta oferă mari posibilități de îmbunătățire a vieții unor oameni și chiar de salvare a unor vieți – dar rămân câteva aspecte problematice legate de acest progres.

- Dacă poate fi salvată sau ameliorată viața cuiva prin transplantul de organe de la o persoană decedată, trebuie permis întotdeauna acest lucru? Sau și persoanele decedate merita respect?
- Cum putem fi siguri că orice persoană care are nevoie de un transplant are șanse egale de a-l primi, în condițiile unui număr limitat de organe ce pot fi transplantate?
- Ar trebui să existe legi/regulamente privind conservarea /pastrarea organelor și țesuturilor?
- Dacă intervenția medicală afectează genomul uman amenințând viața sau calitatea vieții unei persoane, este beneficiul pe măsură să compenseze acest fapt? Acuzatia de crimă ar fi corectă, în cazul în care individul (pacientul) moare?

Referințe

Symonides, Janusz ed., Human Rights: Drepturile omului: noi dimensiuni și provocări, Manual de drepturile omului, UNESCO/Dartmouth Publishing, Paris, 1998.

Donnelly Jack, Drepturile universale ale omului în teorie și practică, Cornell University Press, 1989.

Robertson, A și Merrills, J., Drepturile omului în lume, Manchester University Press, 1996.

Site-ul Consiliului Europei privind bioetica: www.legal.coe.int/bioethics/.

Protecția legală a drepturilor omului

COPPI și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

“Legea nu transformă inima cuiva, dar îi poate constrânge pe cei fără inimă.”

Martin Luther King

Știu deja că drepturile omului sunt drepturi inalienabile, pe care le au toate ființele umane, însă cum putem avea acces la aceste drepturi? Unde putem găsi dovada că aceste drepturi au fost recunoscute formal de către state? Și cum sunt aceste drepturi implementate?

Drepturile omului sunt recunoscute prin acorduri

La nivel internațional, statele au ajuns să elaboreze anumite acorduri referitoare la drepturile omului. Aceste acorduri stabilesc norme obiective de conduită pentru state, impunându-le anumite obligații față de indivizi. Ele pot fi de două feluri: legal coercitive și non-coercitive.

Un document coercitiv, numit adesea *Tratat*, *Convenție* sau *Acord*, reprezintă angajamentul statelor de a implementa aceste drepturi la nivel național. Statele trebuie să-și arate, fiecare în parte, disponibilitatea de a fi constrânse, iar aceasta se poate face prin ratificare sau prin aderare. (Simpla semnare a documentului nu îl face coercitiv.) În general, statele le sunt permise unele derogări sau declarații prin care sunt scutite de anumite prevederi ale documentului, cu scopul de a determina pe cât mai multe dintre ele să semneze. În definitiv, este mai bine să faci un stat să promită respectarea unor prevederi legate de drepturile ale omului decât să nu respecte nici una! Însă, uneori se poate abuza de acest mecanism folosindu-l ca pretext pentru a nega anumite drepturi fundamentale, permițând astfel unor state să se “eschiveze” controalelor internaționale în anumite zone.

De ce credem că până și statele fără o tradiție a drepturilor omului, sunt gata să semneze tratate internaționale de respectare a drepturilor omului?

Prin contrast, un instrument non-coercitiv este, în fond, doar o declarație sau un acord politic al statelor prin care se încearcă stabilirea unui set de drepturi, însă fără vreo obligație legală în acest sens. Practic, aceasta înseamnă că nu există mecanisme oficiale (sau legale) de implementare.

Care este valoarea unei simple “promisiuni” de a respecta normele drepturilor omului, când aceasta nu este susținută de mecanisme legale? Este aceasta mai mult decât nimic?

O declarație a Națiunilor Unite sau un document ne-coercitiv este de obicei rezultatul unei întâlniri a Adunării Generale a Națiunilor Unite sau a unei conferințe ținute

COPii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

pe o tema specifica. Toate statele, prin simplul fapt de a fi membre ale Natiunilor Unite sau prin participarea la o conferinta, se considera a fi de acord cu declaratia data publicitatii.

Recunoasterea drepturilor omului poate fi, de asemenea, la nivel national, rezultatul acordului dintre stat si popor. Când drepturile omului sunt recunoscute la nivel national, ele devin în primul rând un angajament al statului fata de poporul sau.

Documente internationale fundamentale

Importanta drepturilor omului este tot mai mult recunoscuta, bucurându-se de o protectie din ce în ce mai larga. Acest lucru ar trebui vazut nu doar ca o victorie a activistilor pentru drepturile omului, ci a oamenilor în general. O consecinta a acestui succes ar fi dezvoltarea unui set larg si complex de texte (instrumente) ale drepturilor omului si de proceduri de implementare.

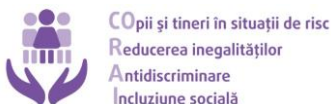
Instrumentele drepturilor omului sunt de obicei clasificate în functie de trei criterii importante: aria geografica (regionala sau universala), categoria drepturilor oferite si categoria specifica de persoane sau grupuri carora li se ofera protectie.

Doar la nivelul ONU, exista mai mult de o suta de documente legate de drepturile omului, iar daca le mai adaugam si pe cele de la diferite nivele regionale, numarul lor va fi si mai mare. Nu ne putem ocupa aici de toate aceste instrumente; prin urmare în aceasta sectiune le vom trata doar pe cele mai semnificative:

- documente care au fost acceptate la scara larga si care au pregatit dezvoltarea instrumentelor drepturilor omului;
- documente europene majore;
- documente care fac referire la probleme globale tratate in manual.

Carta Internationala a Drepturilor

Cel mai important instrument global al drepturilor omului este Declaratia Universala a Drepturilor Omului (UDHR), adoptata în 1948 de Adunarea Generala a Natiunilor Unite. Aceasta este atât de larg acceptata încât si-a pierdut caracterul initial necoercitiv, făcându-se frecvent referire la ea ca la un document legal coercitiv pe baza reglementarilor internationale obisnuite.

UDHR este alcătuită dintr-o prefată și 30 de articole care stabilesc drepturile omului și libertățile fundamentale care li se cuvin tuturor bărbaților și femeilor din toată lumea, fără discriminare. Ea garantează atât drepturile civile și politice cât și cele sociale, economice și culturale.

Convenția Internațională asupra Drepturilor Civile și Politice (ICCPR) și Convenția Internațională asupra Drepturilor Economice, Sociale și Politice (ICESCR) au intrat în vigoare în 1996 și sunt principalele instrumente legale coercitive ce se aplică oriunde în lume. Alături de UDHR formează Carta Internațională a Drepturilor. Fiecare, după cum o arată și numele, se ocupă cu diferite categorii de drepturi.

În timp ce drepturile incluse în ICCPR se aplică de îndată ce statul a acceptat să fie constrâns, drepturile din ICESCR pot fi implementate gradual. (Aceasta obligă statele să dezvolte strategiile și legislația care va susține introducerea totală a drepturilor. Convențiile sunt tratate diferentiat deoarece, în general vorbind, drepturile sociale, economice și culturale nu pot fi introduse imediat.

Credeti ca este corect ca drepturile civile si politice sa fie implementate imediat, iar drepturile sociale si cele economice doar gradual?

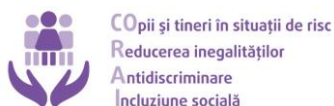
Carta Drepturilor Fundamentale

Acesta este primul document despre drepturile omului al Uniunii Europene. Acesta combină într-un singur text drepturile civile, politice, economice, sociale și societale care se găsesc deja într-o multitudine de surse internaționale, europene și naționale. A fost adoptată de comun acord de către Consiliul Europei împreună cu Parlamentul European și Comisia Europeană la Nisa, între 7 și 9 decembrie 2000. Spre deosebire de convențiile Uniunii Europene, nu este legal coercitivă și acoperă doar Uniunea Europeană.

Instrumentele europene

Patru din cele cinci regiuni ale lumii au creat sisteme pentru protejarea drepturilor omului. În țările americane există Organizația Statelor Americane, iar principalul document coercitiv este Convenția Americană a Drepturilor Omului, din 1969. În Africa, vom găsi Carta Africană a Drepturilor Omului și Popoarelor, adoptată în 1986 de țările Uniunii Africane (cunoscută mai înainte ca Organizația Unității Africane).

Pe continentul asiatic nu a fost

creatnici un sistem real până în prezent și singurul instrument regional al drepturilor omului este o declarație necoercitivă—Declarația Asiatică a Drepturilor Omului. Dar Europa? Desigur, Europa are, în cadrul Consiliului Europei, un sistem bine stabilit pentru protecția drepturilor omului.

De ce credeți că diferite regiuni au considerat necesar să stabilească propriile sisteme ale drepturilor omului.

Cel mai important instrument al drepturilor omului este Convenția Europeană a Protecției Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (cunoscută și sub numele de Convenția Europeană a Drepturilor Omului – ECHR). Aceasta a fost acceptată de către toate statele membre ale Consiliului Europei, deoarece este una dintre cerințele pentru a deveni membru. A fost adoptată în 1950, însă a intrat în vigoare abia trei ani mai târziu. Ea se ocupă cu drepturile civile și politice, iar forța sa rezidă în mecanismul său de implementare – Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Această Curte și sistemul său de legi sunt pretuite în întreaga lume, chiar ONU, curțile constituționale din numeroase state și alte sisteme regionale făcând adesea referire la ele.

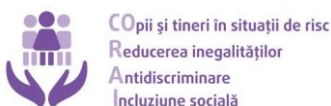
Chiar și la nivelul ONU, drepturile sociale și economice sunt tratate într-un document separat. Carta Socială Europeană (revizuită) este un document coercitiv de drepturi pentru a proteja standardele de viață ale popoarelor din Europa. Carta a fost semnată de 32 de state membre și, până la sfârșitul anului 2001, a fost ratificată de 12 dintre ele.

Principalele instrumente ale drepturilor omului și mecanismele de implementare din Consiliul Europei

Protecția grupurilor specifice

„Ma recunosc în ochii fiecărui strain” Roger Waters

Pe lângă recunoașterea drepturilor fundamentale ale indivizilor, unele instrumente ale drepturilor omului recunosc și drepturile unor grupuri specifice. Există preocuparea pentru aceste tipuri speciale de protecție, deoarece s-au întâlnit cazuri de discriminare a grupurilor și

COPPI și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

din cauza poziției dezavantajate și vulnerabile pe care o au în societate. Iată câteva exemple de grupuri care au primit o protecție specială:

Minoritățile

Acestea sunt protejate:

- la nivelul ONU, de către Declarația drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale sau etnice, religioase sau lingvistice, adoptată în 1992 și de Subcomisia de prevenire a discriminării și de protecție a minorităților;
- la nivel European, de un instrument coercitiv – Convenția cadru pentru protecția minorităților naționale, care a creat un corp de monitorizare de experți independenți: Comitetul consultativ al Convenției cadru;
- prin acordarea unui loc deosebit în Organizația pentru Securitate și Cooperare Europeană (OSCE) de către Înalțul Comisar al Minorităților Naționale și de către documentele relevante ale OSCE.

Copiii

Cea mai importantă protecție se realizează la nivelul ONU, prin Convenția Drepturilor Copilului (CRC) din 1990, aproape unanim ratificată (nu a fost ratificată de Statele Unite și Somalia). La nivelul continentului african, Carta Africană a Drepturilor și Protecției Copilului oferă drepturi elementare ale copiilor, luând în considerare situația deosebită de pe acest continent. A intrat în vigoare în 1999.

Refugiații

Drepturile refugiaților sunt garantate în special de Convenția referitoare la statutul refugiaților, din 1951 și de Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR). Singurul sistem regional cu un instrument specific de protecție a refugiaților a fost creat în Africa, prin adoptarea, în 1969, a Convenției de administrare a aspectelor specifice ale refugiaților, în timp ce, în Europa, ECHR oferă de asemenea o protecție suplimentară.

Femeile

În încercarea de a promova peste tot în lume egalitatea între sexe, drepturile femeilor sunt protejate în primul rând de Convenția ONU asupra eliminării oricărei forme de discriminare a femeilor (CEDAW), 1979.

Alte grupuri

COPii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Grupurilor cum ar fi muncitorii sau persoanele detinute, li se ofera de asemenea o protectie speciala din cauza pozitiei lor vulnerabile, predispuse la abuzuri. Alte grupuri, cum ar fi populatiile indigene, nu au fost destul de norocoase sa primeasca o protectie speciala si au luptat ani de-a rândul pentru drepturile lor ca grup.

Va puteti gândi la grupuri din societatea voastra care au nevoie de o protectie speciala?

Lupta împotriva rasismului și a intoleranței

Protocolul 12 al ECHR

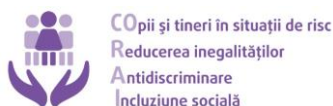
Un nou protocol a fost adoptat în 2000: Protocolul 12. În prezent este semnat de 27 de state și ratificat de unul. Va intra în vigoare după 10 ratificări. Principala preocupare este stoparea discriminării. ECHR garantează deja dreptul de a nu fi discriminat (Articolul 14) însă acesta este considerat inechivoc în comparație cu celelalte prevederi ale altor instrumente internaționale cum ar fi UDHR și ICCPR. Principalul motiv constă în faptul că articolul 14, spre deosebire de altele, nu conține o interdicție independentă a discriminării; aceasta înseamnă că el interzice discriminarea însă doar cu privire la faptul „de a te bucura de drepturile și libertățile” stabilite în Convenție. Când acest protocol va intra în vigoare, interdicția asupra discriminării va avea o „viață independentă” de celelalte prevederi ale ECHR.

Comisia europeană împotriva rasismului și intoleranței (ECRI) este un mecanism care a fost înființat la primul Summit al Șefilor de Stat și de Guvern ai Statelor membre ale Consiliului European, în 1993. Sarcina ECRI este combaterea rasismului, xenofobiei, antisemitismului și intoleranței la nivel european și din perspectiva protecției drepturilor omului. Acțiunile ECRI acoperă toate măsurile necesare pentru combaterea violenței, discriminării și a prejudiciilor cărora trebuie să le facă față persoanele sau grupurile de persoane, mai ales pe motive de rasă, culoare, limbă, religie, naționalitate și origine națională sau etnică.

Membrii ECRI sunt desemnați de către guvernele lor pe baza cunoașterii în profunzime a domeniului combaterii intoleranței. Sunt numiți în funcție de capacitățile personale și acționează ca membri independenți.

Principalul program de activități al ECRI cuprinde:

- demersuri făcute în fiecare țară constând în analize realizate în toate țările membre pentru a oferi propuneri specifice concrete având la baza analizele făcute.

- abordarea temelor generale (înregistrarea și promovarea exemplurilor de bună practică pe subiecte specifice pentru a ilustra recomandările ECRI și adoptarea recomandărilor pentru politici generale).
- activități legate de comunitate, incluzând campanii de informare și sensibilizare în statele membre

Practicarea drepturilor omului

Cum ne putem asigura că aceste mecanisme de protecție funcționează? Cine sau ce obligă statele să respecte aceste obligații? Principalele corpuri de supraveghere sunt comisiile sau comitetele și curțile, toate fiind alcătuite din membri independenți – experți sau judecători – care nu reprezintă un singur stat. Principalele mecanisme utilizate de aceste corpuri sunt:

1. Reclamațiile (aduse de indivizi, grupuri sau state);
2. Cazuri penale;
3. Procedurile de înregistrare.

Reclamațiile

Reclamațiile sunt aduse împotriva unui stat în fața unei comisii sau a unui comitet în ceea ce se numește procedura quasi-judiciară. Corpul de supraveghere ia o hotărâre careia se așteaptă ca statele să i se conformeze, deși nu există nici o procedură legală de aplicare. Adesea un stat trebuie să facă o declarație sau o ratificare suplimentară a unui protocol opțional pentru ca aceasta să însemne că acceptă sistemul sau de reclamații. Comitetul pentru drepturile omului și Comitetul pentru eliminarea discriminării rasiale (din sistemul Națiunilor Unite) sunt exemple de corpuri care se ocupă cu reclamații.

Ar trebui să existe un mecanism legal pentru a impune respectarea normelor drepturilor omului?

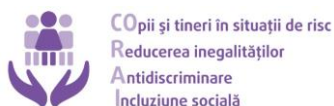
Comitetul European de Prevenire a Torturii (CPT)

Delegațiile CPT vizitează periodic statele care fac parte din Convenție însă pot organiza, dacă este necesar, și vizite suplimentare *ad hoc*. În anul 2001, CPT a organizat 18 vizite, inclusiv în Elveția, Federația Rusă (Republica Ceca), Malta și Spania.

S-a vorbit de importanța activității CPT în cazurile de greva a foamei din închisorile turcești.

Când guvernul turc a hotărât să facă

schimbări în sistemul de detenție,

unii detinuti au facut greva foamei pentru a protesta împotriva unora dintre reforme. Demonstratiile lor au devenit violente. CPT s-a implicat activ în negocierile dintre guvern și grevisti, investigând evenimentele din preajma grevei și examinând felul în care pachetele de legi ar putea reforma

sistemul de detentie din Turcia. CPT a facut în 2001 trei vizite în Turcia legate de problema grevei foamei în închisorile turcesti. Rapoartele CPT sunt, de obicei, publice: www.humanrights.coe.int

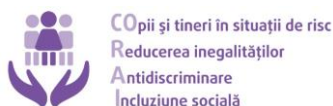
Cazuri legale

Exista doar doua curti permanente care își desfășoara activitatea ca și corpuri de supraveghere chiar pentru implementarea drepturilor omului: Curtea Europeana a Drepturilor Omului și Curtea Interamericana a Drepturilor Omului. Cu toate acestea, o noua curte internationala urmeaza a fi creata, de îndată ce statutul va fi ratificat de 60 de tari. Aceasta curte, Curtea Internationala Penala (ICC), va exista cu scopul de a judeca indivizii acuzati de crime împotriva umanitatii, genocid și crime de razboi. În acest sens este diferita, însă complementara cu Curtile Europeana și Interamericana, unde se judeca reclamatii împotriva statelor.

Rapoarte și reviste

Majoritatea instrumentelor drepturilor omului cer statelor să ofere rapoarte. Statele însele sunt cele care le redacteaza, urmând indicatiile corpurilor de supraveghere, și contin informatii generale despre felul cum sunt aplicate drepturile la nivel national. Rapoartele sunt examinate public și, de obicei, ONG-urile au un rol activ în acest stadiu, elaborând raporturi paralele pe lângă rapoartele statului. ICCPR, ICESCR și Conventia asupra eliminarii oricarei forme de discriminare fata de femei sunt exemple de instrumente care solicita prezentarea de rapoarte.

Majoritatea acestor mecanisme de aplicare exista pentru a remedia încălcarea unor drepturi specifice ale omului. Conventia europeana pentru prevenirea torturii și a tratamentului sau a pedepselor inumane sau degradante (1987) este diferita. Se bazeaza pe un sistem de vizite facute de membrii Conventiei europene pentru prevenirea torturii și a tratamentului sau a pedepselor inumane sau degradante (CPT) la locuri de detentie – închisori, locuri de detentie pentru tineri, sectii de politie, baraci ale armatei sau spitale de psihiatrie. Membri CPT observa felul în care

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

detinutii sunt tratati si, daca este necesar, recomanda îmbunatatiri pentru a fi respectat dreptul de a nu fi torturat sau tratat inuman.

Curtea Europeana a Drepturilor Omului

Curtea Europeana de la Strasbourg este celebra din mai multe motive, dar probabil mai presus de toate, pentru ca a dat viata si înțeles textului ECHR. Unul dintre principalele avantaje ale sale este sistemul de jurisdicție obligatorie, ceea ce înseamna ca, de îndata ce statul ratifica sau accede la ECHR, este pus imediat sub jurisdicția Curtii Europene. Un caz legat de drepturile omului poate fi adus împotriva statului membru chiar din momentul ratificării.

Un alt motiv al succesului sau este puterea hotarârilor Curtii. Statele trebuie sa respecte hotarârile finale ale acesteia. Respectarea lor este supravegheata de catre Comitetul de Ministri al Consiliului Europei.

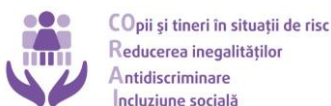
În fiecare caz adus în fata Curtii Europene, procedura include si posibilitatea rezolvării amiabile prin medierea între cele doua parti.

Curtea a reusit sa se dezvolte de-a lungul existentei sale. La crearea sa, în 1959, era doar o curte cu o jumatate de norma care lucra alaturi de Comisia Europeana a Drepturilor Omului. Odata cu cresterea numarului cazurilor, a devenit necesara o curte cu norma întreaga si astfel a fost creata una în 1998. Aceasta crestere a numarului cazurilor este o dovada clara a succesului Curtii. Oamenii stiu ca “este acolo” si ca poate interveni atunci când simt ca drepturile le sunt încălcate. „Nici în inimile oamenilor, nici în societate nu va fi pace pâna când moartea nu va fi scoasa în afara legii” Albert Camus

Cazuri importante ale Curtii Europene a Drepturilor Omului

Iata câteva cazuri importante, care au fost analizate de Curtea Europeana:

- Soering vs. Marea Britanie (iunie 1989). Acesta este cazul unui om ce urma sa fie extradat în Statele Unite pentru a fi acuzat de crima; aici crima ar fi putut fi pedepsita cu moartea. Din perspectiva Curtii, a-l trimite înapoi în Statele Unite ar fi în contradicție cu interdicția torturii, tratamentului sau pedepsirii inumane sau degradante (articolul 3, ECHR). Una dintre consecințele acestei decizii a fost ca protejarea unui individ pe teritoriul statelor membre ale Consiliului Europei atrecut dincolo de granițele Europei. Acest principiu a fost deja urmat si în

alte cazuri, cum ar fi Jabari vs. Turcia (iulie 2000), și i-a protejat pe cei care cereau azil și a căror repatriere le-ar fi pus viața în pericol.

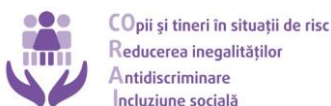
· Tyrer vs. Marea Britanie (martie 1978). În acest caz, Curtea a considerat că pedeapsa corporală ca pedeapsă pentru delincvența juvenilă era împotriva ECHR, deoarece încălca dreptul de a nu fi torturat sau de a se aplica pedepse sau tratamente inumane sau degradante, după cum garantează articolul 3. Cu cuvintele Curții: „pedeapsa lui – deoarece a fost tratat ca un obiect atunci când era detinut de către autorități – a constituit o încălcare chiar a ceea ce este unul din principalele obiective ale Articolului 3 (Art. 3), anume, protejarea demnității și integrității fizice a persoanei. Acest caz este un bun exemplu de litera vie a ECHR, prin care Curtea nu intra în contradicție cu valorile schimbătoare ale societății noastre.

· Kokkinakis vs. Grecia (aprilie 1993): Acesta a fost un caz interesant, legat de conflictul dintre drepturile diferitelor popoare. S-a bazat pe problema prozelitismului și pe întrebarea dacă propovăduirea unei religii (garantată de articolul 9, ECHR) încălca dreptul altei persoane la libertatea de religie. Curtea a considerat necesar să facă distincție clară între propovăduire, predicare și discuție cu înțelegeri imorale sau înșelătoare pentru a convinge o persoană să-și schimbe religia (cum ar fi oferirea de avantaje sociale sau materiale, folosirea violenței sau a spălării de creier).

Curtea Europeană audiază cazuri legate de oricare dintre drepturile garantate în ECHR, cum ar fi dreptul la viață, la judecată dreaptă sau libertatea de expresie. Totuși, deoarece a luat naștere imediat după cel de al doilea război mondial, se axează exclusiv pe drepturile civile și politice și, în consecință, îi lipsește capacitatea de a analiza cazuri referitoare la drepturile economice, sociale și ale minorităților. În ciuda acestor limitări, Curtea este respectată pentru ceea ce a făcut până acum.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cifre

- Există 43 de judecatori. O medie de 180 de telefoane și 800 de scrisori au fost primite zilnic în 2001;
- 19 815 cazuri așteptau să fie analizate la începutul lui Ianuarie 2002 („cereri în așteptare”);
- Numărul solicitărilor a crescut cu 523% pe an din 1990 până în 2000; în 1990 curtea a primit 523 de cereri, iar în 2000 a primit 10 486.

- Au existat 889 de hotărâri judecătorești în 2000, ceea ce înseamnă mai mult de 2 cazuri pe zi (incluzând sfârșiturile de săptămână și vacanțele!).

Au existat cazuri împotriva țării voastre la Curtea Europeană?

ECJ, ECHR, ICJ: Care este diferența?

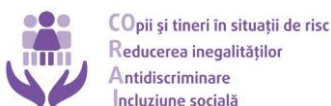
Se face adesea confuzie între rolurile pe care le joacă Curtea Europeană a Drepturilor Omului (ECHR), Curtea Europeană de Justiție (ECJ) și Curtea Internațională de Justiție (ICJ). De fapt, cele trei organisme sunt foarte diferite în termenii jurisdicției lor geografice și a tipurilor de caz pe care le analizează. ECJ este instituția Uniunii Europene. Aceasta este o instanță a cărei datorie este să se asigure că legislația Comunității nu este interpretată și aplicată diferit în fiecare din statele membre. Se bazează pe legislația Comunității și nu pe legislația drepturilor omului; însă, uneori legislația Comunității implică probleme legate de drepturile omului. Un caz celebru care a fost judecat de ECJ a fost cazul Bosman, care se referea la regulile de transfer al fotbalistilor de la o echipă la alta. S-a hotărât că acestea erau incompatibile cu regulile Tratatului de la Roma asupra competiției și a liberei circulații a muncitorilor.

Curtea Internațională de Justiție (ICJ) este principalul organ judecătoresc al Națiunilor Unite. Are un dublu rol: să soluționeze conform legislației internaționale disputele legale pe care le înaintea statele și să ofere opinii avizate despre problemele legale. Doar un stat poate reclama un alt stat și de obicei cazurile au de-a face cu tratatele dintre state. Aceste tratate pot avea legătura cu relațiile fundamentale dintre state (de exemplu, cele comerciale sau teritoriale) sau se pot referi la probleme legate de drepturile omului.

Cum ajută aceste mecanisme legale cetățeanul simplu?

Comisariatul pentru Drepturile Omului

Biroul Comisariatului pentru drepturile omului al Consiliului Europei a fost primul aprobat la Summit-ul Șefilor de Stat și de Guvern ținut la Strasbourg, în octombrie 1997. Scopul acestei instituții independente este atât promovarea drepturilor omului, dar și respectarea acestor drepturi în țările membre ale Consiliului Europei. Comisarul este ales de Adunarea Parlamentară pentru un singur mandat de șase ani.

Comisariatul este o institutie non-judiciara a carei activitate este considerata complementara altor institutii ale Consiliului Europei care actioneaza pentru promovarea drepturilor omului. Comisariatul își va îndeplini responsabilitatile cu o completa independenta si impartialitate, respectând competenta diferitelor corpuri de control create prin prevederile Conventiei europene a drepturilor omului si a altor instrumente ale drepturilor omului ale Comunitatii Europene.

Principalele obiective ale Comisariatului pentru drepturile omului sunt:

- promovarea educatiei si constiintei drepturilor omului în statele membre;
- identificarea posibilelor neajunsuri în legislatia si practica statelor membre legate de respectarea drepturilor omului;
- sprijinirea promovarii respectarii si aplicarii depline a drepturilor omului expuse în diferitele instrumente ale Consiliului Europei.

Comisariatul se poate ocupa *ex officio* de orice problema care este de competenta sa.

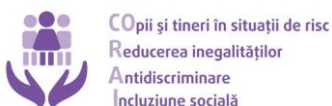
Deși este posibil sa nu se ocupe de reclamatii individuale, Comisariatul poate actiona, în functie de context în spiritul functiei sale de promovare a drepturilor omului, asupra oricarei informatii relevante privitoare la aspecte generale ale protectiei drepturilor omului, dupa cum este prevazut în instrumentele Consiliului Europei.

Astfel de informatii si cereri îi pot fi adresate Comisariatului de catre guverne, parlamente nationale, avocatul poporului sau institutii similare, ca si de indivizi sau organizatii.

Este suficient?

Multa lume ne va contrazice pe motiv ca putinele exemple de respectare a drepturilor omului în lume sunt rezultatul lipsei mecanismelor adecvate de aplicare. Adesea, se lasa în seama statelor sa decida, la nivel national, daca îndeplinesc recomandarile. În multe cazuri, garantarea unui drept al unui individ sau al unui grup va depinde de presiunile comunitatii internationale si în mare masura de activitatea ONG-urilor. Aceasta situatie este nesatisfacatoare din moment ce este nevoie de o lunga perioada de asteptare înainte ca ONU sau Consiliul Europei sa afle despre violarea drepturilor omului.

Se poate face ceva pentru a schimba aceasta stare de lucruri? Mai întâi, este esential sa ne asiguram ca statele garanteaza drepturile omului la nivel national si ca

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

dezvolta mecanisme proprii pentru remedierea oricarei încălcări a acestora. În același timp, trebuie exercitate presiuni asupra statelor pentru a se angaja în acele mecanisme care au proceduri coercitive.

Referințe bibliografice

Europa, Tineret, Drepturile omului. Raportul săptămânii drepturilor omului, de Yael Ohana (ed.), Centrul European pentru Tineret, Budapesta, 2000.

Garzon Valdes, E., „Confusiones acerca de la relevancia moral de la diversidad cultural”.

CLAVES de Razon Practica, Nr. 74, Madrid, iulie/august, 1997.

Drepturile omului, ghid elementar pentru personalul Națiunilor Unite, Biroul Înaltei Comisii pentru Drepturile Omului, Națiunile Unite, Geneva.

Levin, L., *Drepturile omului. Întrebări și răspunsuri*, UNESCO, Paris, 1996.

Evoluția drepturilor omului

Hanski, R., Suksi, M (eds.) *Introducere la protecția internațională a drepturilor omului: manual*, Oslo Akademi University Institute for Human Rights, 1999.

Fact Sheet No.2 (Rev. I), International Bill of Human Rights. www.unhchr.ch

Short Guide to the European Convention of Human Rights, Council of Europe Publishing.

European Court of Human Rights. www.echr.coe.int/cseweb

The Committee for Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment., www.cpt.coe.int

The European Social Charter. www.humanrights.coe.int/cseweb

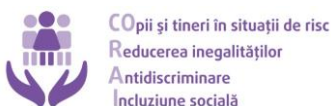
The Framework Convention on Protection of National Minorities. www.humanrights.coe.int/minorities

Site-ul Comisiei Europene împotriva Rasismului și a Intoleranței. www.ecri.coe.int

The Council of Europe's Commissioner for Human Rights. www.commissioner.coe.int

Activismul și rolul organizațiilor non-guvernamentale

„A trebuit să facem multe ca totul să devină realitate. A trebuit ca organizația noastră să facă

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

câteva manifestatii, sa fim arestati, sa ma arunc pe masa congresului pâna am fost invitati sa vorbim... Mi s-au acordat cinci minute.”

Cheri Honcala, primul beneficiar al asistentei sociale din Statele Unite care a aparut în fata Congresului; Asociația pentru dreptul la asistenta sociala de la Kensington

Cine are aceste drepturi?

Absolut toata lumea. Criminalii, sefii de stat, copiii, barbatii, femeile, africanii, americanii, europenii, refugiatii, somerii, angajatii, bancherii, activistii caritabili, profesorii, dansatorii, astronautii ...

Chiar si criminalii si sefii de stat?

Absolut *toata lumea!* Si criminalii, si sefii de stat sunt oameni. Puterea drepturilor omului sta în faptul ca *trateaza toti oameni ca perfect egali* când vine vorba de a avea demnitate umana. Poate unii oameni au încalcat drepturile celorlalti sau reprezinta un pericol pentru societate si, prin urmare, trebuie ca, într-un fel, drepturile sa le fie *limitate* pentru a-i proteja pe ceilalti, dar aceasta numai în cadrul anumitor limite. Aceste limite sunt stabilite ca fiind minimul necesar pentru a duce o viata demna din punct de vedere uman.

Cine are grija de drepturile omului?

Cu totii trebuie sa o avem grija. Exista legislatie si la nivel national si international care impune restrictii asupra a ceea ce pot guvernele sa faca cetatenilor lor, dar, daca nimeni nu semnaleaza faptul ca actiunile lor încalca normele internationale, guvernele pot continua sa le încalce neîngradit. Ca indivizi, nu trebuie doar sa respectam drepturile celorlalti în viata de zi cu zi, ci si sa tinem sub observatie guvernele noastre si pe ale altora. Sistemele de protectie sunt pentru noi toti, daca stim sa le folosim.

Cum îmi pot apara drepturile?

Încercati sa aratati ca v-au fost încalcate; revendicati-va drepturile. Spuneti-i partii celeilalte ca stiti ca nu are dreptul sa va trateze astfel. Faceti referire la articolele importante din Declaratia Universala a Drepturilor Omului si din Conventia Europeana Drepturilor Omului sau din alte documente internationale. Daca exista o legislatie si în tara voastra, faceti referire si la aceasta.

Spuneti-le celorlalti de aceasta încalcare:

COPii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

spuneti presei, scrieti-le

reprezentanților parlamentari și sefului statului, informați orice ONG care este implicat în apărarea drepturilor omului. Cereți-le sfatul. Vorbiți cu un avocat, dacă aveți ocazia. Asigurați-vă că guvernul stiece măsuri luate. Faceți-i să înțeleagă că nu veți renunța. Arătați-le sprijinul pe care contau și, dacă toate celelalte au dat gres, puteți face apel la justiție.

Cum ajung la Curtea europeană?

Convenția europeană pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

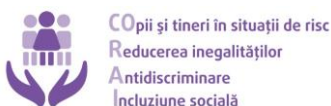
are o procedură anume pentru plângerile individuale și totodată pentru plângerile unui stat împotriva altuia. Cu toate acestea, există cerințe stricte ce trebuie îndeplinite pentru a fi admisă o plângere și aceasta chiar înainte ca un caz să fie măcar luat în considerare. De exemplu, trebuie să vă asigurați că plângerea a trecut deja pe la instanțele din țara voastră (până la cea mai înaltă instanță!) înainte de a putea aduce un caz în fața Curții Europene. Dacă vreți să încercați și credeți că îndepliniți condițiile de admitere, atunci puteți depune o plângere folosind un formular tip (disponibil la Secretariat). Totuși, vă sfătuim să cautați consultanță legală la ONG-uri din domeniu pentru a fi siguri că plângerea depusă are șanse de reușită. Nu uitați că poate fi un proces lung și complicat înainte ca o sentință finală să fie dată.

Cui pot revendica drepturile?

Aproape toate drepturile fundamentale ale omului enumerate în documentele internaționale sunt revendicate în fața guvernului vostru sau a oficialilor statului. Drepturile omului vă apar interesesele împotriva statului, deci trebuie să le revendicați de la stat sau reprezentanții lui. Dacă simțiți că drepturile vă sunt încălcate, de exemplu de către angajatorul sau vecinul vostru, nu puteți face apel direct la legislația internațională pentru drepturile omului decât în cazul în care guvernul țării ar fi trebuit să facă ceva pentru a evita ca angajatorii sau vecinii voștri să acționeze astfel.

Are cineva datoria să-mi apere drepturile?

Da. Un drept este lipsit de valoare fără responsabilitatea sau datoria corespunzătoare din partea altcuiva. Fiecare individ în parte are obligația *morală* de a nu încălca demnitatea personală,

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

dar guvernul dumneavoastră, prin faptul că a aderat la acorduri internaționale, nu are doar o obligație morală, ci și una legală.

Drepturile omului constituie o problemă doar în țările nedemocratice?

Nu există nici o țară în lume care să aibă un dosar impecabil al drepturilor omului, și asta chiar și astăzi. În unele țări, pot fi mai multe încălcări ale drepturilor decât în altele sau ele pot afecta populația într-o proporție mai mare, dar fiecare asemenea încălcare este o problemă care nu ar fi trebuit să apară și care trebuie soluționată. Un individ cărui i-au fost încălcate drepturile într-o țară cu o tradiție democratică este puțin probabil să se consoleze de faptul că, în general, țara sa are un dosar al drepturilor omului „mai bun” decât alte țări ale lumii!

Am făcut progrese în privința reducerii numărului de încălcări ale drepturilor omului?

Progrese mari, chiar dacă uneori par doar o picătură într-un ocean. Luați în considerare abolirea sclaviei, dreptul la vot pentru femei, țările care au abolit pedeapsa cu moartea, eliberarea deținuților politici în urma presiunii internaționale, colapsul regimului de discriminare rasială din Africa de Sud, cazurile judecate de Curtea Europeană și legile care au trebuit schimbate ca urmare a acestui fapt. Luați în considerare faptul că transformările treptate care au loc în cultura internațională înseamnă că chiar și cele mai autoritare regimuri trebuie să ia în considerare drepturile omului pentru a fi acceptate pe plan internațional. Au fost multe rezultate pozitive, mai ales în ultimii 50 de ani, dar mai sunt multe de făcut.

DILEME

Cum putem spune că drepturile omului sunt universale, când există peste tot în lume oameni cărora li se încalca drepturile?

Acești oameni *au* drepturi. Faptul că ei sunt tratați astfel contravine nu doar normelor morale, ci și celor acceptate pe plan internațional. Reprezentanții acestor state sunt considerați vinovați după legea internațională, iar unele țări sunt chiar „pedepsite” de comunitatea internațională, prin sancțiuni sau chiar prin mijloace militare. Totuși, astfel de acțiuni sunt adesea arbitrare, ele depinzând mai mult de interesele altor state decât de gradul în care sunt încălcate drepturile. Nu există deocamdată o Curte Internațională de Justiție în fața căreia vinovații

COPII și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

sa fie adusi si judecati, desi o astfel de institutie urmeaza sa fie înfiintata dupa ratificarea în 60 de tari a Statutului de la Roma al Curtii Internationale de Justitie. Acesta va fi un tribunal permanent unde vor fi judecate persoanele acuzate de genocid, crime de razboi si crime împotriva umanitatii. Acesta este un pas mare spre recunoasterea faptului ca drepturile universale ale omului trebuie sa poata fi aplicate legal pentru a fi într-adevar folositoare.

Ce rost are Declaratia Universala a Drepturilor Omului, daca nu poate fiimpusa prin lege?

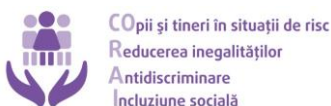
Chiar daca nu exista (înca) o curte internationala care sa poata judeca guvernele în baza articolelor Declaratiei Universale, acest document a avut o extraordinara semnificatie istorica si chiar si astazi continua sa functioneze ca un criteriu dupa care guvernele sunt judecate pe plan international. Astazi, guvernele stiu ca, daca încalca deliberat drepturile înscrise în acest act, înfrunta pericolul de a fi condamnate de alte guverne si chiar de a primi unele sanctiuni.

Procesul nu este mereu întrutotul obiectiv (!), dar este cu siguranta un început. Declaratia Universala a Drepturilor Omului a constituit, de asemenea, baza pentru aproape toate tratatele internationale care au fost puse la punct si care ar putea fi impuse prin lege.

La ce îmi folosesc *mie* „drepturile omului”, când guvernul meu încalca zilnic drepturile oamenilor obisnuiti si nu îl preocupa dezaprobarrea comunitatii internationale?

Din nou - ele reprezinta un început; tot este mai bine decât nimic si, la timpul potrivit si cu o abordare adecvata, vor putea influenta guvernul pentru a schimba partial sau chiar total politica. Aceasta poate aparea uneori ca o speranta foarte îndepartata, atunci cândîncalcarile drepturilor sunt foarte grave sau foarte frecvente, dar istoria ne-a aratat, în mod repetat, ca este posibil. De asemenea, posibilitatile de astazi sunt, probabil, mai bune decât au fost pâna acum. Promovarea schimbarii poate fi un proces greoi, darfaptul ca oamenii au aceste drepturi si ca acestea sunt din ce în ce mai recunoscute în lume - constituind astfel o *oarecare* problema pentru guverne – ne ofera o arma puternica si un valoros punct de referinta.

Daca le respect celorlalti drepturile, asta înseamna ca le permit sa faca orice doresc?

Nu si daca asta înseamna încălcarea drepturilor voastre sau ale celorlalti. Dar va trebui sa fiti atenti sa nu fiti prea pretentiosi în privinta drepturilor voastre: ati putea considera comportamentul cuiva deranjant si nepotrivit, dar aceasta nu trebuie sa fie neaparat o îngrădire *ad drepturilor* dumneavoastra. De aceea, daca doriti ca ceilalti sa va permita sa va purtati cum doriti, va trebui sa cultivati o atitudine mai toleranta fata de comportamentul celorlalti!

Pot face ceva, inclusiv sa folosesc violenta împotriva cuiva, pentru a-mi apara drepturile?

În general, nu. Dar daca e un caz clar de auto-aparare, atunci *a uza de forta în mod legitim, potrivit cu pericolul care va ameninta*, poate fi acceptat. Nu e acceptat ca „rasplata” pentru nedreptatea pe care ati suferit-o, ci doar pentru a va proteja de alte neplăceri.

Tortura este întotdeauna inacceptabila.

De ce trebuie ca eu sa le respect celorlalti drepturile, daca ceilalti nu le respecta pe ale mele?

În parte, pentru ca daca nu respectati drepturile celorlalti ati putea avea chiar voi probleme; pe de o alta parte, pentru ca ceilalti merita respectul vostru si pentru ca puteti da celorlalti un exemplu, ceea ce-i va face aproape sigur sa va respecte. Totusi, pâna la urma, depinde de voi si de ce fel de persoana doriti sa fiti sau în ce fel de lume doriti sa traiti. Deci ati putea sa reflectati la ce s-ar spune despre voi daca *chiar voi* v-ati comporta în acel fel care nu va place la altii. Sau gânditi-va ce fel de lume ar fi daca toti ar încălca drepturile celorlalti dupa principiul “ochi pentru ochi si dinte pentru dinte”.

De ce trebuie ca si cei ce încălca cu cruzime drepturile celorlalti sa fie considerati ca având aceste drepturi ale „ omului”?

Acesta este, probabil, lucrul cel mai dificil de acceptat si totodata cea mai importanta parte a teoriei drepturilor omului. Uneori poate parea ca anumitor oameni le lipsesc într-o atât de mare masura caracteristicile umane, încât numai printr-o credinta oarba i-am putea privi ca fiind oameni. Principiile cele mai importante ar fi urmatoarele:

§ **În primul rând**, în ciuda faptului ca unii oameni par inumani, orice individ posedă o doza de umanitate. Netrebnicii își iubesc mamele, copiii, sotii si sotiile –

Copii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

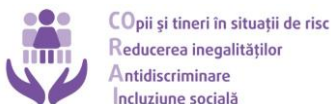

sau *pe cineva*. Netrebnicii simt durerea, respingerea, disperarea și gelozia; ei doresc să fie apreciați, respectați, iubiți și înțeleși. *Toti*, fiecare dintre ei, posedă o parte, dacă nu majoritatea acestor sentimente exclusiv umane. Aceasta îi face oameni și îi face demni de respectul nostru.

§ **În al doilea rând**, nu ne facem noua nici un bine dacă vrem să-i ranim pe cei netrebnici așa cum ei i-au ranit pe alții: asemenea sentimente ne fac și pe noi mai puțin demni de respect.

§ **În al treilea rând**, chiar dacă vreodată, să zicem, un netrebnic ar avea înfatisare „umană” dar nu și vreuna din caracteristicile umane (ceea ce nu s-a întâmplat până acum), cine dintre noi ar putea afirma cu certitudine că el sau ea *Nu E Om*? Pe ce criterii? Bazându-se poate pe faptul că ei nu sunt capabili să iubească și să fie iubiți? Dar dacă se dovedește că ne-am înșelat în această privință? Acest al treilea punct ne reamintește că trebuie să avem în vedere riscurile ce pândesc umanitatea în general atunci când desemnăm unii oameni să-i judece pe alții, căci consecințele acestei judecări sunt cumplite și ireparabile. Chiar vrem o lume în care oamenii să fie judecați astfel și în care unor oameni să li se refuze drepturile și, deci, calitatea de om? Fără absolută universalitate a tuturor drepturilor omului, aceasta ar fi lumea noastră.

Primele instrumente internaționale privind drepturile omului s-au bazat pe experiența producerii unor mutații semnificative cu privire la ce constituia sau nu un comportament acceptabil între stat și individ.

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Cadrul legislativ privind incluziunea socială

- Suport de curs -

COPii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

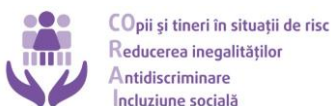

Conceptul de incluziune socială

Excluziunea socială nu este similară sărăciei. Cea din urmă este, de cele mai multe ori, percepută ca fiind rezultatul unei serii nefericite de evenimente care „fac parte din viață”. Limita sărăciei, se bazează de obicei, pe variabile importante, dar izolate, cum ar fi venitul sau distribuția de beneficii.

Excluziunea socială este, în primul rând, un fenomen creat de dinamica socială corespunzătoare, marcat de inexistența condițiilor de bază pentru exercitarea cetățeniei. Incluziunea socială, pe de altă parte, se bazează pe accesul indivizilor și al familiilor la un set de standarde sociale, sub formă de drepturi sociale. Altfel spus, conceptul se referă la egalitatea în ceea ce privește oportunitățile cu scopul de a obține drepturi egale.

Excluziunea și incluziunea socială sunt concepte multidimensionale. Dimensiunea economică – venit și angajare – este fără îndoială decisivă. Dimensiunile urbane, sociale, culturale și politice trebuie, de asemenea, luate în considerare. Cineva poate fi acceptat din punct de vedere economic, dar poate fi exclus din punct de vedere urban cum ar fi (dacă locuiește într-o zonă considerată a fi foarte proastă).

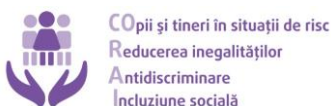
Însă, este vorba de ceva mai mult: incluziunea socială nu este corelată doar cu aspectele financiare, ca o condiție de bază (de exemplu, condițiile de locuire și ale venitului) dar și, mai mult de atât, de aspectul subiectiv: respectul de sine și sentimentul de apartenență la o comunitate.

Sinteza teoriei excluziunii sociale:

Domeniul	Scopul	Exemple
Bunăstarea	Bunăstare, venit, consum-sfera materială	Sărăcia, inegalitatea
Din punct de vedere material	Participarea pe piețele cheie (muncă, credite) și la protecția socială-sfera socială	Abilitatea de a angaja muncitori calificați. Abilitatea de a face investiții riscante dar cu câștiguri superioare.
Din punct de vedere social	Parteneriatul diferitelor comunități și a grupurilor sociale, coordonând accesul la resursele politicilor sociale și a termenelor de participare pe piață	Instituții și comunități educaționale & vecinătăți, grupuri înrudite, partide politice, sindicate și grupuri profesionale.
Din punct de vedere cultural	Norme, obiceiuri, simboluri și valori pentru acces la rețelele de sprijin politice și sociale.	Etnicitate, sex și grupe de vârstă.

Procesul de incluziune socială reprezintă ansamblul de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării-comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale și asigurării participării active a persoanelor la toate aspectele economice, sociale, culturale și politice ale societății.

Indicatorii statistici în domeniul incluziunii sociale la nivel european sunt calculați de EUROSTAT (instituție la nivelul Uniunii Europene, fondată în anul 1958) pe baza anchetei privind veniturile și condițiile de viață. Aceasta este o anchetă armonizată, toate țările membre fiind obligate să aplice regulamentele adoptate de Consiliul Europei în acest domeniu.

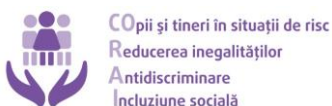

Indicatorii de incluziune socială calculați potrivit metodologiei comune stabilite în contextul Strategiei Europa 2020, sunt:

- persoanele în risc de sărăcie relativă
- persoanele care se confruntă cu privațiuni materiale severe
- persoanele care locuiesc în gospodării cu intensitate a muncii foarte scăzută
- persoanele expuse riscului sărăciei sau al excluziunii sociale.

În scopul de a cuantifica indicatorii privind sărăcia și excluziunea socială în statele membre și la nivelul UE, este utilizată în principal ancheta privind veniturile și condițiile de trai în Uniunea Europeană. Pe baza acestei anchete, EUROSTAT calculează acești indicatori din domeniul incluziunii sociale.

EUROSTAT colectează și analizează datele furnizate de către Institutele Naționale de Statistică și furnizează date comparabile și armonizate pentru a fi utilizate în definirea, implementarea și evaluarea politicilor europene.

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Noțiuni conexe incluziunii sociale

Prin **calitatea vieții** se înțelege bunăstarea fizică, psihică și socială, precum și capacitatea persoanelor de a-și îndeplini sarcinile obișnuite, în existența lor cotidiană.

Securitatea socială are ca obiectiv garantarea unei anumite securități economice a persoanelor protejate, în fața producerii unor evenimente sociale (denumite riscuri sociale) cum ar fi boala, maternitatea, invaliditatea, bătrânețea, accidentul de muncă și boala profesională, decesul, protecția juridică a urmașilor, sarcinile familiale, șomajul etc.

Protecția socială se definește în contextul principiilor, valorilor și tradițiilor ce guvernează relațiile sociale dintre indivizi, grupuri, comunități și instituții în statele Uniunii Europene și reprezintă un ansamblu de măsuri și acțiuni care au ca scop asigurarea unui anumit nivel de bunăstare și securitate socială pentru întreaga populație și în mod special pentru anumite grupuri sociale. Protecția socială cuprinde două componente de bază: asigurările sociale în sistem contributiv și asistența socială noncontributivă.

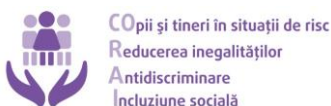
Obiectivul protecției sociale este de a-i sprijini pe cei aflați în situații de vulnerabilitate și/sau care nu pot lucra (precum vârstnicii, persoanele cu dizabilități sau copiii lipsiți de îngrijirea părinților), de a garanta un nivel minim de venituri pentru populația săracă și de a furniza beneficii de asistență socială și servicii sociale persoanelor sărace, în schimbul îndeplinirii de către acestea a responsabilităților lor. Principala responsabilitate pentru adulții capabili de muncă este să-și caute un loc de muncă pe cont propriu și cu ajutorul măsurilor active de ocupare a forței de muncă.

Sistemul național de asistență socială reprezintă ansamblul de instituții, măsuri și acțiuni prin care statul, reprezentat de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și societatea civilă intervin pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare ori permanente ale situațiilor care pot genera marginalizarea sau excluderea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori comunităților.

Sistemul național de asistență socială intervine subsidiar sau, după caz, complementar sistemelor de asigurări sociale și se compune din sistemul de beneficii de asistență socială și sistemul de servicii sociale.

Principii generale ale asigurărilor sociale:

În România, toți angajatorii și angajații, precum și alte categorii de persoane, sunt cuprinși în categoria contribuabililor la sistemul de asigurări sociale de stat.

Asigurările sociale și de sănătate acoperă pensiile, alocațiile pentru copii, cazurile de incapacitate temporară de muncă, riscurile de accidente de muncă și boli profesionale și alte servicii de asistență socială, în timp ce asigurările de șomaj acoperă pe de o parte riscul pierderii locului de muncă și acordarea indemnizației de șomaj, iar pe de altă parte stimulentele pentru crearea de locuri de muncă.

Cotele plătite de angajator și de angajat aplicate asupra bazelor de calcul sunt prevăzute în Codul fiscal.

Contribuțiile angajaților:

- Contribuția la bugetul asigurărilor sociale de stat
- Contribuția la bugetul asigurărilor pentru șomaj
- Contribuția la bugetul asigurărilor sociale de sănătate

Contribuțiile angajatorilor:

- Contribuția la bugetul asigurărilor sociale de stat
- Contribuția la bugetul asigurărilor sociale de sănătate
- Contribuția pentru concedii și indemnizații
- Contribuția la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale
- Contribuția la bugetul asigurărilor pentru șomaj

Asistența socială, prin măsurile și acțiunile specifice, are drept scop dezvoltarea capacităților individuale, de grup sau colective pentru asigurarea nevoilor sociale, creșterea calității vieții și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială.

Măsurile și acțiunile de asistență socială se realizează astfel încât:

- beneficiile de asistență socială și serviciile sociale să constituie un pachet unitar de măsuri corelate și complementare;
- serviciile sociale să primeze față de beneficiile de asistență socială, în cazul în care costul acestora și impactul asupra beneficiarilor este similar;
- să fie evaluate periodic din punctul de vedere al eficacității și eficienței lor pentru a fi permanent adaptate și ajustate la nevoile reale ale beneficiarilor;
- să contribuie la inserția pe piața muncii a beneficiarilor;
- să prevină și să limiteze orice formă de dependență față de ajutorul acordat de stat sau de comunitate.

Beneficiile de asistență socială și serviciile sociale sunt reglementate prin legi speciale.

COpii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Beneficiile de asistență socială reprezintă o formă de suplimentare sau de substituire a veniturilor individuale/familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege.

Principalele tipuri de beneficii de asistență socială acordate ținând anumitor categorii de beneficiari sunt următoarele:

1. Sprijin acordat familiilor cu venituri reduse

- Ajutorul social;
- Ajutorul încălzire;
- Alocația pentru susținerea familiei;

2. Politici familiale

- Alocația de stat pentru copii;
- Alocația de plasament;
- Indemnizația pentru creșterea copilului și stimulentele de inserție;

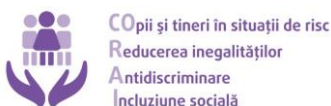
3. Sprijin acordat persoanelor cu handicap

- Drepturi acordate persoanelor cu handicap în conformitate cu Legea nr. 448/2006;
- Bugetele personale complementare acordate lunar persoanelor cu handicap;
- Indemnizația lunară de hrană HIV/SIDA;
- Indemnizația lunară acordată persoanelor cu handicap grav și accentuat;
- Indemnizația lunară de însoțitor pentru persoanele cu handicap vizual;
- Alocația lunară de hrană pentru copiii cu handicap de tip HIV/SIDA;

Principalele criterii pe baza cărora se acordă beneficiile de asistență socială sunt:

- a) evaluarea contextului familial;
- b) veniturile solicitantului sau ale familiei acestuia;
- c) condițiile de locuire;
- d) starea de sănătate și gradul de dependență.

Statul acordă beneficiile de asistență socială prin autoritățile administrației publice centrale sau locale, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

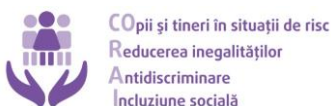

Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială derulează prin Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială următoarele beneficii:

- Alocație de stat, conform OUG nr. 148/2005; Legea nr. 61/1993
- Alocație plasament, conform Legii nr. 272/2004
- Alocație susținerea familiei, conform OUG nr. 111/2010
- Indemnizație creștere copil OUG nr. 148/2005
- Indemnizație creștere copil OUG nr. 111/2010
- Stimulent creștere copil OUG nr. 148/2005
- Stimulent de inserție OUG nr. 111/2010
- Indemnizații și ajutoare OUG nr. 111/2010, art. 31,32
- Ajutoare sociale (VMG), conform Legii nr. 416/2001 cu modificările și completările ulterioare
- Ajutoare financiare, conform OUG nr. 118/1999, aprobată prin Legea nr. 366/2001
- Ajutoare refugiați, conform OUG nr. 16/2013
- Indemnizație lunară hrană HIV/SIDA, conform Legii nr. 584/2002; HG. nr. 1177/2003
- Ajutoare de urgență
- Ajutoare pentru încălzirea locuinței cu energie termică și gaze naturale, conform OUG nr. 5/2003 cu modificările și completările ulterioare
- Finanțare instituții, conform OUG nr.118/1999 aprobată prin Legea nr.366/2001; OUG nr. 70/2002
- Subvenții pentru asociații și fundații, conform Legii nr. 34/1998; HG nr. 1153/2001
- CASS aferent indemnizație OUG nr. 148/2005; OUG nr. 111/2010; OUG nr. 111/2010 lit. b.
- CASS aferent venitului minim garantat

Serviciile sociale reprezintă activitatea sau ansamblul de activități realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și celor speciale, individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, prevenirii și combaterii riscului de excludere socială, promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții.

Responsabilitatea privind dezvoltarea propriilor capacități de integrare socială și implicarea activă în soluționarea situațiilor de dificultate revine fiecărei persoane, precum și familiei acesteia, autoritățile statului intervenind prin crearea de oportunități egale și, în subsidiar, prin acordarea de beneficii de asistență socială și servicii sociale adecvate.

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Conform Legii asistenței sociale nr. 292/2011, serviciile sociale sunt clasificate în funcție de scopul serviciului, în servicii de asistență și suport pentru asigurarea nevoilor de bază ale persoanei, cum sunt:

- servicii de îngrijire personală;
- servicii de recuperare/reabilitare;
- servicii de inserție/reinserție socială.

Serviciile sociale sunt destinate/adresate următoarelor categorii de beneficiari :

- copilului și/sau familiei;
- persoanelor cu dizabilități;
- persoanelor vârstnice;
- victimelor violenței în familie;
- persoanelor fără adăpost;
- persoanelor cu diferite adicții (consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, internet, jocuri de noroc etc.);
- victimelor traficului de persoane;
- persoanelor private de libertate;
- persoanelor sancționate cu măsură educativă sau pedeapsă neprivativă de libertate aflate în supravegherea serviciilor de probațiune;
- persoanelor cu afecțiuni psihice;
- persoanelor din comunități izolate;
- șomerilor de lungă durată;
- aparținătorii beneficiarilor.

Regimul de asistare:

- servicii cu cazare, pe perioadă determinată sau nedeterminată: centre rezidențiale pentru copii, persoane vârstnice, persoane adulte cu handicap; locuințe protejate pentru persoane cu handicap; centre de integrare prin terapii ocupaționale pentru persoane adulte cu handicap; adăposturi de noapte pentru persoane adulte; adăposturi de zi și de noapte pentru copii; centre maternale pentru cuplurile mamă – copil/copii; centre de primire în regim de urgență pentru copii; centre pentru victime ale violenței în familie etc.
- servicii fără cazare: centre de zi, centre și/sau unități de îngrijire la domiciliu; cantine sociale; servicii mobile de acordare a hranei; ambulanța socială etc.

Serviciile sociale se acordă:

COPII și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

- la domiciliul beneficiarului;
- în centre de zi;
- în centre rezidențiale, cu cazare pe durată determinată sau nedeterminată;
- la domiciliul persoanei care acordă serviciul;
- în comunitate.

Serviciile sociale pot fi acordate de:

a) furnizori publici de servicii sociale:

- structurile specializate din cadrul/subordinea autorităților administrației publice locale și autoritățile executive din unitățile administrativ-teritoriale organizate la nivel de comună, oraș, municipiu și sectoare ale municipiului București;
- autoritățile administrației publice centrale ori alte instituții aflate în subordinea sau coordonarea acestora care au stabilite prin lege atribuții privind acordarea de servicii sociale pentru anumite categorii de beneficiari;
- unitățile sanitare, unitățile de învățământ și alte instituții publice care dezvoltă, la nivel comunitar, servicii sociale integrate.

b) furnizori privați de servicii sociale:

- organizații neguvernamentale (asociații și fundații cu activități în domeniul asistenței sociale);
- cultele religioase recunoscute de lege;
- persoanele fizice autorizate în condițiile legii;
- filialele și sucursalele asociațiilor și fundațiilor internaționale recunoscute în conformitate cu legislația în vigoare;
- operatorii economici, în condiții speciale, prevăzute de lege.

Autoritățile administrației publice centrale și locale au responsabilitatea de realizare a măsurilor și acțiunilor prevăzute în actele normative privind beneficiile de asistență socială și serviciile sociale.

Autoritățile administrației publice centrale asigură elaborarea cadrului legislativ în domeniul asistenței sociale, pentru susținerea categoriilor defavorizate, combaterea sărăciei și a riscului de excluziune socială, dezvoltarea politicilor de susținere a familiei pe parcursul întregului ciclu de viață a membrilor acesteia, precum și transferul către autoritățile administrației publice locale și societatea civilă, inclusiv către

COPII și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

instituțiile de cult recunoscute de lege, a atribuțiilor și a mijloacelor financiare necesare acțiunilor de asistență socială, prevăzute prin legile speciale.

Politicile publice din domeniul serviciilor sociale contribuie la promovarea, respectarea și garantarea drepturilor beneficiarilor la o viață independentă, împlinită și demnă, precum și la facilitarea participării acestora la viața socială, economică, politică și culturală.

Toți cetățenii români care se află pe teritoriul României, au domiciliul sau reședința în România, cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ai Spațiului Economic European și cetățenii Confederației Elvețiene, precum și străinii și apatrizii care au domiciliul sau reședința în România au dreptul la asistență socială, în condițiile legislației române, precum și ale reglementărilor Uniunii Europene și ale acordurilor și tratatelor la care România este parte. Totodată, persoanele menționate au dreptul de a fi informate asupra conținutului și modalităților de acordare a măsurilor și acțiunilor de asistență socială.

Dreptul la asistență socială se acordă la cerere sau din oficiu.

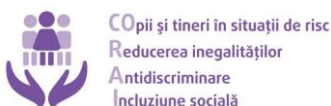
Grupul vulnerabil desemnează persoane sau familii care sunt în risc de a-și pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai din cauza unor situații de boală, dizabilitate, sărăcie, dependență de droguri sau de alcool ori a altor situații care conduc la vulnerabilitate economică și socială.

Principalele grupuri vulnerabile din România sunt:

- Persoanele sărace
- Copiii și tinerii lipsiți de îngrijire și sprijin parental
- Persoanele vârstnice singure sau dependente
- Romii
- Persoanele cu dizabilități
- Persoanele care trăiesc în comunități marginalizate.

Mediul social de viață reprezintă ansamblul condițiilor de trai în familie și/sau gospodărie, al relațiilor sociale personale, inclusiv mediul în care persoana lucrează, este educată și își desfășoară activitățile sociale obișnuite.

Sărăcia relativă este înțeleasă ca fiind situația unei persoane ale cărei resurse, în principal monetare, nu îi permit atingerea unui anumit nivel de bunăstare realizat de întreaga populație din țara respectivă.

Sărăcia absolută rezultă din numărul persoanelor care nu-și pot permite un coș minim de consum.

Pentru măsurarea sărăciei se utilizează un set complex de indicatori statistici, care descriu dimensiunea, incidența, profilul și gravitatea fenomenului sărăciei din fiecare țară, făcând posibilă totodată și comparația internațională.

Indicatorul principal pentru măsurarea sărăciei îl constituie venitul bănesc disponibil al unei persoane, într-un anumit moment de timp.

Ancheta socială este o metodă de investigație întemeiată pe diferite tehnici de culegere și de prelucrare a informației, în scopul analizei situației sociale și economice a persoanelor, familiilor, grupurilor sau comunităților.

Potrivit legii, prin familie se înțelege soțul și soția sau soțul, soția și copiii lor necăsătoriți, care au domiciliul ori reședința comună înscrisă în actele de identitate și care gospodăresc împreună.

Se consideră familie și frații fără copii, care gospodăresc împreună și au domiciliul sau reședința comună, separat de domiciliul ori reședința părinților.

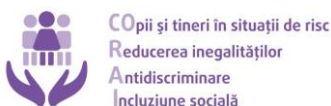
Se asimilează termenului familie, bărbatul și femeia necăsătoriți, cu copiii lor și ai fiecăruia dintre ei, care locuiesc și gospodăresc împreună, dacă aceasta se consemnează în ancheta socială.

Familia extinsă desemnează copilul, părinții și rudele acestuia până la gradul IV inclusiv.

Termenul familie monoparentală desemnează familia formată din persoana singură și copilul/copiii aflați în întreținere și care locuiesc împreună cu aceasta.

Prin persoană singură, se înțelege persoana care se află în una dintre următoarele situații:

- a) este necăsătorită;
- b) este văduvă;
- c) este divorțată;
- d) al cărei soț/soție este declarat/declarată dispărut/dispărută prin hotărâre judecătorească;

e) al cărei soț/soție este arestat/arestată preventiv pe o perioadă mai mare de 30 de zile sau execută o pedeapsă privativă de libertate și nu participă la întreținerea copiilor;

f) nu a împlinit vârsta de 18 ani și se află în una dintre situațiile prevăzute la lit. a) - e);

g) a fost numită tutore sau i s-au încredințat ori dat în plasament unul sau mai mulți copii și se află în una dintre situațiile prevăzute la lit. a) - e).

Prin termenul copil se înțelege persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nu a dobândit capacitatea deplină de exercițiu, în condițiile legii.

COPii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Documente strategice privind incluziunea socială

Având în vedere că statele membre se confruntă cu probleme similare în domeniul economic, al politicilor sociale și de ocupare, acestea au convenit să identifice și să promoveze cele mai eficiente politici în domeniul protecției sociale și al incluziunii sociale, realizând schimburi de experiență.

La nivel european, Comisia Europeană sprijină și completează politicile statelor membre în domeniile protecției sociale și incluziunii sociale.

Principalele domenii ale politicii sociale la nivel european sunt:

- incluziunea socială
- pensiile
- sănătatea

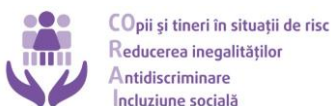
La 26 martie 2010, Consiliul European a aprobat propunerea Comisiei de a lansa o nouă strategie pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă, Strategia Europa 2020, bazată pe coordonarea sporită a politicilor economice. Strategia se concentrează pe domeniile-cheie în care sunt necesare acțiuni în vederea stimulării potențialului de creștere durabilă și de competitivitate al Europei.

La 13 iulie 2010, Consiliul a adoptat, pe baza propunerilor Comisiei, o recomandare privind orientările generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii (2010-2014), iar la 21 octombrie 2010 a adoptat o decizie privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre. Împreună, acestea formează „orientările integrate” de care statele membre au fost invitate să țină seama în politicile lor economice și de ocupare a forței de muncă de la nivel național.

Strategia Europa 2020 pentru creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii stabilește obiective care urmăresc să scoată cel puțin **20 de milioane de persoane din sărăcie și excluziune socială** și să crească **rata de ocupare a forței de muncă la 75 %** pentru populația în vârstă de 20-64 de ani.

Obiectivele majore ale Strategiei Europa 2020 sunt:

- ocuparea forței de muncă
- inovarea, educația
- incluziunea socială
- mediul/energia

Inițiativele emblematiche ale Strategiei Europa 2020, inclusiv *Platforma europeană de combatere a sărăciei și excluziunii sociale* și *Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă*, sprijină eforturile îndreptate către realizarea acestor obiective.

Prin intermediul *Pachetului privind investițiile sociale*, Comisia furnizează orientări statelor membre, pentru a le ajuta să-și modernizeze sistemele de protecție socială, cu obiectivul investiției sociale de-a lungul vieții.

Pachetul privind investițiile sociale va consta în:

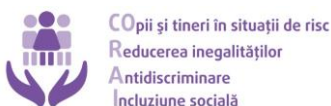
- gestionare mai eficientă a cheltuielilor pentru a asigura o protecție socială adecvată și durabilă. Acest lucru se poate realiza prin simplificarea administrării prestațiilor și serviciilor, prin orientarea acestora și prin condiționarea lor (de exemplu, de participarea la cursuri de formare).
- Investiții în competențele și capacitățile cetățenilor, pentru a le spori șansa de a se integra în societate și pe piața forței de muncă. Exemple în acest sens sunt educația, îngrijirea copiilor, serviciile medicale, formarea profesională, asistența pentru căutarea unui loc de muncă și măsurile de reabilitare.
- Măsuri care să garanteze că sistemele de protecție socială răspund nevoilor oamenilor, în momente critice din viața lor. Cu alte cuvinte este mai bine să intervenim din timp și să prevenim, mai degrabă decât „să reparăm”. Pentru aceasta, cetățenii trebuie pregătiți să facă față riscurilor cu care se pot confrunta în viață. De aceea este important să investim în copii și tineri.

Pachetul de măsuri vine în completarea următoarelor inițiative:

- pachetul privind ocuparea forței de muncă, prin care se stabilește calea de urmat către o redresare generatoare de locuri de muncă
- cartea albă privind pensiile, care prezintă o strategie pentru garantarea unor pensii adecvate, sustenabile și sigure
- pachetul privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, care abordează în mod special situația tinerilor.

Semestrul european stabilește cadrul de care este nevoie pentru a orienta și monitoriza reformele economice și sociale pe care trebuie să le implementeze țările UE în vederea atingerii obiectivelor Strategiei Europa 2020. Problemele și soluțiile propuse sunt menționate în recomandările adresate fiecărei țări (Recomandările Specifice de Țară).

Întrucât politicile sociale sunt parte integrantă a Strategiei Europa 2020, Comisia sprijină și eforturile statelor membre menite să abordeze problemele sociale prin acțiunile prevăzute

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

de Platforma europeană de combatere a sărăciei și excluziunii sociale și de Pachetul de măsuri privind investițiile sociale, ca și prin fondurile UE, în special Fondul social european.

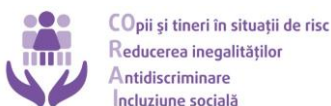
Comisia cooperează cu statele membre prin intermediul Comitetului pentru protecție socială, folosind metoda deschisă de coordonare (MDC), în domenii precum incluziunea socială, sănătatea, îngrijirile pe termen lung și pensiile (MDC în domeniul social).

Metoda deschisă de coordonare în domeniul social este un proces voluntar pentru cooperarea politică, bazat pe stabilirea unor obiective comune și evaluarea progreselor înregistrate prin utilizarea unor indicatori comuni. Acest proces implică și colaborarea strânsă cu părțile interesate, inclusiv cu partenerii sociali și societatea civilă.

Guvernul României s-a angajat să contribuie la această țintă prin reducerea populației expuse riscului de sărăcie relativă după transferuri sociale cu 580.000 de persoane, de la 4.99 milioane în 2008 la 4,41 de milioane în 2020.

Conform Programului Național de Reformă (un plan anual de acțiuni pentru monitorizarea realizării țăintelor României în contextul Strategiei Europa 2020) 2015, în anul 2014, rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de 65,7%, situându-se la o distanță de 4,3 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020. Numărul total de salariați a crescut cu 1,9% comparativ cu anul 2013, iar rata șomajului BIM s-a redus de la 7,1% în 2013 la 6,8% în 2014.

Recomandările specifice de țară pentru România din 2015 vizau realizarea de eforturi mai mari pentru reducerea sarcinii fiscale pentru persoanele cu venituri mici, creșterea ratelor de ocupare a forței de muncă și de activitate în rândul femeilor, al tinerilor, al vârstnicilor și al romilor, îmbunătățirea sistemului de finanțare a asistenței medicale, scăderea ratei persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, care rămâne ridicată etc.

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Instituții cu responsabilități în domeniul protecției sociale și incluziunii sociale

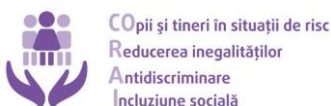
Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului.

MMFPSPV realizează politicile naționale, corelate cu cele la nivel european și internațional, în domeniile muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice, îndeplinind rolul de autoritate de stat, strategie și planificare, reglementare, sinteză, coordonare, monitorizare, inspecție și control.

MMFPSPV asigură coordonarea aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice.

În domeniile asistență socială și incluziune socială MMFPSPV îndeplinește următoarele atribuții specifice:

- coordonează sistemul național de asistență socială în conformitate cu responsabilitățile stabilite prin legislația în domeniu;
- elaborează cadrul legislativ privind acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, precum și cele referitoare la organizarea, funcționarea și dezvoltarea sistemului național de asistență socială;
- finanțează beneficiile de asistență socială, precum și programele destinate dezvoltării și sustenabilității serviciilor sociale acordate din bugetul propriu;
- colectează datele la nivel național privind sărăcia și excluziunea socială, analizează și identifică factorii care contribuie la prevenirea și combaterea excluziunii sociale, formulează recomandări și propuneri în vederea eficientizării procesului de luare a deciziilor în domeniul incluziunii sociale și elaborează rapoartele naționale privind incluziunea socială;
- elaborează standardele de cost pentru serviciile sociale și monitorizează respectarea lor de către furnizorii publici;
- elaborează criteriile, indicatorii de performanță și standardele de calitate privind serviciile sociale, acreditează furnizorii și serviciile sociale acordate de aceștia, monitorizează și controlează respectarea prevederilor legale privind asigurarea calității în domeniu;
- monitorizează implementarea strategiilor autorităților administrației publice locale privind dezvoltarea de servicii sociale;

- propune acordarea statutului de utilitate publică asociațiilor și fundațiilor din domeniul său de activitate, precum și recunoașterea reprezentanțelor în România a organizațiilor neguvernamentale străine;
- coordonează metodologic activitatea serviciilor publice de asistență socială de la nivel teritorial și colaborează permanent cu autoritățile administrației publice locale;
- îndrumă și monitorizează activitatea autorităților și instituțiilor cu atribuții în domeniul asistenței sociale, precum și a furnizorilor publici și privați de servicii sociale;
- asigură funcționarea secretariatelor tehnice ale comisiilor naționale/ interministeriale, organizate conform legii;
- coordonează și monitorizează activitatea de elaborare a documentelor în domeniul incluziunii sociale de către ministerele cu atribuții în domeniu;
- coordonează activitatea **Comisiei naționale privind incluziunea socială**.

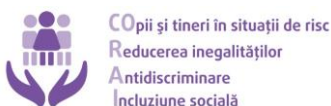
Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) este instituție publică cu personalitate juridică, aflată sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

Principalul său obiectiv este creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și implicit scăderea ratei șomajului. Serviciile sale se adresează șomerilor și agenților economici.

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă are în subordine Agencia Municipiului București, 41 de agenții județene (în cadrul cărora funcționează 70 de agenții locale și 141 puncte de lucru), 8 centre județene de formare profesională a șomerilor, 8 centre regionale de formare profesională a adulților.

Pentru realizarea obiectivelor sale ANOFM are următoarele atribuții principale:

- asigură implementarea politicilor de ocupare a forței de muncă elaborate de MMFSPV, în concordanță cu *Strategia europeană de ocupare a forței de muncă*;
- elaborează, implementează, finanțează și cofinanțează programe privind ocuparea și formarea profesională a forței de muncă, precum și acțiuni specifice domeniului său de activitate, pe baza politicilor și strategiilor elaborate de MMFSPV;
- urmărește aplicarea unitară a legislației care reglementează măsurile de protecție socială, prevenire a șomajului și stimulare a ocupării forței de muncă finanțate din bugetul asigurărilor pentru șomaj și controlează respectarea de către unitățile din subordine a prevederilor legale incidente în domeniul de activitate;

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

- propune spre aprobare, anual, Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice programele de ocupare și planurile de formare profesională a persoanelor în căutarea unui loc de muncă;
- participă la implementarea măsurilor prevăzute în planurile și programele guvernamentale vizând ocuparea forței de muncă;
- îndeplinește atribuțiile privind ucenicia la locul de muncă;
- îndeplinește atribuțiile privind efectuarea stagiului pentru absolvenții de învățământ superior;
- asigură implementarea proiectelor specifice domeniului de activitate finanțate din fonduri europene nerambursabile;
- organizează stabilirea și plata drepturilor bănești ce se suportă din bugetul asigurărilor pentru șomaj;
- organizează, în condițiile legii, stabilirea și plata creanțelor ce se suportă din Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale;
- administrează bugetul asigurărilor pentru șomaj și gestionează Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale;
- furnizează, anual, MMFPSPV datele necesare pentru fundamentarea și elaborarea proiectului bugetului asigurărilor pentru șomaj;
- înaintează MMFPSPV propuneri cu privire la actele normative care reglementează organizarea și funcționarea instituției, în vederea asigurării îndeplinirii atribuțiilor deținute potrivit legii, precum și măsurile de protecție socială, de prevenire a șomajului și de stimulare a ocupării forței de muncă finanțate din bugetul asigurărilor pentru șomaj;
- exercită atribuțiile ce îi revin în calitate de membru al rețelei europene de servicii de ocupare a forței de muncă (EURES);
- asigură coordonarea rețelei naționale a serviciilor de ocupare a forței de muncă, componentă a rețelei EURES, în calitate de Birou național de coordonare;
- colaborează cu Biroul european de coordonare a compensării ofertelor și cererilor de locuri de muncă și cu celelalte birouri naționale de coordonare din cadrul rețelei EURES;
- implementează prevederile acordurilor juridice bilaterale în domeniul schimbului de forță de muncă încheiate de România;
- este organism de legătură pentru prestațiile de șomaj în aplicarea regulamentelor europene privind coordonarea sistemelor de securitate socială;
- organizează și monitorizează activitatea de implementare a prevederilor referitoare la prestația de șomaj din regulamentele europene privind

COPPI și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

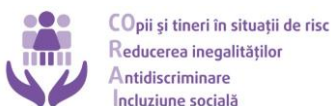
- coordonarea sistemelor de securitate socială la nivelul Agenției Naționale și al agențiilor teritoriale;
- organizează, coordonează și monitorizează activitatea de informare și consiliere a persoanelor care doresc să presteze muncă în statele membre ale Uniunii Europene și în statele semnatare ale Acordului privind Spațiul Economic European, precum și în alte state cu care România a încheiat tratate, acorduri, convenții și înțelegeri;
 - promovează, în colaborare cu celelalte instituții competente, măsuri de asigurare și protejare a drepturilor și libertăților cetățenilor români care lucrează în străinătate;
 - organizează și monitorizează activitatea agențiilor teritoriale privind controlul, îndeplinirea măsurilor asigurătorii și efectuarea executării silite a creanțelor bugetare reprezentând debite constituite la bugetul asigurărilor pentru șomaj, altele decât cele provenind din neplata contribuțiilor.

Agenția Națională pentru Prestații Sociale (ANPS) este organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârștnice și are în subordine agenții pentru plăți și inspecție socială județene și una a municipiului București, denumite agenții teritoriale, ca servicii publice deconcentrate, cu personalitate juridică.

Agenția are ca scop administrarea și gestionarea într-un sistem unitar de plată a beneficiilor de asistență socială și a altor programe privind servicii sociale susținute de la bugetul de stat, prin bugetul MMFPSPV, realizarea de activități de evaluare și monitorizare a serviciilor sociale, precum și controlul măsurilor de asistență socială privind prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare ori permanente ale unor situații care pot genera marginalizarea sau excluderea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori comunităților, realizate de autoritățile administrației publice centrale și locale și de alte persoane fizice și juridice.

Pentru realizarea obiectivelor sale în domeniul administrării, gestionării și plății beneficiilor de asistență socială și al susținerii programelor de servicii sociale, Agenția are, în principal, următoarele atribuții:

- urmărește și asigură aplicarea corectă, unitară și nediscriminatorie a legislației privind sistemul de beneficii de asistență socială și sistemul de servicii sociale;
- elaborează propuneri de îmbunătățire a cadrului legislativ din domeniul său de competență și le înaintează MMFPSPV pentru promovare;

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

- stabilește procedurile administrative privind acordarea beneficiilor de asistență socială, administrarea și implementarea programelor privind serviciile sociale de către agențiile teritoriale și elaborează instrucțiuni privind gestionarea beneficiilor de asistență socială și a programelor de servicii sociale;
- fundamentează și propune MMFPSPV proiectul de buget, ce include fonduri pentru plata beneficiilor de asistență socială și susținerea programelor privind servicii sociale, precum și pentru funcționarea Agenției;
- administrează și gestionează bugetul propriu, organizează și asigură plata beneficiilor de asistență socială;
- negociază și încheie convenții cu instituții financiare, în vederea efectuării plăților beneficiilor de asistență socială, în baza mandatului acordat de ordonatorul principal de credite;
- elaborează rapoarte și analize pentru fundamentarea politicilor și programelor în domeniul beneficiilor de asistență socială și al serviciilor sociale și le transmite MMFPSPV;
- elaborează indicatorii statistici aferenți domeniului său de competență;
- asigură evidența la nivel național a tuturor beneficiarilor din sistemul beneficiilor de asistență socială și administrează, conform legii, Registrul electronic unic al serviciilor sociale;
- monitorizează și asigură controlul asupra modului de acordare a beneficiilor de asistență socială;
- asigură implementarea, menținerea și îmbunătățirea sistemelor de management al calității în domeniul său de activitate;
- organizează activități de informare a cetățenilor cu privire la dreptul acestora la beneficiile de asistență socială;
- asigură îndrumarea metodologică a agențiilor teritoriale cu privire la modul de aplicare a dispozițiilor legale în domeniu, cu respectarea politicilor sociale elaborate de MMFPSPV;
- îndrumă persoanele juridice și fizice cărora le revin drepturi și obligații ce decurg din reglementările privind beneficiile de asistență socială;
- asigură gestiunea bazelor naționale de date referitoare la sistemul de informații privind beneficiile de asistență socială;
- plică prevederile tratatelor internaționale în domeniu la care România este parte, inclusiv ansamblul reglementărilor comunitare în domeniu, și colaborează cu instituții similare din Uniunea Europeană.

COPPI și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Direcția generală de asistență socială și protecția copilului (DGAPSC) este instituția publică cu personalitate juridică, înființată în subordinea consiliului județean, respectiv a consiliului local al sectorului municipiului București, prin comasarea serviciului public de asistență socială și a serviciului public specializat pentru protecția copilului de la nivelul județului, respectiv al sectorului municipiului București, prin preluarea, în mod corespunzător, a atribuțiilor și funcțiilor acestora.

Direcția generală realizează la nivel județean, respectiv la nivelul local al sectoarelor municipiului București, măsurile de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie.

DGASPC are rolul de a asigura aplicarea politicilor și strategiilor guvernamentale de asistență socială în vederea prevenirii și combaterii marginalizării sociale și a sărăciei.

În acest sens, DGASPC elaborează strategia proprie de asistență socială, planul de asistență socială și programe de acțiune în domeniu, în funcție de nevoile cetățenilor din unitatea administrativ teritorială.

În domeniul protecției copilului și a familiei, DGASPC asigură respectarea drepturilor copilului prin servicii de consiliere, prevenire a separării acestuia de familie, propune și aplică măsurile de protecție specială pentru copiii aflați în dificultate sau cu handicap.

În domeniul protecției persoanelor adulte (persoane singure, persoane vârstnice, etc.), sprijină aceste categorii de persoane aflate în nevoie prin consiliere și le asigură servicii adecvate în vederea refacerii și dezvoltării capacităților individuale și familiale pentru a depăși situațiile dificile în care se află prin acordarea de suport financiar, material și juridic.

De asemenea, asigură măsurile de protecție necesare pentru reabilitarea persoanelor adulte care s-au aflat în situații de risc.

În domeniul protecției persoanelor cu handicap, asigură respectarea drepturilor persoanelor cu handicap prin acordarea de servicii de asistență, consiliere, îngrijire, tratament, recuperare, reabilitare, orientare și formare profesională, precum și alte tipuri de servicii, în funcție de nevoile persoanelor cu handicap, în bază încadrării acestora în categorii de persoane cu handicap.

DGASPC asigură asistență socială următoarelor categorii de persoane:

– Persoane defavorizate, marginalizate, discriminate;

COpii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

- Persoane vârstnice;
- Persoane singure și familii aflate în dificultate;
- Adulți și copii cu dizabilități;
- Copii abuzați, maltratați, cu risc de abandon;
- Copii abandonați.

DGASPC asigură următoarele servicii sociale, în funcție de categorii de persoane:

Protecția copilului:

- Măsurile de prevenire a abandonului și a instituționalizării;
- Asistență maternală;
- Măsurile de reintegrare în familia naturală a copilului ocrotit în centrele de plasament sau în familii substitutive;
- Măsurile de protecție în familia lărgită, sistem rezidențial, prin adopție;
- Măsurile de protecție a copilului abuzat și/sau fără adăpost;
- Consiliere psihologică și juridică;
- Sprijinirea și orientarea școlară și profesională a copilului cu dizabilități;
- Măsurile de protecție de tip alternativ: centre de zi pentru copii școlari și copiii străzii;
- Măsurile de protecție de tip rezidențial: centre de plasament, centru maternal, centre pentru copii cu nevoi speciale.

Protecția persoanelor adulte:

- Asistență și sprijin persoanelor vârstnice, singure, aflate în situații dificile sau cu dizabilități;
- Servicii de asistență medicală, igienizare și servirea mesei pentru bătrânii singuri;
- Promovarea și susținerea respectării drepturilor omului;
- Măsurile de prevenire și combatere a marginalizării sociale și discriminării etnice;
- Acordarea de ajutoare sociale, speciale, alocații duble, complementare și monoparentale;
- Servicii de recuperare, tratament, reintegrare socială a persoanelor cu dizabilități;
- Servicii de consiliere socială, juridică și psihologică;
- Drepturi persoane cu dizabilități.

Mecanismul național pentru promovarea incluziunii sociale

Copii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Mecanismul național pentru promovarea incluziunii sociale organizat la nivel central și județean.

În cadrul autorităților publice centrale (ministere, autorități, agenții și instituții guvernamentale cu atribuții în domeniul incluziunii sociale) este constituită **unitatea de incluziune socială**, care are ca scop monitorizarea implementării angajamentelor asumate de România în documentele internaționale din domeniul incluziunii sociale.

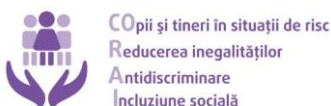
Unitatea de incluziune socială are următoarele atribuții principale, în raport cu specificul domeniului de activitate al autorităților publice centrale în care funcționează:

- coordonează monitorizarea planurilor de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale;
- evaluează efectele măsurilor preconizate prin planurile de implementare prevăzute, prin raportare la obiectivele de dezvoltare regională și județeană;
- actualizează indicatorii sectoriali de incluziune socială;
- elaborează sistemul informațional privind datele cu relevanță pentru domeniul incluziunii sociale;
- participă la procesul de consultare inițiat în domeniul incluziunii sociale de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice cu scopul eradicării sărăciei și prevenirii excluziunii sociale;
- monitorizează periodic progresul realizat în raport cu obiectivele și indicatorii stabiliți prin Raportul anual în domeniul incluziunii sociale;
- elaborează documentele necesare pentru redactarea Raportului de progres în domeniul incluziunii sociale, definitivat de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

Unitatea de incluziune socială cuprinde maximum 3 persoane, dintre care una este desemnată coordonator și se stabilește prin ordin sau decizie a conducătorilor autorităților publice centrale implicate.

Coordonatorul unității de incluziune socială participă la lucrările Comisiei naționale privind incluziunea socială.

Comisia națională privind incluziunea socială este organism cu rol consultativ, fără personalitate juridică, ce funcționează în cadrul *Consiliului interministerial pentru afaceri sociale, sănătate, protecția consumatorului*.

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Comisia națională este constituită din câte un reprezentant, la nivel de secretar de stat sau președinte, al ministerelor, autorităților, agențiilor și al altor instituții guvernamentale cu atribuții în domeniul incluziunii sociale.

Componența nominală a Comisiei naționale este stabilită prin decizie a primului-ministru, pe baza propunerilor transmise Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice de autoritățile publice centrale cu atribuții în domeniul incluziunii sociale. Propunerile privind desemnarea reprezentanților din cadrul ministerelor, autorităților, agențiilor, precum și din cadrul altor instituții guvernamentale cu atribuții în domeniul incluziunii sociale cuprind un membru titular și un membru supleant.

Hotărârile Comisiei naționale se adoptă prin votul majorității membrilor prezenți.

La lucrările Comisiei naționale pot fi invitați și partenerii sociali, reprezentanți ai mediului academic, reprezentanților organismelor internaționale în România, organizațiilor nonguvernamentale, institutelor de cercetare și alții asemenea.

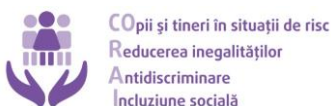
Comisia națională este condusă de ministrul muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice.

Principalele atribuții ale Comisiei naționale sunt următoarele:

- identificarea priorităților naționale din domeniul incluziunii sociale;
- stabilirea Planului de acțiune în conformitate cu prioritățile naționale identificate;
- avizarea rapoartelor de monitorizare a implementării priorităților din domeniul incluziunii sociale;
- avizarea indicatorilor sectoriali privind incluziunea socială, utilizați în sistemele de raportare;
- avizarea Raportului național privind domeniul incluziunii sociale și protecției sociale.

Raportul național privind domeniul incluziunii sociale și protecției sociale, precum și rapoartele de monitorizare a implementării priorităților din domeniul incluziunii sociale se elaborează sub coordonarea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

Comisia națională acționează prin Direcția de specialitate din cadrul MMFPSPV și prin unitățile de incluziune socială, pentru a promova o strategie de convergență a politicilor în acest domeniu, fundamentate pe obiectivele stabilite în comun în vederea promovării coeziunii sociale.

Secretariatul Comisiei naționale este asigurat de MMFPSPV, prin Direcția de specialitate care derulează acțiuni de cooperare în domeniul sistemului informațional statistic cu Institutul Național de Statistică pentru realizarea compatibilității sistemelor informaționale și pentru realizarea statisticilor solicitate de Uniunea Europeană în domeniul incluziunii sociale.

La nivelul fiecărei instituții a prefectului este organizată o **comisie județeană privind incluziunea socială**, în vederea asigurării transversalității implementării politicilor de incluziune socială.

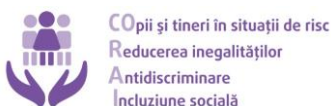
Principalele atribuții și responsabilități ale comisiei județene privind incluziunea socială sunt următoarele:

- elaborează și aprobă planul județean din domeniul incluziunii sociale și protecției sociale;
- monitorizează realizarea obiectivelor prevăzute în planurile județene și efectuează informări periodice cu privire la situația și evoluția stării sociale a județului;
- prezintă periodic Comisiei naționale informări asupra stadiului de realizare a priorităților asumate prin planul județean anual.

Comisia județeană privind incluziunea socială este alcătuită din reprezentanți ai serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe ale administrației publice centrale din subordinea Guvernului, cu responsabilități în domeniul incluziunii sociale, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale reprezentative din județ, reprezentanți ai consiliilor locale și ai consiliului județean.

La reuniunile comisiei județene privind incluziunea socială sunt invitați să participe reprezentanți ai organizațiilor sindicale, ai patronatelor, precum și personalități recunoscute în domeniu.

Secretariatul comisiei județene privind incluziunea socială este asigurat de compartimentul de incluziune socială din cadrul Agențiilor Județene pentru Plăți și Inspecție Socială.

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Documente strategice

Obiectivul Guvernului României este ca toți cetățenii să aibă oportunități egale de a participa în societate, să fie apreciați și valorizați, să trăiască în demnitate, iar nevoile lor elementare să fie satisfăcute și diferențele respectate.

În acest context, incluziunea socială a grupurilor vulnerabile și reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială cu 580.000, până în anul 2020, față de anul 2008, conform țintei asumate de România în vederea îndeplinirii obiectivelor Strategiei Europa 2020, reprezintă rezultatul principal vizat de **Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020**.

Strategia își propune să coordoneze și să actualizeze setul de acțiuni strategice pentru reducerea sărăciei desfășurate până în prezent, reprezentând o oportunitate pentru activarea **mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România**, constituit prin Hotărârea Guvernului [nr. 1217/2006](#).

În plus, pentru a asigura complementaritatea și coordonarea cu alte demersuri din acest domeniu larg al incluziunii sociale, strategia încorporează elemente din strategiile sectoriale și din alte domenii specifice precum combaterea sărăciei în rândul copiilor, reducerea discriminării împotriva romilor și integrarea comunităților marginalizate.

Astfel acest document strategic - fundamentat de o arie largă de date noi colectate, analize, studii - prezintă un set structurat de măsuri cu rolul de a asigura atingerea țăintelor asumate de România în contextul Strategiei Europa 2020 și răspunde recomandărilor specifice de țară formulate de către Comisia Europeană, ea fiind totodată elaborată în concordanță cu Programul Național de Reformă și Programul de convergență pentru perioada 2012-2016.

Strategia conține un plan de acțiune care va permite României să înregistreze progrese considerabile în reducerea sărăciei și promovarea incluziunii sociale pentru persoanele, familiile și grupurile vulnerabile în următorii șapte ani.

Pentru a aborda subiectul sărăciei și al vulnerabilității, Strategia propune un cadru conceptual bazat pe crearea de locuri de muncă și asigurarea unor oportunități pentru persoanele și grupurile vulnerabile, prin promovarea egalității de șanse în toate domeniile de activitate, astfel:

Pentru a atinge ținta națională în ceea ce privește reducerea sărăciei, Guvernul va

implementa măsuri concepute să

COpii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

dezvolte capacitatea de

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

generare de venituri a celor mai săraci 4,8 milioane de români, astfel încât veniturile acestora să crească mai repede decât venitul mediu pe economie. Acest lucru înseamnă dezvoltarea aptitudinilor, a educației și experienței pe piața forței de muncă a celor săraci, creșterea ratei de ocupare a acestui segment al populației și implementarea unor măsuri care să crească plățile relative pentru grupul țintă. O abordare similară se aplică celorlalte active ale gospodăriilor sărace, cum ar fi terenul și animalele. În mod complementar, Guvernul și-a propus să reducă sărăcia printr-o alocare mai amplă și mai eficientă a beneficiilor de asistență socială pentru segmentul cel mai sărac al populației.

În combaterea excluziunii sociale, scopul propus este ca egalitatea de șanse să fie o realitate pentru toți cetățenii de-a lungul vieții, începând, ca prioritate, cu copiii vulnerabili. Rezultatele finale reprezintă rezultatul circumstanțelor și efortului: circumstanțele se referă la toți acei factori externi asupra cărora persoana nu are control (cum ar fi sexul persoanei și etnia), pe când efortul cuprinde toți factorii din sfera de control sau responsabilitate a persoanei. Potrivit acestei abordări, inegalitățile rezultate legate de efort sunt acceptabile din punct de vedere etic, în timp ce inegalitățile datorate circumstanțelor trebuie să fie eradicate. O abordare prin egalitatea șanselor pentru incluziunea socială ar necesita eliminarea curenților existente în accesul la servicii esențiale și de calitate (educație, sănătate, locuire și servicii și beneficii sociale), și a curenților în nivelul de participare socială. Asigurarea faptului că toți românii, inclusiv cei care trăiesc în sărăcie și/sau aparțin unor grupuri vulnerabile, participă la viața economică și socială, este un instrument cheie în atenuarea impactului negativ asupra societății.

Grupul țintă al Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020 este reprezentat de **persoanele vulnerabile**, inclusiv cele a căror stare de vulnerabilitate este determinată de sărăcie.

Grupurile vulnerabile sunt cele excluse de pe piața forței de muncă, din sistemul de educație, sănătate, locuire, și alte servicii. Cele mai mari categorii includ: persoane sărace, copii și tineri lipsiți de îngrijire și sprijin parental, persoane cu dizabilități, persoane vârstnice singure sau dependente, romi, alte grupuri vulnerabile (persoane dependente de alcool, droguri și alte substanțe toxice, persoane lipsite de libertate, aflate sub control judiciar sau aflate în evidența serviciilor de probațiune, persoane fără domiciliu, victime ale violenței domestice, victime ale traficului de ființe umane, refugiați și imigranți), precum și persoane care trăiesc în comunități marginalizate.

Persoanele sau familiile sărace sunt cele ale căror venit anual este sub 60% din venitul mediu, exprimat per echivalent adult.

COPII ȘI TINERI ÎN SITUAȚII DE RISC
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Între sărăcia relativă bazată pe venit și vulnerabilitate există suprapunere. Populația estimată ca săracă sau vulnerabilă este de circa cinci milioane de persoane. Aceste persoane constituie grupul țintă al Strategiei și beneficiarii cheie ai măsurilor care sunt sau vor fi implementate în perioada 2015-2020.

Deoarece sărăcia are o distribuție teritorială specifică în România, unul dintre obiectivele majore ale Strategiei este ca alocarea resurselor să fie corelată cu distribuția necesităților pe teritoriul țării (prin elaborarea de politici zonale).

In România, aproape jumătate din populație trăiește în zone rurale, iar o mare parte a acesteia este dezavantajată din punct de vedere atât al veniturilor, cât și al infrastructurii și serviciilor de bază. De asemenea, există o discrepantă mare și între zonele urbane, micile orașe (în special cele al căror statut s-a schimbat de la rural la urban în ultimii 15 ani) fiind cele mai dezavantajate.

Guvernul urmărește să reducă decalajele dintre zonele rurale și cele urbane și dintre zonele urbane sărace/nedezvoltate și zonele urbane dezvoltate, și totodată să reducă substanțial sărăcia și excluziunea socială în comunitățile marginalizate, care sunt cele mai dezavantajate comunități din România (atât romeni, cât și cele de alte etnii, atât în zone rurale, cât și în zone urbane).

Mai multe grupuri se confruntă cu diverse forme de excluziune socială sau sunt expuse unui risc ridicat de excluziune în moduri care sunt uneori, dar nu întotdeauna, asociate cu sărăcia. Grupurile vulnerabile se confruntă cu probleme specifice pentru care este posibil ca politicile generale să nu dea rezultate, de aceea acestea au adesea nevoie de servicii integrate și particularizate pentru a intensifica participarea lor socială și/sau economică. Identificarea și răspunsul adecvat la nevoile specifice ale grupurilor sărace și vulnerabile sunt esențiale pentru elaborarea și implementarea de politici de incluziune socială eficiente, pentru a oferi oportunități similare de a-și atinge potențialul și de a deveni o parte activă a societății tuturor grupurilor vulnerabile, indiferent de dimensiunea lor.

Principalele **probleme** identificate în domeniul incluziunii sociale și reducerii sărăciei:

- pondere mare a persoanelor cu venituri reduse, insuficiente unui trai decent, comparativ cu media celorlalte state membre ale UE, inclusiv a persoanelor sărace încadrate în muncă;
- discrepanțe majore între locuitorii din mediul rural față de cei din localitățile urbane, în ceea ce privește accesul la servicii sociale, de ocupare a forței de muncă, de sănătate, de educație și condiții bune de locuit;

COpii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

- existența anumitor categorii sociale, care datorită unor factori care țin de etnie, starea de sănătate, vârstă, mediu social sau familial de proveniență, întâmpină dificultăți de integrare socială deplină.

Soluții propuse prin Strategia națională pentru gestionarea și rezolvarea problemelor din domeniul incluziunii sociale și reducerii sărăciei:

- politici de stimulare a **formării profesionale**, a **ocupării forței de muncă** în economia formală, de creștere a productivității muncii și a veniturilor persoanelor angajate;
- măsuri pentru îmbunătățirea performanței sistemului de transferuri sociale, creșterea **gradului de acoperire cu servicii sociale** furnizate în manieră integrată și a calității acestora, în funcție de nevoile identificate la nivel național;
- implementarea de măsuri suplimentare pentru creșterea **ratei participării școlare** și îmbunătățirea rezultatelor obținute în domeniul educației, precum și facilitarea accesului populației la **programe de învățare și formare pe tot parcursul vieții**;
- politici care să asigure îmbunătățirea **calității, echității și accesului la servicii de asistență medicală** pentru principalele grupuri vulnerabile de populație;
- măsuri care să contribuie la creșterea **calității locuințelor** și a accesului la acestea, inclusiv a locuințelor sociale, în special pentru populația vulnerabilă și persoanele fără adăpost.

România are o rată foarte ridicată a sărăciei persoanelor care muncesc și un nivel ridicat de ocupare în sectorul informal, în ciuda nivelului relativ scăzut al șomajului. Există un decalaj pronunțat și persistent al ocupării între populația aptă de muncă și restul adulților. Multe grupuri marginalizate din România, în special populația de etnie romă, persoanele cu dizabilități și șomerii pe termen lung, au un deficit de oportunități de angajare în comparație cu ansamblul populației. Deși șomajul a crescut nesemnificativ după criza economică din 2009, atât șomajul tinerilor cât și ponderea tinerilor care nu se află într-o formă de educație, ocupare sau instruire profesională au crescut.

Pentru a reduce sărăcia și excluziunea pe piața muncii, Guvernul își propune să creeze noi oportunități de angajare și să promoveze egalitatea de șanse prin:

- **creșterea nivelului abilităților, educației și experienței pe piața muncii** a persoanelor sărace și a celor provenind din alte grupuri vulnerabile;
- **creșterea ratei de ocupare a forței de muncă** a acestor persoane/ grupuri;
- implementarea de măsuri care ar putea determina **creșterea nivelului de salarizare a grupului țintă** (de exemplu măsuri vizând reducerea discriminării).

COpii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Principala prioritate în acest domeniu va fi **prevenirea șomajului** și creșterea ocupării forței de muncă în rândul persoanelor în căutarea unui loc de muncă, inclusiv pentru populația vulnerabilă prin aplicarea eficace a politicilor active de ocupare a forței de muncă.

Principalele inițiative de politică în domeniul protecției sociale sunt: **introducerea unui program unic pentru persoanele sărace și o creștere a bugetului alocat pentru ajutorarea persoanelor sărace.**

Peste o treime din localitățile rurale și zece procente din orașele mici nu dispun de servicii publice de asistență socială. Serviciile integrate, care includ servicii de protecție socială, ocupare, educație, sănătate și alte servicii publice (necesare pentru a oferi suport familiilor și copiilor în sărăcie extremă) sunt extrem de rare. Există o fragmentare și o lipsă de coordonare accentuate în sectorul serviciilor specializate, mai ales în zonele rurale și în privința serviciilor pentru adulți. Evaluarea nevoilor și sistemele de management al informațiilor sunt deficitare în domeniul social și sunt rareori utilizate pentru a sprijini procesul luării deciziilor.

Unul alt obiectiv important al Guvernului este **dezvoltarea unei rețele naționale de servicii sociale de bună calitate**, cu acoperire adecvată în teritoriu și accesibile tuturor beneficiarilor la nivel național.

În conformitate cu legislația existentă și ținând cont de deficiențele menționate, Strategia susține **asigurarea unui pachet minim de intervenție necesar și obligatoriu a fi furnizate în fiecare localitate rurală și urbană**, subliniind faptul că este esențială pentru întregul sistem de protecție socială consolidarea capacității la nivel local de a furniza servicii de asistență socială.

Planul strategic de acțiuni pentru perioada 2015-2020

1. Ocuparea forței de muncă

1.1. Inițiativă cheie: Activarea populației sărace care nu este cuprinsă într-o formă de ocupare, educație sau formare profesională și nu este afectată de o dizabilitate

1.2. Reducerea ocupării în sectorul informai și sprijinirea creșterii productivității fermelor mici și mijlocii

1.3. Reducerea ratei sărăciei în rândul persoanelor încadrate în muncă

1.4. Dezvoltarea capacității instituționale și a resurselor serviciului public de ocupare

COpii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

1.5. Creșterea ratelor de ocupare a forței de muncă a grupurilor vulnerabile

1.6. Dezvoltarea economiei sociale (ES) în vederea creșterii oportunităților de angajare pentru grupurile vulnerabile

2. Prestații de natură socială

2.1. Îmbunătățirea performanțelor sistemului de asistență socială

2.2. Oferirea de suport financiar adecvat pentru persoanele cu dizabilități aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială

2.3. Protecția persoanelor vârstice aflate în situații de sărăcie sau vulnerabilitate

2.4. Protejarea consumatorilor săraci și vulnerabili aflați în risc de sărăcie energetică

3. Serviciile sociale

3.1. Încurajarea co-deciziei și a participării beneficiarilor în serviciile sociale

3.2. Îmbunătățirea sistemelor de evaluare a nevoilor și management al informației și alinierea lor cu politicile și practicile de luare a deciziilor

3.3. Îmbunătățirea finanțării serviciilor sociale

3.4. Întărirea capacității structurilor de asistență socială de la nivel local

3.5. Dezvoltarea echipelor comunitare de intervenție integrată

3.6. Dezvoltarea serviciilor sociale pentru grupurile vulnerabile

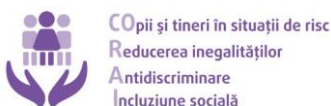
4. Educație

4.1. Îmbunătățirea sistemului de educație și îngrijire timpurie a copiilor

4.2. Creșterea participării și îmbunătățirea rezultatelor în educația primară și secundară pentru toți copiii

4.3. Promovarea accesului larg al grupurilor dezavantajate la învățământul terțiar

4.4. Creșterea accesului tinerilor defavorizați și a persoanelor de vârstă activă la programe de învățare pe tot parcursul vieții (Life Long Learning - LLL)

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

4.5. Creșterea accesului la educație de calitate a copiilor din grupurile vulnerabile

4.6. Creșterea eficacității programelor sociale din sistemul educațional

4.7. Întărirea capacității administrative de monitorizare

5. Sănătate

5.1. Îmbunătățirea echității și protecției financiare privind accesul la servicii de sănătate

5.2. Îmbunătățirea acordării serviciilor de sănătate în zone specifice relevante pentru grupurile sărace și vulnerabile

5.3. Creșterea accesului populației vulnerabile la servicii primare de sănătate de bună calitate

6. Locuire

6.1. Creșterea accesibilității și îmbunătățirea calității serviciilor de locuire, în special pentru populația vulnerabilă

6.2. Dezvoltarea serviciilor de locuințe sociale

6.3. Asigurarea unui sprijin de urgență eficient pentru persoane fără adăpost, în paralel cu dezvoltarea capacității sistemului pentru reintegrare socială și prevenire timpurie

7. Participare socială

7.1. Îmbunătățirea mediului social și creșterea încrederii în instituții

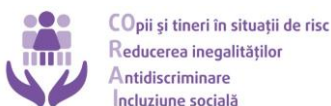
7.2. Creșterea toleranței și diminuarea discriminării

7.3. Creșterea participării în activități de voluntariat cu și pentru grupurile vulnerabile

7.4. Împuternicirea comunităților sărace și marginalizate prin participarea socială activă

7.5. Creșterea accesului la informare și cunoaștere prin inovație socială

8. Politici zonale

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Direcție cheie de acțiune: Abordarea dimensiunii teritoriale a sărăciei

8.1. Reducerea inegalităților teritoriale

8.2. Îmbunătățirea calității vieții în comunitățile rurale

8.3. Îmbunătățirea calității vieții în comunitățile urbane mici

8.4. Integrarea comunităților marginalizate

9. Creșterea capacității de promovare a politicilor de reducere a sărăciei și promovare a incluziunii sociale

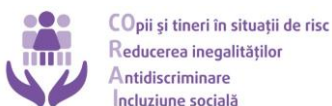
9.1. Creșterea capacității de elaborare a politicilor și de management la toate nivelurile

9.2. Dezvoltarea unei abordări integrate în domeniul politicilor sociale

9.3. Dezvoltarea sistemelor de monitorizare și evaluare

9.4. Îmbunătățirea furnizării serviciilor prin consolidarea tehnologiei informației

9.5. Modernizarea sistemelor de plăți

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

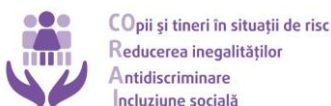
Cadrul legislativ privind protecția socială și incluziunea socială

Referințe legislative

- Hotărârea nr. 1434/2004 privind atribuțiile și Regulamentul-cadru de organizare și funcționare ale Direcției generale de asistență socială și protecția copilului
- Hotărârea Guvernului nr. 488/2005 privind aprobarea sistemului social de indicatori de incluziune socială
- Hotărârea Guvernului nr. 1217/2006 privind constituirea mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România
- Legea nr. 292/2011 – Legea asistenței sociale
- Legea nr. 202/2006 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă
- Hotărârea nr. 344/2014 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, precum și pentru modificarea unor acte normative
- Ordonanța de urgență nr. 113/2011 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială
- Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale

Documente Strategice

- Hotărârea Guvernului nr. 383/2015 pentru aprobarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020 și a Planului strategic de acțiuni pentru perioada 2015-2020
- Programul național de reformă 2015.
- Strategia Europa 2020
- Hotărârea Guvernului nr. 909/2014 privind aprobarea Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014 - 2020 și constituirea Comitetului național pentru coordonarea implementării Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014 - 2020.

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

- Hotărârea Guvernului nr. 18/2015 pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020.

Alte referințe bibliografice¹:

<http://www.mmuncii.ro/>

<http://ec.europa.eu/social/>

<http://www.protectiacopilului6.ro/>

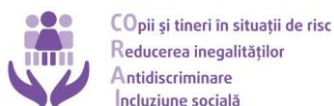
<http://www.prestatiisociale.ro/>

<http://www.mfinante.ro/>

<http://www.filbuc-caa.ro/ro/istorie/securitatea-sociala-pe-plan-international>

https://ro.wikipedia.org/wiki/Calitatea_vie%C8%9Bii

¹ Acest suport de curs este compus din extrase din numeroase surse oficiale (guvernamentale, de la Comisia Europeană sau surse online), menționate selectiv.

Material realizat în cadrul proiectului „Guvernare incluzivă”, finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10-CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014.

Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine realizatorului.

Material realizat de: Cristina Constantinescu

septembrie 2015

COPii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Comunicare și campanii de relații publice

-Suport de curs -

2015

COPii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

CUPRINS

- I. Comunicarea – noțiuni introductive .**
- II. Comunicarea interpersonală**
 - 2.1. Modalități de comunicare**
 - 2.2. Bariere în comunicare**
 - 2.3. Comunicarea asertivă**
- III. Comunicarea internă (de grup, organizațională)**
 - 3.1. Comunicarea formală**
 - 3.2. Comunicarea informală**
 - 3.3. Comunicare organizațională orală**
 - 3.4. Comunicare organizațională scrisă**
- IV. Comunicarea externă a organizației**
 - 4.1 Imaginea instituției publice**
 - 4.2 Tipuri de comunicare externă**
- 6.1 Campanii de relații publice**
- 6.2 Planul campaniei de relații publice**
- 6.3 Forme de clasificare**
- 6.4 Schiță de campanie**
- 6.5 Exemplu de campanie**

COPII și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Bibliografie selectivă

I. Comunicarea - noțiuni introductive

Specialiștii care au studiat de-a lungul timpului fenomenul comunicării par să fi ajuns la o concluzie unanimă: în orice societate, natura relațiilor care se stabilesc între indivizi depinde în mare măsură de eficacitatea comunicațiilor interpersonale. Astfel, putem afirma că eficacitatea oricărui sistem este condiționată de eficacitatea comunicării. Comunicarea este un fenomen dinamic, ce presupune o succesiune de schimburi în evoluție.

Componentele procesului de comunicare sunt:

- Emițător
- Transmiterea mesajului: mesaj, canal, mijloc de comunicare
- Receptor
- Feed-back
- Răspunsul la feed-back
- Codificarea
- Decodificarea
- Factorii perturbatori (limbaj, mediu, structura cognitivă)

Orice mesaj, în orice interacțiune socială, conține **fapte, sentimente, valori și opinii**.

Pentru o comunicare eficace, trebuie stabilit, în primul rând, care sunt faptele. Dar, pentru înțelegerea conținutului transmis, trebuie aflate opiniile asupra faptelor în cauză, trebuie să se admită exprimarea sentimentelor legate de faptele respective, în contextul înțelegerii celui alt ca urmare a valorificării valorilor comune.

Comunicarea ține totdeauna seamă de armonizarea modului în care este abordată situația de către emițător cu modul de raportare la aceeași situație al receptorului, precum și cu contextul/mediul comunicării.

Comunicarea înseamnă: **A se exprima - A**

COPII și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

informa - A convinge.

A convinge este forma complexă a comunicării, modalitatea de a propune unui public specific motive valabile de a adera la o opinie. Convingerea se poate obține prin argumentare, prin relaționare (recursul la emoții), prin demonstrație (recursul la dovezi).

II. Comunicarea interpersonală

2.1 Modalități de comunicare

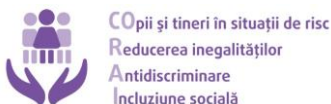
- a) comunicarea verbală;
- b) comunicarea non-verbală;
- c) paracomunicarea.

a) Comunicarea verbală folosește drept vector pentru transmiterea ideilor cuvântul rostit. Exemple de comunicare pot fi o conversație față-n-față, o discuție de grup, o teleconferință. Comunicarea verbală solicită nu numai capacitatea de a emite semnale ci și pe aceea de a asculta. Practica relevă faptul că ascultarea este marcată de o serie de deficiențe.

Statisticile afirmă că numai 28% din adulți ascultă ceea ce li se spune.

- *Avantajele comunicării verbale:*
 - Stabilește relații directe;
 - Permite flexibilitatea exprimării oferind posibilitatea adaptării mesajului la gradul de recepție prin urmărirea reacțiilor participanților la discuție;
 - Viteza de emisie și de recepție este ridicată;
 - Instruirea poate fi mai nuanțată și mai persuasivă;
 - Permite valorificarea rapidă a unor situații și acțiunea imediată în cazul unor urgențe;
- *Dezavantajele comunicării verbale:*
 - Necesită prezența simultană a interlocutorilor, multiplicând timpul consumat;
 - Transmiterea succesivă prin diferite persoane se face dificil și cu mari pierderi de substanță informațională.

b) Comunicarea non-verbală are mai multe forme: **ținuta** (postura) corpului și distanța dintre vorbitori, **contactul vizual**, **expresiile feței** și **mișcările capului**, **gesturile** și **mișcările corpului**, s.a.m.d. Indiferent că vorbiți unei persoane sau unui grup restrâns de cetățeni, comportamentul dumneavoastră

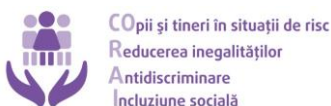
non-verbal trebuie să transmită același mesaj ca și cel verbal și să vă ajute să transmiteți celorlalți sentimentele dvs. și nu contrariul.

Vă prezentăm câteva sugestii pentru comportamentul non verbal în practica relațiilor publice:

- ☺ Mențineți contactul vizual permanent cu persoana respectivă și zâmbiți, dacă acest lucru este potrivit. Aceasta va contribui la relaxarea interlocutorului și la crearea unui sentiment de încredere;
- ☹ Evitați să vă uitați pe deasupra capetelor celor prezenți sau în podea, în gol. Ar distra atenția unora care ar începe să vă urmărească privirea
- ☹ Nu afișați o mină plictisită, sceptică sau nerăbdătoare..
- ✋ Supravegheați-vă mâinile!;
- Ⓟ Nu stați prea aproape de o persoană întrucât s-ar putea să-i invadezi spațiul personal;
- ♀ Gândiți-vă cu atenție cum vă îmbrăcați;
- ⚫ Supravegheați-vă poziția și mișcările întregului corp în timpul interacțiunii cu cetățeanul. Nu vă întoarceți cu spatele la acesta decât dacă este necesar și oferiți-i motivația gestului dvs.;
- ⓘ Nu exagerați cu interpretarea limbajului non verbal al celuilalt. Mâinile încrucișate peste piept pot să însemne pentru unii relaxare.

Funcțiile comunicării non-verbale:

- Repetă mesajul verbal prin intermediul anumitor posturi care transmit mesaje clare: “nu te aud!”; “Buna!”; “La revedere!”;
- Substituie mesajul verbal (posturile descrise mai sus pot înlocui mesajul verbal);
- Accentuează mesajele verbale (când aprobi sau dezaprobi ceva ești fie fericit, bucuros, fie supărat);
- Reglează mesajele verbale, reglează fluxul comunicării (de exemplu regula nescrisă este ca atunci când intervii în discuție ridici puțin tonul, apoi când intenționezi să termini vocea devine mai ștearsă, iar intensitatea scade);
- Contrazice mesajele verbale (în acest mod pot apărea “mesajele duble”).

Comunicarea verbală și comunicarea non-verbală:

Comunicarea verbală	Comunicarea non-verbală
- canal simplu (auditiv)	- canale multiple (vizual, auditiv, chinesteziec)
- discretă (punctuală)	- continuă
- mai clară	- mai ambiguă
- impact mai redus (30%)	- impact mai puternic (70%)
- deliberată	- inconștientă

c) **Para-comunicarea** are un mare potențial în ceea ce privește inducerea unei stări de spirit mai adecvate sau nu comunicării. Elementele para-comunicării țin de volumul și timbrul vocii, dicție, viteză și ritmul vorbirii și chiar de alte aspecte care țin de imaginea sa vizuală. Mai jos sunt câteva exemple despre cum elemente ale para-comunicării influențează diverse aspecte din prestația comunicatorului.

- **Volumul vocii** – Influențează puterea de înțelegere a interlocutorului și facilitează o comunicare eficientă; folosit greșit poate induce stare de disconfort, stânjenală, neîncredere, reticență;
- **Dicția și accentul** - Se referă la modul de articulare a sunetelor și poate facilita sau nu înțelegerea corectă a mesajului;
- **Viteza** – Influențează percepția mesajului și timpul alocat;
- **Folosirea pauzei** - Influențează interesul interlocutorului;
- **Timbrul vocii** - Influențează modul în care este recepționat mesajul și trădează sentimentele și emoțiile emițătorului;
- **Îmbrăcămintea, bijuteriile** - Influențează credibilitatea comunicatorului.

Limbajul trupului poate fi identificat urmărind:

- **Poziția corpului**-poziția în care stăm (cu spatele drept, înclinat, aplecat în față);
- **Gesturile**: mișcările miinilor, ale capului, ale corpului, efectuate în sprijinul celor spuse (înclinări ale capului, datul din mâini, pași înainte, înclinarea în față a trunchiului);
- **Expresiile feței**: surâsul, zâmbetul ironic, încruntarea, ridicarea sprâncenelor, aspectul surprins, îngrozit, uluit;
- **Tonul și ritmul vocii**: un ton ridicat, autoritar, ritm alert, plângăcios, mios;
- **Ritmul respirației**: calmă, sacadată;
- **Contactul vizual**: în ce măsură se realizează și este menținut mai mult timp? În funcție de cultură, poate denota sinceritate, deschidere sau agresivitate;
- **Contactul fizic**: atingeri pe mâini sau brațe, palme încurajatoare trase pe spate;
- **Orientarea corpului**: direct către cealaltă persoană sau într-un unghi față de aceasta (și în acest caz, obiceiurile și cultura stabilesc care este orientarea cea mai bună);

- **Spațiul personal:** distanța fizică pe care o menținem față de interlocutori. Studiile efectuate au arătat că și această distanță diferă de la o cultură la alta.

2.2. Bariere în comunicare

În cadrul interacțiunii cu cetățeanul pot apărea diverse bariere de comunicare care pot avea ca efect scăderea calității activității de relații cu publicul. Comunicatorul trebuie să fie conștient de aceste bariere și să încerce să le elimine. Barierele în comunicare sunt blocajul, bruiajul, filtrarea și distorsiunea informației.

- **Blocajul** – întreruperea totală a comunicării datorită unor factori strict obiectivi (probleme tehnice care apar pe canalul de comunicare) sau subiectivi (considerarea celorlalte persoane ca fiind inabordabilă);
- **Bruiajul** – perturbare parțială și tranzitorie care poate fi voluntară sau involuntară. Se poate datora unor cauze obiective sau subiective;
- **Filtrarea** – (voluntară întotdeauna) - transmiterea și recepționarea doar a unei anumite cantități de informații;
- **Distorsiunea informației** – degradarea involuntară a mesajului în cursul transmiterii lui. Se produce când informația trece prin mai multe verigi.

Aceste impedimente în calea unei bune comunicări pot apărea fie datorită unei conjuncturi obiective bariere externe, fie subiective, bariere interne.

Factorii care distorsionează calitatea mesajului au fost numiți **zgomot**. Factorii de distorsiune pot interveni în oricare fază a procesului comunicării: în prima etapă, respectiv în formularea mesajului, în transmiterea lui, în interpretare sau în contextul comunicării.

2.3 Comunicarea asertivă

Asertivitatea este un stil de Comunicare care presupune abilitatea de a exprima sentimente, gânduri, credințe și opinii în mod deschis, fără a încălca dreptul altor persoane. Comportamentul asertiv reprezintă echilibrul dintre comportamentul pasiv și agresiv, acestea având caracteristici precum:

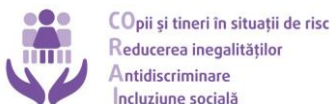
Comportament pozitiv (asertiv)

- Respect de sine - exprimarea nevoilor proprii și apărarea drepturilor proprii
- Respect față de nevoile și drepturile celorlalți

Comportament pasiv (submisiv)

- Lipsa respectului de sine
- Neexprimarea nevoilor și neafirmarea drepturilor

Comportament agresiv

- Lipsa de respect față de nevoile și drepturile celorlalți.

Cum se poate cere ceva unei persoane în mod asertiv:

- Nu te scuza prea mult;
- Treci la subiect repede;
- Nu te justifica la nesfârșit;
- Fii direct;
- Motivează-ți cererea;
- Nu-ți vinde cererea;
- Nu te juca cu prietenia cuiva;
- Nu lua un refuz în mod personal;
- Respectă dreptul celui alt de a spune NU.

Cum se poate refuza o persoană în mod asertiv:

În primul rând se clarifică situația, spunând foarte simplu: „Nu doresc/nu pot să...” imediat după aceasta se explică motivul.

Oamenii înțeleg și apreciază un om care le spune de la început ce poate/vrea decât unul care îi duce cu vorba fără să le rezolve cererea.

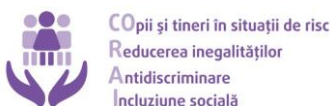
Trebuie evitată exprimarea de forma „Nu se poate!” lipsită de motivație, fiindcă îi dă celui refuzat impresia de aleator, de lipsă de justificare reală. Refuzul nu trebuie însoțit de prea multe scuze. Este recomandat ca, în momentul în care persoana este refuzată, să i se pronunțe numele. Acest lucru generează la nivel subconștient o reacție pozitivă, care poate să mai atenueze din efectul negativ al refuzului. Oricum, este esențial ca persoana care refuză să își declare onest limitele și posibilitățile și să ceară clarificări sau timp de gândire, pentru a nu da un raspuns nesperios.

În opoziție cu acest stil de comunicare apare non-asertivitatea, adică eșuarea în apărarea drepturilor sau un mod de a acționa de așa manieră încât să atragă disprețul celorlalți. Un alt mod de exprimare non-asertivă este acela prin care individul își exprimă nevoile, dorințele, sentimentele, credințele în mod apologetic sau nu reușește să-și exprime cinstit dorințele, nevoile, sentimentele.

III. Comunicare internă (de grup, organizațională)

Comunicarea internă se referă la schimbul de mesaje care se realizează în interiorul organizației, atât pe verticală, cât și pe orizontală în cadrul unei relații de interdependență.

În funcție de tipul canalelor folosite, comunicarea internă este *formală* sau *informală*.

3.1 Comunicarea formală

Comunicarea formală este acea formă de comunicare care se realizează prin canale create în mod deliberat ca urmare a stabilirii unui sistem de responsabilități conform structurii ierarhice a organizației.

Parametrii luați în calcul atunci când se stabilesc canalele formale de comunicare sunt următorii:

- structurile între care se realizează procesul de comunicare;
- structurile care ocupă locul central în procesul de comunicare;
- structurile care sunt marginale în procesul de comunicare.

1. Comunicarea pe verticală: după sensul în care circulă mesajul, comunicarea verticală este orientată de jos în sus, sau de sus în jos.

a) de sus în jos (verticală descendentă)

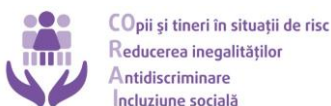
Este inițiată de manageri și este direcționată către eșaloanele subordonate. Scopul ei este transmiterea de dispoziții și directive pentru explicarea regulamentelor, modalităților de lucru și pentru delimitarea responsabilităților salariaților. O organizație eficientă folosește acest tip de comunicare și pentru **motivarea** angajaților și punerea lor periodică la curent cu politica, scopurile și strategiile alese;

b) de jos în sus (verticală ascendentă)

Comunicarea de sus în jos trebuie folosită cu prudență, deoarece lipsa de feed-back creează pericolul desprinderii managerului de realitatea din organizație. Din acest motiv, ea trebuie însoțită de comunicarea de jos în sus, care are ca emițători salariații și destinatari managerii. În acest mod angajații își exprimă în mod direct părerile și măsura în care au decodificat mesajele transmise de manageri.

2. Comunicarea orizontală

Rolul acestui tip de comunicare este de a coordona activitatea între departamente. De cele mai multe ori, acest tip de comunicare lipsește sau este lentă și ineficientă, realizându-se prin canale informale, ceea ce duce la scăderea exactității informației. Această situație se datorează mai ales faptului că nu se conștientizează necesitatea circulației continue a informației între departamente, ca fiind vitală pentru eficientizarea activității.

Comunicarea orizontală se realizează între managerii aflați pe poziții similare sau între persoane din diverse departamente

3. Comunicarea oblică

Apare, de obicei, între persoane ce ocupă posturi situate pe niveluri ierarhice diferite, fără ca între acestea să existe relații de autoritate de tip ierarhic.

4. Comunicarea în rețea

În interiorul organizației se configurează diverse grupuri, pe de o parte în raport cu structura instituției (departamentale), pe de altă parte în raport cu interesele indivizilor (grupuri informale).

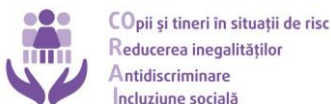
În mod formal, comunicarea internă se poate sprijini pe o mulțime de mijloace, dintre care amintim: materiale tipărite (ziarul instituției), materiale scrise (note interne, rapoarte etc.), comunicarea directă (discuții, ședințe), afișare, informarea managerilor, Intranet, Internet, sindicatul etc.

3.2 Comunicare informală

Conținutul comunicării informale este reprezentat de către schimbul de informații care se realizează în afara canalelor de comunicare prestabilite. Canalele informale sunt create spontan, necontrolat, se modifică permanent și sunt operaționale la toate nivelurile ierarhice. Ele „merg” în paralel cu cele formale, având un rol predominant în cazul în care acestea din urmă sunt insuficient dezvoltate, ineficiente, sau informația transmisă prin intermediul lor este săracă.

Comunicarea informală contribuie la fluidizarea relațiilor dintre angajați (salariatul caută informația acolo unde știe că poate fi găsită, fără a apela la circuitul complex și lent al comunicării formale). Promovarea comunicării informale reduce riscurile legate de apariția tensiunilor și frustrărilor iscate, în general, de excesul de formalizare.

Mijloace informale de comunicare internă: conversații ocazionale, contacte personale, bârfe și zvonuri, limbajul non-verbal.

3.3 Comunicarea organizațională orală

Sedintele

Ședința constă în reunirea mai multor persoane, pentru un scurt interval de timp (maxim 1 – 1,5 ore, de regulă) sub conducerea unui manager, în vederea soluționării în comun a unor sarcini cu caracter informațional sau decizional în care principalul mijloc de realizare a acestora este *comunicarea* (verbală și/sau scrisă).

3.4 Comunicarea organizațională scrisă

Comunicarea în instituții este un proces bilateral: el presupune atât transmiterea ordinelor, informației și sfaturilor la un centru de decizie (adică un individ investit cu responsabilitatea de a lua decizii), cât și transmiterea deciziilor luate de la acest centru în alte părți ale instituției. Mai mult, este un proces care se desfășoară în sus, în jos și lateral în instituție. Prin însăși natura ei, administrația publică depinde de comunicare:

- comunicarea între diferitele niveluri ale administrației publice;
- comunicarea pe același nivel;
- comunicarea între administrație și executivul social;
- comunicarea între administrație și autoritatea politică;
- comunicarea în mediul social.

Aceste forme devin oficiale doar sub formă de **comunicare scrisă** iar în limbaj administrativ sunt cunoscute drept corespondența oficială.

Cele mai importante mijloace de comunicare scrisă sunt: notele interne, rapoartele manageriale, corespondența (scrisori de ofertare, emailuri etc).

IV. Comunicarea externă a organizației

4.1 Comunicarea externă reprezintă procesul prin care organizația schimbă mesaje cu mediul extern (elemente din mediul social, economic, politic și cultural) prin diverse canale.

Pe lângă activitățile curente, organizația este supusă permanent presiunilor mediului extern. Ea trebuie să ofere explicații, să combată, să se justifice, să se apere în fața beneficiarilor serviciilor sale, presei și opiniei publice.

De ce comunică organizația cu exteriorul? Pentru că:

trebuie să-și vândă serviciile/ideile;

trebuie să-și rezolve problemele;

trebuie să-și creeze și să-și gestioneze o imagine (nu este suficientă existența în sine a organizației pentru a fi cunoscută).

Activitatea de comunicare externă vizează atingerea a două obiective: notorietatea organizației și obținerea încrederii publicului, elemente cheie în crearea imaginii.

Unul dintre cei mai influenți factori ai societății moderne este **opinia publică**:

- **favorabilă** instituției reprezintă o rețetă infailibilă de succes, organizația respectivă beneficiază de receptare pozitivă și din partea celor de care depinde viitorul ei, și din partea cetățenilor.
- **defavorabilă** influențează categoric dezvoltarea ei, dar și calitatea activității angajaților, prin scăderea implicării și eficienței acestora ca urmare a disconfortului de a fi asociat cu percepția negativă a instituției în care muncesc.

Opinia publică este expresia unei atitudini față de un subiect anume. Această expresie se poate manifesta fie prin cuvinte, fie prin acțiuni.

Când atitudinile devin suficient de puternice, ele ies la suprafață sub forma opiniilor. Când și acestea devin suficient de consistente, se corectizează în comunicări verbale sau comportamente.

Ce comunică instituția în exterior:

mesaje funcționale rezultate din activitatea organizației, care sunt coerente, stabile și credibile, deoarece descriu realități observabile: domeniu de activitate, localizare, tip și calitate a produselor și serviciilor oferite, structură etc. Aceste mesaje sunt recepționate de un public restrâns, de regulă cel ce relaționează cu organizația respectivă;

mesaje emise deliberat de către organizație, cu scopul de a induce o anumită percepție (pozitivă) asupra mesajelor funcționale. Aceste mesaje urmăresc promovarea identității, imaginii, idealurilor, produselor și serviciilor organizației. Funcțiile acestor mesaje sunt de informare, explicare, potențare, menținere în atenție și reducere a unui eventual impact negativ.

Gestionarea tuturor acestor mesaje este sarcina **departamentului de comunicare și relații publice**, care trebuie să explice permanent mesajele emise de organizație, este compatibilitatea celor două tipuri de mesaje: cele emise ca urmare a funcționării organizației și cele emise în mod deliberat (dacă faptele organizației nu susțin mesajele transmise în mod deliberat, aceasta își pierde credibilitate).

Mesajele emise în mod deliberat au următoarele funcții:

- informare;
- explicare;
- potențare;
- menținere în atenție;
- reducerea impactului negativ.

Responsabilitățile administrației publice în comunicarea publică:

COPII și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

- Informare din oficiu
- Deschidere și transparență
- Instruirea funcționarilor publici
- Educarea cetățenilor prin diferite programe
- Cercetarea opiniei publice
- Consultarea cetățenilor pe diferite probleme de interes general

4.2 Tipuri de comunicare externă

Autoritățile publice trebuie ca, prin întreaga lor activitate, să urmărească satisfacerea interesului general al populației, iar instituțiile administrației publice au obligația să se apropie de membrii colectivităților locale și să mențină un contact permanent cu aceștia. În acest sens, administrația publică trebuie să comunice, să fie deschisă dialogului, să respecte și să ia în considerare cetățeanul.

Comunicarea publică reprezintă forma de comunicare ce însoțește activitatea instituțiilor publice în vederea satisfacerii interesului general.

Mesajele transmise cuprind informații de utilitate publică. Astfel comunicarea publică trebuie să facă cunoscute cetățenilor existența organizațiilor din sectorul public, modul de funcționare și atribuțiile acestora, legalitatea și oportunitatea deciziilor adoptate. Totodată, prin comunicarea publică se urmărește cunoașterea nevoilor și dorințelor populației pentru ca instituțiile publice, prin rolul și atribuțiile pe care le dețin, să vină în întâmpinarea acestora, realizând astfel un interes general.

Prin politicile instituționale realizate, precum și prin deciziile publice adoptate, se urmărește un interes general, obținându-se astfel adeziunea cetățenilor.

- **Comunicarea de tip managerial**

Managerul este considerat, de obicei, veriga de legătură a organizației cu exteriorul. Cea mai frecventă greșeală este reducerea întregii comunicări externe la acest gen de comunicare. Deși managerul este principalul purtător de imagine al organizației, nu este singurul. Rolul său este mai degrabă de simbol; el are un rol deosebit în interferențele cu organizații similare, dar legăturile sale cu mediul extern sunt mai degrabă oficiale.

- **Comunicarea externă operațională**

Se realizează între membrii organizației cu interlocutori din exteriorul organizației. Mare parte dintre salariați întrețin relații profesionale cu persoane din mediul extern al organizației. Fiecare dintre acești angajați sunt prin urmare, obligați să comunice, în calitate de reprezentanți ai instituției cu parteneri externi ai acesteia. Astfel, fiecare dintre noi vehiculăm o anumită imagine și anumite mesaje din partea organizației și primim, în același timp, informații pe care le retransmitem în interiorul instituției. Aceste schimburi sunt vitale pentru activitățile derulate pe termen scurt.

- **Comunicarea externă strategică**

Constă în construirea sau extinderea unei rețele de comunicare și îmbracă două forme de bază: *dezvoltarea de relații* de comunicare cu mediul extern și *previzionarea* evoluției schimbărilor care se pot produce în interiorul organizației și care pot afecta activitatea acesteia. Aceste rețele sunt proiectate în ideea că se pot dovedi utile în cazul unei crize sau a altui eveniment neașteptat.

- **Comunicarea externă de promovare**

Deși este considerată de literatura de specialitate o formă de comunicare externă, acest tip de comunicare reprezintă în realitate un caz aparte, deoarece se desfășoară unilateral, dinspre organizație către mediul său exterior. În această situație, cei care întrețin legătura cu exteriorul nu mai sunt membrii organizației, ci organizația ca instituție. Ea dă informații despre serviciile oferite, încearcă să-și amelioreze imaginea de ansamblu sau dorește să se facă cunoscută și să-și promoveze valorile.

Instrumente și canale de comunicare:

Presa – reviste, ziare, buletine periodice, emisiuni radio sau TV;

Canalele social media

Comunicatul de presă: folosit atunci când organizația dorește să anunțe ceva important;

Buletinul de presă – difuzarea periodică a informațiilor către presă;

Dosarul de presă – ansamblu de documente puse la dispoziția presei pe timpul conferințelor de presă;

Conferințele de presă – manifestări special rezervate presei;

Interviul de presă – poate fi prestabilit sau ad-hoc, în cazul unor situații critice;

Fotografiile și filmele de presă - realizate cu scopul de a completa materialul scris pus la dispoziția ziariștilor;

Convorbiri – participarea la emisiuni, transmise la televizor sau radio, față în față;

Discursuri oficiale;

Simpozioane, mese rotunde;

Manifestări destinate publicului – celebrări, lansări de proiecte, târguri, expoziții;

Site-ul instituției – pagina web;

Newsletter, Buletin informativ extern;

Materiale promoționale înscrispionate pe CD;

Buletin de informativ intern;

COPPI și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Newsletter intern;

Campanii;

Evenimente interne, aniversări, sărbătoriri.

V. Campania de Relații Publice

5.1 Planul campaniei de relații publice

Campaniile sunt eforturi coordonate, ample și orientate spre atingere unui anumit obiectiv sau a unui set de obiective corelate care vor permite organizației să atingă, în viito, un scop pe termen lung, exprimat sub forma unei declarații de principii. Campaniile sunt construite pentru a aborda o temă, pentru a rezolva o problemă sau pentru a corecta sau îmbunătăți o situație. Ele ating aceste scopuri schimbând un comportament, modificând o lege sau o opinie. O campanie trebuie construită în jurul unei declarații de poziționare a organizației, care are la bază un anumit scop.

Cristina Coman² propune ca elemente ale Planul unei campanii de PR :

- definirea problemelor ;
- analiza situației ;
- stabilirea obiectivelor ;
- identificarea diferitelor categorii de public ;
- stabilirea strategiilor;
- stabilirea tacticilor ;
- fixarea calendarului de lucru ;
- stabilirea bugetului ;
- stabilirea procedurilor de evaluare.

1. Definirea problemelor și analiza situației

“Procesul de definire a problemelor începe atunci când cineva face o judecată de valoare la faptul că ceva nu merge bine sau ar putea să nu meargă bine sau că ea ar putea merge mai bine”³.

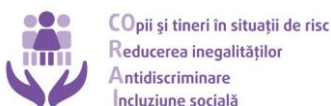
În esență, problemele de la care se pornește în elaborarea strategiilor de imagine sunt următoarele:

corectarea unei situații negative (răsturnare de imagine negativă)

promovarea imaginii, pornind de la o imagine neutră;

²Coman, C., Relații Publice. Principii și strategii, Ed. Polirom 2001

³ apud Coman, C.; *Relațiile Publice Principii și strategii*, Ed. Polirom, 2001

menținerea sau ameliorarea unei imagini pozitive existente.

Odată definită problema, următoarea etapă o reprezintă analiza situației care a generat problema, respectiv: istoricul problemei, părțile implicate/afectate, posibilele efecte.

Metode de analiză

Metodele formale se bazează pe proceduri bine stabilite, totdeauna aceleași, folosesc eșantioane reprezentative, stabilite în mod științific și au ca obiectiv culegerea de date care reflectă realitatea și pe baza cărora pot fi elaborate modele ce se pot generaliza: ancheta (chestionare), analiza de conținut (a presei scrise sau a conținutului discursurilor unor personalități pe marginea temei cercetate).

Metodele informale nu sunt bazate pe norme științifice stricte, ci se desfășoară conform unor reguli prestabilite, care au mai fost utilizate /sau se mai pot utiliza în situații similare. Rezultatele obținute sunt orientative, în sensul că nu permit tragerea de concluzii generale pentru publicul vizat, ci numai descrierea unor situații individuale. Acest tip de cercetare este dominant în activitatea de relații publice, cele mai folosite metode fiind: contactele personale cu reprezentanții diferitelor categorii de public; focus-grup-uri); analiza mesajelor (telefonice sau scrise), cercetarea documentelor (rapoarte, planuri, minute ale întâlnirilor, situații statistice etc.).

2. Stabilirea obiectivelor

Obiectivele sunt etapele necesare de atins în vederea realizării scopului. Dacă problema a fost bine definită, fiecare obiectiv reprezintă, de fapt, echivalentul unei sub-probleme. Obiectivele specifice astfel stabilite implică desfășurarea de activități atât cu caracter independent (necesare atingerii obiectivului în sine), dar și inter-dependent (integrate în activitățile campaniei).

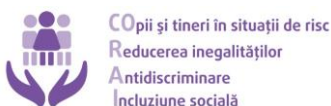
Literatura de specialitate stabilește, pentru campaniile de relații publice, trei categorii de obiective:

- *informaționale*: adecvate atunci când se urmărește popularizarea unui produs, eveniment;
- *atitudinale*: vizează formarea de noi atitudini sau întărirea celor existente;
- *comportamentale*: crearea de noi comportamente, întărirea celor favorabile, răsturnarea celor defavorabile față de organizație. Cu alte cuvinte, fiecare obiectiv urmărește obținerea unui anumit efect.

O formulare corectă a obiectivelor conține următoarele elemente: durata acțiunii, obiectul acțiunii, publicul-țintă, sarcina de lucru și proporția de reușită (succesiunea nu este obligatorie).

3. Stabilirea categoriilor de public

În funcție de scopul propus, campania se poate adresa pornind de la categorii largi de public, până la segmente bine definite. O simplă trecere în revistă a categoriilor generale de public nu oferă informații suficiente referitor la modul în care acestea sunt afectate de activitatea organizației. Identificarea categoriilor de public presupune cunoașterea așteptărilor, normelor de comportament, gradului de implicare în viața organizației sau într-o situație dată, a posibilităților de receptare a mesajelor emise.

Literatura de specialitate clasifică publicul în 3 categorii⁴:

- ✓ Publicul latent: acesta este format din grupuri care se confruntă cu o problemă ca urmare a acțiunilor unei organizații, dar îi este greu să o recunoască;
- ✓ Publicul conștient: se compune din grupuri care recunosc existența unei probleme;
- ✓ Publicul activ: care se compune din grupuri ce fac ceva pentru rezolvarea problemei.

4. Stabilirea mesajelor

Succesul sau insuccesul unei campanii de relații publice depinde în mare măsură de creativitatea în alegerea temei, în alegerea diverselor media și în folosirea acelor media.

O campanie are succes dacă identifică acele mesaje adecvate fiecărei categorii de public țintă stabilite. Rolul mesajelor într-o campanie de promovare a imaginii este de a asigura publicul că organizația este capabilă să îi satisfacă așteptările.

Sfaturi pentru stabilirea mesajelor:⁵

- Luați în calcul percepțiile existente și exprimate (evaluarea lor),
- Definiți ce schimbări pot fi făcute în acele percepții. Dacă în realitate produsele s-au îmbunătățit substanțial, trebuie să afirmați acest lucru tare și răspicat;
- Identificați elementele de persuasiune;
- Asigurați credibilitatea mesajelor și transmiterea lor.

Alegerea unei sigle și a unui slogan pentru campanie sunt pași deosebit de importanți în conceperea și derularea unei campanii. Sloganul trebuie să capteze în câteva cuvinte mesajul principal al campaniei, trebuie să atragă atenția, să fie ușor de reținut, să fie clar și coerent. Sigla și sloganul vor apărea pe toate documentele și materialele produse în cadrul campaniei.

5. Stabilirea strategiilor/tehnichilor de comunicare

Strategiile/tehnichile reprezintă calea care trebuie urmată pentru atingerea obiectivelor.

În campaniile de relații publice, întâlnim următoarele tipuri de strategii:

Inactivitate strategică; ignorarea deliberată a unor situații pentru a căror clarificare consumul de resurse nu se justifică.

⁴ apud STAVRE; I: *Tehnici în crearea de imagine*. Ed. SNSPA, 2002

⁵ *op. cit.*

Activități de diseminare a informației: informare publică, conferințe de presă, lobby, apariții publice ale unor personalități ale organizației, biroul de presă, corectarea informațiilor eronate sau răuvoitoare, expunerea de suporturi informative la reuniuni publice;

Organizare de evenimente: evenimente neplanificate, ceremonii, evenimente puse în scenă, concursuri;

Activități promoționale: târguri, expoziții, demonstrații, strângeri de fonduri, acțiuni civice;

Activități organizaționale: constituire de coaliții, conferințe, convenții, seminare, negocieri.

6. Stabilirea tacticilor de comunicare

Tacticile presupun precizarea acțiunilor care trebuie realizate pentru atingerea obiectivelor. Pentru specialiștii în relații publice, tactica este instrumentul de comunicare folosit pentru transmiterea mesajelor către publicul vizat.

Fiecare tactică transmite un anumit mesaj, către o anumită categorie de public. Lucrările de relații publice recomandă următoarele tipuri de tactici:

- **Angajați:** comunicare interpersonală, news-letter, rapoarte de activitate, ședințe, Intranet, avizier, evenimente speciale;
- **Beneficiari:** materiale despre produse/servicii, dosare de presă, vizite în organizație, răspunsuri la scrisori, web-site;
- **Mass-media:** comunicate de presă, conferințe de presă, dosare de presă, vizite de presă, scrisori către redactorul-șef, interviuri, documentare.

7. Fixarea calendarului de lucru

Termenele de derulare a activităților campaniei pot fi impuse de constrângeri interne și externe. Un instrument util de lucru în fixarea termenelor este analiza punctelor critice, prin care se identifică activitățile cronofage, precum și perioadele în care se suprapun mai multe activități.

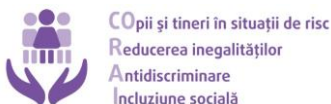
Calendarul indică data, ziua, ora, la care va avea loc fiecare eveniment. Există mai multe metode de vizualizarea grafică a calendarului unei campanii:

Calendar pentru fiecare lună: sunt încercuite datele acțiunilor; cu culori diferite se adaugă activitățile principale, respectiv detalii de comunicare;

Calendar global: schemă grafică pe care sunt reprezentate toate elementele strategiei, cu intervalele de timp necesare organizării și derulării acestora;

Tabloul lui Gantt: pe o coloană este lista activităților; în dreapta, pe orizontală, se trec lunile, iar pe verticală succesiunea zilelor; prin linii colorate se leagă numele acțiunii de ziua în care a fost programată;

Calendarul povestit: prezintă în detaliu activitățile, în dreptul fiecărei activități fiind trecută data desfășurării.

8. Stabilirea resurselor: resurse umane, costuri de operare, echipamente.

9. Stabilirea modalităților de evaluare

Evaluarea este necesară din următoarele motive: concentrează eforturile (măsurând gradul de realizare al obiectivelor, se identifică spre care din ele trebuie concentrate eforturile, și care pot fi trecute în plan secundar); asigură eficiența costurilor.

Odată stabilite modalitățile de evaluare, este utilă o revizuire a tacticilor, din punct de vedere al:

adecvării: va ajunge mesajul acolo unde trebuie? Va avea impactul scontat? Tacticile alese sunt compatibile cu celelalte instrumente de comunicare utilizate de organizație?

aplicabilității: Se încadrează în bugetul alocat? Dispunem de oameni cu experiență în utilizarea tacticilor alese?

Un model practic de evaluare a fost propus de Jim Macnamara⁶: acest privește procesul evaluării ca pe o piramidă, la baza căreia sunt trecute intrările (informații de bază, planificarea), iar în vârf, ieșirile, sau rezultatele propriu-zise ale campaniei (comunicate, conferințe, materiale evenimente etc.).

O campanie de relații publice se evaluează din mai multe puncte de vedere: planul propriu-zis, modalitatea de implementare și impactul campaniei.

5.2 Forme de clasificare:

În funcție de obiectivele urmărite, campaniile pot fi clasificate după cum urmează:

- Campanii de conștientizare a unor probleme - în aceste cazuri se urmărește aducerea în atenția publicului a unor teme de dezbatere, situații, atitudini;
- Campanii de informare a publicului - în acest caz, pe lângă conștientizarea unei probleme se urmărește și îmbogățirea informațiilor referitoare la specificul acelei probleme;
- Campanii de educare a publicului - se urmărește pregătirea publicului pentru a acționa, pe baza cunoștințelor primite, în conformitate cu obiectivele stabilite;
- Campanii de întărire a atitudinilor – aceste campanii vizează acele categorii de public despre care se știe că susțin valorile organizației; ele se bazează pe reactualizarea normelor, a valorilor și a comportamentelor publicurilor respective;
- Campanii de schimbare a atitudinilor – în aceste cazuri sunt vizate publicurile care nu împărtășesc valorile organizației;
- Campanii de schimbarea a comportamentului – în aceste cazuri se urmărește inducerea de noi modele de acțiune.

⁶International Public Relations Review, november, 1992

5.3 Schiță de campanie de relații publice

Pașii procesului de elaborare și de executare pentru o campanie de relații publice pot fi rezumați astfel:

- ✓ Definește problema. Stabilește obiectivele campaniei, într-un cadru organizațional
- ✓ Evaluează impactul problemei asupra publicurilor și asupra instituției și definește clar elementele acelei probleme.
- ✓ Dezvoltă o strategie organizațională în consonanță cu misiunea instituției.
- ✓ Determină o strategie de comunicare pentru a atinge obiectivele propuse.
- ✓ Planifică acțiuni, teme și apeluri către publicuri. Pentru a elabora o strategie funcțională, planifică unde va fi pus accentul: pe mesaje, pe promovare, pe informare publică.
- ✓ Dezvoltă un plan de responsabilități, cu bugete și orare.
- ✓ Decide care sunt cele mai potrivite tactici pentru strategia aleasă și cum vei monitoriza fiecare aspect.
- ✓ Evaluează rezultatele sau eficiența programului.

5.4 Exemplu campanie

Subiect: Campanie atragere voluntari în cadrul instituției X

Durata proiectului: pregătire – 7 – 31 mai
desfășurare – 1.07 – 30.09. 2015

Faza: Propunere proiect

Întocmit: echipa proiectului

Data: 4. 05. 2015

Echipa proiect :

Manager proiect:

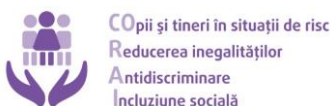
Echipa proiect:

Public țintă:

- studenți sau absolvenți ai facultăților de profil

Scopul Proiectului:

- recrutarea unui număr de 18 voluntari (conform analizei solicitărilor de voluntari la nivelul

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

structurilor interne)

- creșterea vizibilității instituției X

Rezultate așteptate:

- voluntari care să-și desfășoare activitatea în instituția X
- suport pentru activitățile structurilor instituției X

Justificare:

Din experiența anterioară s-a dovedit faptul că a existat o cerere din partea studenților/absolvenților facultăților de profil pentru a derula stagii în cadrul instituției X. De asemenea, o analiză a nevoilor de voluntari în cadrul instituției X a evidențiat faptul că aceștia pot susține activitățile organizației. Beneficiarii acestei acțiuni sunt, în primul rând tinerii voluntari, care pot acumula experiență într-un mediu dinamic și profesionist, dar și instituția. În același timp campania de voluntariat va contribui la creșterea vizibilității organizației.

Plan de activități

Activități	Necesar	Responsabil	Termen limită	Observații
Elaborare și aplicare chestionar de identificare a nevoilor de voluntariat pentru departamentele/serviciile/compartimentele funcționale	chestionar		4.05.2015	
Concepere anunț și slogan campanie	documentare	Toată echipa	4.05.2015	
Elaborare afiș campanie	Colaborare cu IT		8.05.2015	
Promovare: Difuzare anunț campanie	Canale: <ul style="list-style-type: none">• website• Buletin• www.administratie.ro• provobis – Centrul Național de Voluntariat• alte rețele studențești		9.05.2015	

<i>Activități</i>	<i>Necesar</i>	<i>Responsabil</i>	<i>Termen limită</i>	<i>Observații</i>
Promovare în cadrul universităților Postare afișe	<ul style="list-style-type: none">• SNSPA (Administrație Publică, Științe Politice, Comunicare)• Universitatea București (Facultatea de Administrație și Afaceri, Facultatea de Științe Politice, Facultatea de Drept)• ASE (Cibernetică, Administrație Publică, Contabilitate)• Facultăți private		11.05.2015	
Difuzare comunicat de presă în mass-media centrală			14.05.2015	
Primire aplicații (CV și scrisoare de intenție)			14-31.05.2015	
Selecție aplicații		Echipa proiectului	5-8.06.2015	
Anunțarea participanților și plasarea în cadrul departamentelor	Întâlnire de grup		25-29.06.2015	
Semnarea contractelor de voluntariat	Colaborare cu Compartimentul Juridic		25-29.06.2015	
Derularea voluntariatului în structurile instituției X	Colaborare cu șefii de servicii		1.07-31.09.2015	
Elaborare scrisori de recomandare/adeverințe din partea instituției X			24-28.09.2015	

Slogan campanie: **Fii voluntar, câștigăm împreună!**

Anunț campanie:

Fii voluntar la instituția X!

Dorești să câștigi experiență într-o instituție dinamică a administrației publice din România?

Dacă ești student sau absolvent al unei facultăți cu profil de: administrație publică, economie, științe politice, drept, comunicare, informatică, ai posibilitatea să **fii voluntar la instituția X** – o instituție dinamică, cu personal dornic să te implice în activitățile specifice.

Noi îți oferim posibilitatea de a efectua acest stagiu în **perioada 1.07 – 30.09.2015**. Activitatea ta nu va fi remunerată dar vei beneficia de un **contract de voluntariat, recomandare, posibilitatea de a învăța și de a lucra alături de o echipă de profesioniști**.

COPII și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

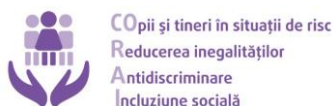
Te poți înscrie trimițând un CV și o scrisoare de intenție la adresa de email:până la data de **5 iunie 2015**.

Dacă vrei să afli mai multe informații despre instituția noastră, vizitează website-ul www.....ro!

Te așteptăm!

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Coman, C., *Relații Publice. Principii și strategii*; Ed. Polirom 2001
2. Chiciudean, I., *Gestionarea imaginii în procesul comunicării*; Ed. Licorna, 2000
3. Dagenais, B., *Campania de relații publice*; Ed. Polirom, 2003
4. DeFleur, M. L., Ball- Rokeach, S., *Teorii ale comunicării de masă*; Ed. Polirom, 1999
5. Dinu, M., *Comunicarea*; Ed. ALGOS, 2000
6. Dobrescu, P.; Bârgăoanu, A.; *Mass media și societatea*; Ed. Comunicare, 2003
7. Florescu, C. (coordonator), *Marketing, Marketer*; Grup, 1992
8. Iacob, D., *Comunicare organizațională*, note de curs; Ed. SNSPA, 2002
9. Iacob, D., *Introducere în Relații Publice*; Ed. SNSPA, 2001
10. Nicola, M.; Petre, D.; *Publicitate și reclamă*, note de curs; Ed. SNSPA, 2001
11. Mc Quail, D., Windhal, S., *Modele ale comunicării*; Ed. SNSPA, 2001
12. Kotler, Ph., *Managementul marketingului*; Ed. Teora, 1994
13. Stancu, V.; Stoica, M.; Stoica, A., *Relații Publice. Succes și credibilitate*; Ed. SNSPA; 2001
14. Stavre, I., *Tehnici în crearea de imagine*; Ed. SNSPA; 2001
15. Verboncu, I.; Nicolescu, O.; *Fundamentele managementului organizației*

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Planificare strategică

Suport de curs realizat în cadrul proiectului “**Guvernare incluzivă**” proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10-CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială

COpii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

CUPRINS

1.	Planificarea strategică – concept	
2.	Etaplele planificării strategice	
2.1.	Identificarea și diagnoza problemelor sociale	
2.2.	Stabilirea priorităților și adoptarea obiectivelor de dezvoltare	
2.3.	Identificarea soluțiilor alternative și alegerea strategiei de acțiune	
2.4.	Operaționalizarea strategiei într-un plan de acțiuni	
2.5.	Implementarea planurilor de acțiuni	
2.6.	Monitorizarea	
2.7.	Evaluarea strategiei/planului	
2.8.	Feed-back și corecție	
3.	Planificarea strategică în domeniul incluziunii sociale și reducerii sărăciei	
3.1.	Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015 – 2020 – HG nr. 383/2015	
3.1.1.	Definirea problemei	
3.1.2.	Viziunea	
3.1.3.	Scopul	
3.1.4.	Politici, domenii și intervenții cheie	
3.1.5.	Obiective specifice și direcții de acțiune	
3.1.6.	Inițiative cheie prevăzute pentru perioada 2015 – 2017	
3.1.7.	Planul strategic de acțiuni pentru perioada 2015 - 2020	
3.1.8.	Observații de ordin general privind strategia	
3.2.	Implementarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015 – 2020 la nivel local – Planul de acțiuni la nivel local	
3.2.1.	Planuri de incluziune socială la nivel județean	
3.2.2.	Concluzii privind planurile județene	
4.	Aspecte specifice privind planificarea strategică	
4.1.	Indicatorii	
4.2.	Monitorizarea implementării Planurilor de acțiuni	
	Bibliografie selectivă	

Planificarea strategică – concept

Planificarea strategică reprezintă un **proces** de fundamentare, analiză și decizie prin intermediul căruia o **instituție/organizație** sau un **grup de factori interesați** (eng. stakeholders) identifică și direcționează **resurse** materiale, umane și financiare, pentru îndeplinirea unei **misiuni** și atingerea pe termen mediu sau lung a unei **viziuni**.

Într-un mod cât mai simplu, putem considera planificarea strategică ca fiind procesul participativ prin intermediul căruia pornind de la cunoașterea situației actuale găsim cea mai bună cale posibilă pentru a atinge cel mai bun viitor posibil.

Planificarea strategică poate fi realizată în baza unei planificări periodice (de exemplu perioadele de programare ale Comisiei Europene, la fiecare 7 ani, Planurile strategice instituționale, la fiecare 3 ani) sau ca urmare a modificării agendei publice și politice (de exemplu stabilirea incluziunii sociale ca prioritate a guvernului).

Procesul de dezvoltare planificată este prezentat mai jos sub forma a opt faze succesive. Procesul are un caracter ciclic, incluzând mecanisme de feed-back și corecție pe tot parcursul său.

Figura 1: Fazele proiectării dezvoltării sociale

COpii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Așa cum reiese din figura de mai sus, factorul declanșator este reprezentat de identificarea uneia sau mai multor probleme.

Orice proces de dezvoltare pornește de la problemele cu care sistemul social respectiv se confruntă, inclusiv cu oportunitățile de schimbare prefigurate.

COPii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

1. Etapele planificării strategice

1.1. Identificarea și diagnoza problemelor sociale

Problema reprezintă o situație indezirabilă care este considerată de un segment important al societății ca fiind suficient de serioasă pentru a necesita acțiune colectivă în vederea obținerii unei ameliorări semnificative și a unei dezirabilități crescute.

Situații considerate normale într-un moment, se pot transforma în probleme ca urmare a schimbării contextului social, politic, cultural sau economic. Lista de probleme identificate alcătuiește agenda publică.

Problemele pot fi identificate și puse pe agenda publică de:

- instituții specializate și instituții de cercetare;
- ONG-uri;
- agende globale (exp. Strategia Europa 2020);
- mass-media;
- instituțiile statului responsabile cu gestionarea domeniilor de politică publică.

1.2. Stabilirea priorităților și adoptarea obiectivelor de dezvoltare

Limitarea resurselor impune ierarhizarea problemelor de abordat și alegerea celor mai importante. Formularea explicită a criteriilor de stabilire a priorităților este importantă pentru evitarea alegerii sub presiune sau, adesea, a conjuncturilor.

Pentru stabilirea corectă a priorităților pot fi folosite o serie de metode calitative sau cantitative, după cum urmează:

Metode cantitative	Metode calitative
Analiza SWOT	Analiză datelor secundare
Analiza PEST	Analiza statistică
Analiza arborelui problemei	Corelarea, regresia
Analiza arborelui obiectivelor	ș.a.m.d.
ș.a.m.d.	

Tabelul 1: Metode cantitative și calitative folosite pentru stabilirea priorităților

Spre deosebire de metodele calitative exemplificate, care presupun un grad ridicat de expertiză specifică, metodele cantitative sunt mai accesibile factorilor interesați, urmând a fi explicate succint în continuare.

A. Analiza SWOT

Analiza SWOT scoate în evidență elemente de potențial intern și extern, cum ar fi resursele, competențele, tendințele unor procese conexe;

Analiza SWOT implică:

- identificarea elementelor interne și externe organizației sau ale temei strategice;
- sortarea lor pe cele 4 puncte;
- ordonarea și reținerea celor care pot avea impact decisiv asupra realizării acțiunilor.

Punctele tari și slabe sunt elemente interne, de orice natură, în primul rând de resurse, care pot contribui decisiv la realizarea unor acțiuni deci și a efectelor lor. O acțiune se poate realiza numai sprijinindu-se pe anumite elemente care sunt punctele tari și se poate compromite din cauza unor puncte slabe.

Din multitudinea de elemente externe existente la un moment dat, care au fost identificate, cele care pot influența hotărâtor efectele unor acțiuni se rețin și formează așa numitele oportunități, șanse, ocazii și respectiv amenințări, riscuri, pericole.

Forma de redactare a analizei este una tabelară, după cum se poate vedea mai jos:

Elemente interne	Elemente externe
Puncte tari (Strengths) - Care sunt avantajele noastre? - Ce facem bine? - Ce caracteristici favorabile avem?	Oportunități (Opportunities) - Care sunt schimbările externe pozitive și favorabile pentru noi? - Unde avem șanse favorabile?
Puncte slabe (Weaknesses) - Ce nu facem bine? - Ce fac alții mai bine? - Care sunt dezavantajele noastre?	Amenințări (Threats) - Care sunt cerințele, ce sunt greu realizabile? - Care sunt schimbările, cu care nu putem concura și care ne dezavantajează?

Tabelul 2: Diagrama SWOT – elemente

În continuare, elemente interne în interacțiune cu elemente externe generează **opțiuni și alegeri strategice**, după cum poate fi văzut în figura de mai jos:

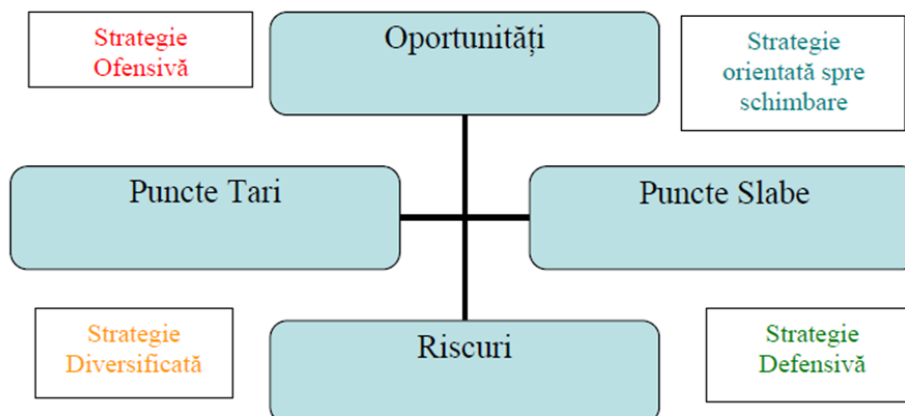

Figura 2: Diagrama strategică SWOT – opțiuni strategice

B. Analiza PEST

Analiza PEST este o analiză externă și urmărește să evidențieze o altă perspectivă a mediului în care organizația își desfășoară activitatea. Analiza PEST servește la analiza impactului și a tendințelor generale ale celor **4 stimulatori majori ai schimbării: politici, economici, sociali și tehnologici**.

- factorii politici au în vedere politica guvernului, legislația centrală, locală, stabilitatea politică, modificări la nivel administrativ;
- factorii economici au în vedere variabilele economice cheie (taxe, tarife, curs valutar);
- factorii sociali analizează atitudinile și caracteristicile clienților instituției;
- factorii tehnologici: aplicarea sistematică a cunoștințelor științifice la scopurile practice ale instituției.

Cei patru stimulatori ai schimbării nu acționează independent sau paralel ci ei se află în interacțiune și pot genera schimbări imprevizibile.

În teorie sunt întâlniți ca factori majori ai schimbării și **cadrul legal și condițiile de mediu**, caz în care analiza este realizată sub acronimul PESTLE.

C. Arborele problemei

COPII și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei

www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Arborele problemei reprezintă una dintre cele mai populare analize pentru stabilirea priorităților. Constă în reprezentarea grafică a cauzelor problemei și efectelor generate, pe modelul diagramei de mai jos:

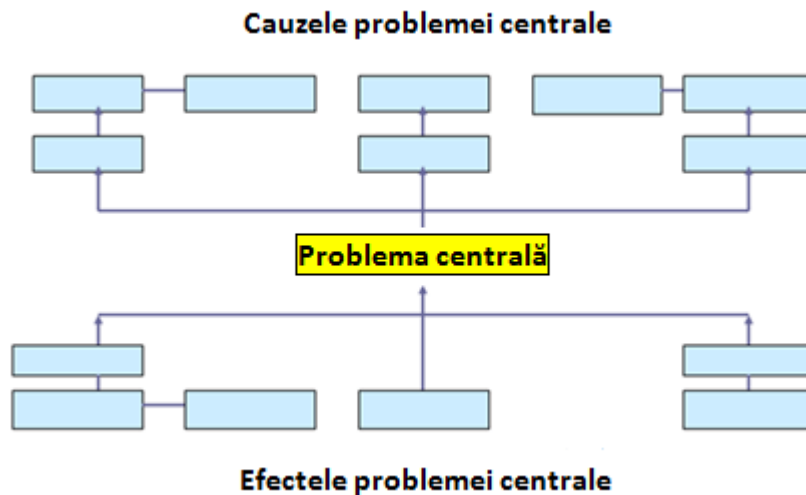

Figura 3: Diagrama arborelui problemei – elemente

D. Arborele obiectivelor

Situația negativă ilustrată de arborele problemelor este transpusă într-o situație îmbunătățită, prin reformularea pozitivă a problemelor identificate. Aceste formulări pozitive devin astfel obiective iar arborele obiectivelor va deveni în oglindă arborele problemelor. Relația cauză - efect devine acum o relație de tip mijloace – scop.

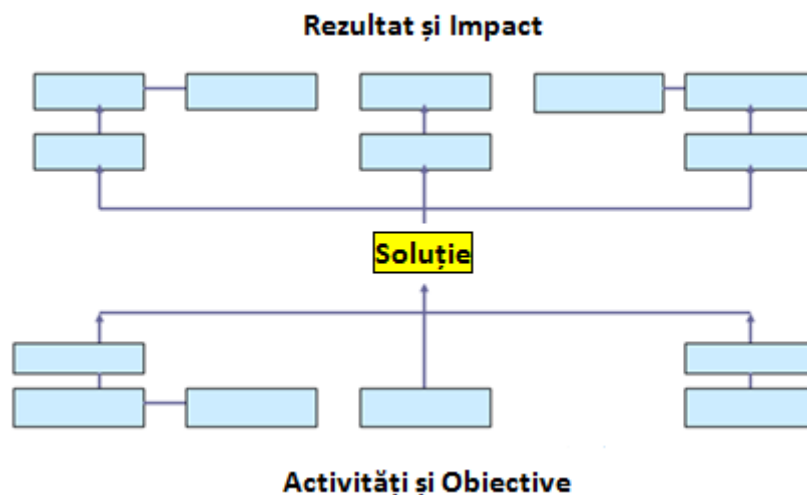

Figura 4: Diagrama arborelui obiectivelor – elemente

Regula SMART

Pentru a fi formulat cât mai corect, un obiectiv trebuie să fie:

- **Specific** - obiectivul trebuie să fie clar; să arate cine, ce, când, unde;
- **Măsurabil** - să conțină standardele pe care le dorim atinse, și indicatorii (cantitativ sau/și calitativi) prin care urmează să verificăm în ce măsură este atins obiectivul;
- de **Atins** – să poată fi atins de cel care și-l propune;
- **Relevant** - în raport cu mandatul/misiunea instituției, direcția de strategie în care se înscrie;
- delimitat în **Timp** – să arate clar termenul până la care obiectivul urmează a fi atins.

1.3. Identificarea soluțiilor alternative și alegerea strategiei de acțiune

După stabilirea obiectivului de acțiune se pune imediat problema modalității de atingere a acestuia: adoptarea strategiei de acțiune. Alegerea strategiei presupune identificarea „căilor posibile de acțiune”, a alternativelor și a alegerii dintre acestea cea considerată a fi cea mai bună.

Bineînțeles, resursele unei organizații nu sunt nelimitate, drept urmare, este firesc, indiferent de analiza întreprinsă, ca unele opțiuni să fie alese în detrimentul altora. Astfel, atât în baza diagramei strategice SWOT, cât și a arborelui obiectivelor, factorii interesați aleg prin negociere și (ideal) prin consens acele opțiuni și obiective care servesc cel mai bine misiunii și viziunii asumate.

Strategia este o direcție globală de acțiune iar ca document, sintetizează cel puțin următoarele elemente:

- Problema socială și diagnoza acesteia;
- Viziunea;
- Scopul;
- Obiectivele;
- Principiile de acțiune.

Strategia poate fi globală, sectorială sau punctuală. Strategiile (ca și planurile, programele, proiectele) de dezvoltare pot viza global dezvoltarea, pot adresa dezvoltarea unui sector anume (spre exemplu, industrie, energie, agricultură, protecția mediului, educație, sănătate etc.) sau se pot concentra asupra unui aspect punctual.

Strategia poate fi națională, regională, județeană, locală sau adresată unui segment specific de populație. Problemele sociale generale (spre exemplu sărăcia, corupția sau traficul de ființe umane) sunt adresate (sau ar trebui adresate) la toate aceste niveluri. Spre deosebire, probleme punctuale specifice unei comunități locale sunt adresate doar la nivelul acestora.

Strategiile de acțiune diferă semnificativ în funcție de tipul, amploarea și nivelul problemelor cărora li se adresează. Strategiile care vizează probleme globale (spre exemplu, dezvoltarea durabilă, sărăcia etc.) la nivel internațional, european sau național sunt mult mai complexe decât strategiile privind problemele punctuale ale unei comunități particulare. Strategiile inițiate la nivelul instituțiilor centrale (agenție internațională, minister etc.), de obicei, au în vedere schimbări fundamentale cu impact major, care pot afecta un număr mare de persoane și comunități, pe perioade lungi de timp. Spre deosebire, strategiile instituțiilor locale sunt fie adaptări la condițiile locale specifice ale strategiilor de la niveluri superioare, fie propun schimbări cu impact relativ redus, limitate la un număr relativ mic de persoane și/sau perioade relativ scurte de timp.

1.4. Operaționalizarea strategiei într-un plan de acțiuni

Strategia, ca direcție globală de acțiune cu principiile care fundează opțiunea, nu conține măsurile concrete, în orizonturi de timp specificate, responsabilități, atribuirea de resurse. Forma de lucru utilizată frecvent în vederea implementării strategiei este forma tabelară care este ușor de urmărit și poartă numele de **Plan de acțiuni**

Nu există un format standard de Plan de acțiuni adecvat pentru operaționalizarea oricărei strategii. Important este ca elementele planului de acțiune să dea o imagine clară a etapelor de realizat, a resurselor implicate și a responsabilităților asumate pentru fiecare etapă în parte, pe termenii de predare stabilite.

Sintetizat, un bun Plan de acțiuni ar trebui să conțină cel puțin următoarele elemente:

- Obiective;
- Activități asociate îndeplinirii obiectivelor;
- Responsabili;
- Resursele necesare;
- Termene de realizare;
- Indicatori.

Activitate	Rezultate așteptate	Indicatori	Responsabil	Termen limită	Resurse
I. obiectivul					
I.1. activitatea 1					
I.2. activitatea 2	ș.a.m.d.				

Tabelul 3: Planul de acțiuni – elemente

COPII și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

Indicatorii măsoară gradul de realizare a unei anumite activități sau subactivități. Pentru o bună alegere, la fel ca obiectivele, și indicatorii este recomandabil să fie formulați SMART.

1.5. Implementarea planurilor de acțiuni

Implementarea este etapa de realizare efectivă a strategiei/ planului de acțiuni. Prin procesul de implementare, resursele sunt transformate în rezultate, în vederea atingerii scopurilor și obiectivelor formulate.

Procesul de implementare se referă la desfășurarea secvenței de activități concrete prevăzute în planul de acțiuni, în condițiile stabilite de responsabilități, termene și resurse umane, materiale sau financiare, necesare pentru a desfășura activitățile.

Urmărirea momentului, duratei și succesiunii activităților este capitală în această fază, drept urmare este recomandată o reprezentare grafică, așa cum este Diagrama Gantt. Aceasta poate să identifice și repere pentru monitorizarea progresului înregistrat în implementare și responsabilități pentru realizări intermediare.

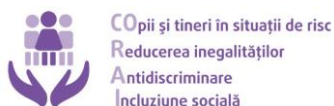
Implementarea necesită tehnici speciale (a) de mobilizare a resurselor financiare (publice și non-publique), umane, materiale și (b) de motivare a participării diferitelor părți interesate la implementare.

Principalii factori care pot bloca implementarea sunt: deficitul de resurse, deficitul de organizare, schimbările politice sau ale persoanelor responsabile și o strategie/un plan deficitar.

Activitatea	Luna 1				Luna 2				Luna 3				Luna 4				Luna 5	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	ș.a.m.d.
A																		
B																		
C																		
D																		
ș.a.m.d.																		

Figura 5: Diagrama Gantt - elemente

1.6. Monitorizarea

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Implementarea planurilor de acțiune, a programelor și proiectelor de dezvoltare, presupune participarea mai multor actori sociali (comunități, instituții, organizații, grupuri sociale, persoane) cu motivații diferite, interese convergente sau divergente, priorități proprii. Activitățile acestora trebuie monitorizate continuu în vederea coordonării.

Monitorizarea reprezintă activitatea continuă de urmărire a procesului de implementare a unei strategii, a unui plan, program sau proiect. Monitorizarea, deci, se concentrează pe proces și nu pe rezultatele acțiunii. Sunt două sensuri distincte, dar complementare ale monitorizării:

- monitorizarea implementării planului;
- monitorizarea dinamicii problemei de soluționat/ obiectivului de realizat.

Rapoartele periodice de monitorizare au două roluri principale. În primul rând, au rol de suport pentru coordonator, care urmărește ca acțiunile să fie conforme cu planul pentru a realiza obiectivul propus. În al doilea rând, au rol de conștientizare și interiorizare a obiectivului urmărit la nivelul actorilor individuali și colectivi.

1.7. Evaluarea strategiei/planului

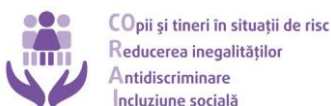
Monitorizarea asigură implementarea cu succes a planului, dar nu neapărat realizarea obiectivului global propus. Aceasta depinde nu numai de aplicarea consecventă a planului, dar și de calitatea strategiei/ planului. Riscul monitorizării este de a crea o anumită rigiditate acțiunii, o deschidere insuficientă pentru critica opțiunii strategice/ planului și explorarea alternativelor.

Conceptul de evaluare deschide un alt tip de analiză: raportarea strategiei/ planului la soluționarea problemei/ realizarea obiectivului propus, eficacitatea globală a acțiunii sociale. Evaluarea la sfârșitul unui ciclu de acțiune este esențială pentru a se evita risipa efortului pe căi probate a fi insuficiente.

Tipuri de evaluare:

Din punct de vedere al momentului realizării, există trei tipuri de evaluare:

- **Evaluarea ex ante**
Aceasta este realizată înainte de implementarea programului/ proiectului, în scopul de a obține o prognoză cu privire la modul în care un program va funcționa și va produce efectele dorite. Poate fi realizată pe baza unui studiu de fezabilitate sau a unei diagnoze inițiale.
- **Evaluarea continuă (interim)**
Este realizată de-a lungul perioadei de desfășurare a proiectului sau programului.
Acest tip de evaluare **este în principal bazat pe datele culese prin monitorizare** și este vital pentru corecția și revizuirea în timp real a planului de acțiune și activităților.

- **Evaluare ex post**

Este realizată după finalizarea implementării, în scopul de a furniza informații despre eficacitatea sau eficiența unui program/proiect. La modul ideal, evaluarea ex post ar trebui realizată după finalizarea implementării (câteva luni sau, în unele cazuri, chiar un interval de timp mai lung).

Este utilă pentru aprecierea efectelor indirecte și pe termen lung ale proiectului/programului.

1.8. Feed-back și corecție

Planificarea strategică are un caracter ciclic, cu reveniri în fazele anterioare pentru a include un mecanism de feed-back și corecție. Feedback-ul include activități de transmitere către părțile interesate a concluziilor, recomandărilor și lecțiilor învățate din activitățile de monitorizare și evaluare.

Feedback-ul se referă la transmiterea rezultatelor obținute din activitățile de monitorizare și evaluare (constatări, concluzii, recomandări și lecții învățate), organizate și prezentate într-o formă adecvată diseminării către părțile interesate, în scopul de a îmbunătăți managementul programelor, procesul de luare a deciziilor și procesul de învățare la nivelul organizațiilor.

COPII și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

2. Planificarea strategică în domeniul incluziunii sociale și reducerii sărăciei

În ultimii 20 de ani au fost realizate o serie de acțiuni strategice semnificative la nivel național pentru reducerea sărăciei și promovarea incluziunii sociale, după cum urmează:

- **Comisia de Prevenire și Combatere a Sărăciei - 1998**

Constituită sub patronajul președintelui României, Comisia a elaborat și aprobat “**Strategia de prevenire și combatere a sărăciei**”, document care, deși nu a ajuns la un nivel executiv, a reprezentat primul document strategic în care s-au formulat principiile politicilor sociale în domeniu.

- **Comisia Anti-Sărăcie și Promovarea Incluziunii sociale (CASPIIS) - 2001**

În perioada de funcționare (2001 - 2006), această instituție împreună cu Comisiile Județene în coordonare (cu funcție de implementare și elaborare a politicilor sociale la nivel județean) au anticipat participarea României la Metoda Deschisă de Coordonare a Uniunii Europene. În perioada de existență a CASPIIS au fost elaborate o serie de cercetări cheie pentru combaterea sărăciei – stabilirea metodologiei de calcul a sărăciei absolute, construirea unui set de indicatori naționali și județeni care să fie monitorizați, elaborarea primei hărți a sărăciei la nivel local etc.

În plus, în cadrul acestei comisii, au fost elaborate **Planul Național Anti-sărăcie și de Promovare a Incluziunii Sociale** și planuri județene ce au preluat și adaptat obiectivele naționale nevoilor locale.

- **Memorandumul Comun de Incluziune Socială cu Comisia Europeană - 2005**

Elaborarea Memorandumului a reprezentat prima fază de parcurs comun cu politica de incluziune socială la nivel european.

Documentul coordonat de Ministerul Muncii și elaborat împreună cu un număr semnificativ de actori relevanți și-a propus să identifice provocările cheie cu care se confruntă România în promovarea incluziunii sociale la acel moment, precum și acțiunile ce trebuiau întreprinse pentru a răspunde la acele provocări.

- **Mecanismul național pentru promovarea incluziunii sociale – HG nr. 1217/2006**

Prin acest act normativ s-a reglementat funcționarea Comisiei Naționale privind Incluziunea Socială, în cadrul Consiliului Interministerial pentru Afaceri Sociale, Sănătate, Protecția Consumatorului. Comisia națională este constituită din câte un reprezentant, la nivel de secretar de stat sau președinte, al ministerelor, autorităților, agențiilor și al altor instituții guvernamentale cu atribuții în domeniul incluziunii sociale,

are rol consultativ și este condusă de Ministrul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

- **Strategia privind reforma în domeniul asistenței sociale – 2011**

Strategia aprobată prin memorandum în ședință de guvern prezintă o serie de obiective importante, care au ghidat o parte a acțiunilor Guvernului în ultimii ani și care au creat premisele planificării strategice ulterioare: focalizarea beneficiilor sociale către persoanele cu venituri mici, reducerea costurilor de acces la beneficii sociale ale beneficiarilor, reducerea erorii și fraudei, reducerea numărului de persoane în vârstă de muncă dependente de asistență socială, consolidarea beneficiilor de asistență socială, precum și creșterea capacității de prognoză, planificare strategică, monitorizare și evaluare.

- **Legea asistenței sociale nr. 292/2011**

Legea definește persoanele fără adăpost și stabilește măsuri concrete pentru aceștia, care se află în sarcina autorităților publice locale, stabilește complementaritatea dintre beneficii de asistență socială și servicii sociale, întărește principiul solidarității sociale, principiul colaborării în domeniul asistenței sociale între autoritățile publice locale.

- **Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2012-2020 - HG nr. 1221/2011**

- **Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020 - HG nr. 18/2015**

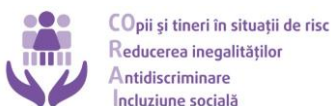
- **Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015 – 2020 și Planul strategic de acțiuni pentru perioada 2015 – 2020 - HG nr. 383/2015**

2.1. Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015 – 2020 – HG nr. 383/2015

În cadrul acestei secțiuni va fi prezentată structura și principalele aspecte ale strategiei, ca mod de exemplificare a modului teoretic.

2.1.1. Definirea problemei

Principalele **grupuri vulnerabile identificate** în strategie (pag. 24) sunt:

- persoanele sărace;
- copiii și tinerii lipsiți de îngrijire și sprijin parental;
- persoanele vârstnice singure sau dependente;
- romii;
- persoanele cu dizabilități;
- alte grupuri vulnerabile.

Principalele **probleme identificate** în domeniul incluziunii sociale și reducerii sărăciei sunt prezentate mai jos (pag. 25 din strategie):

- pondere mare a persoanelor cu venituri reduse, insuficiente unui trai decent, comparative cu media celorlalte state membre ale UE, inclusive a persoanelor sărace încadrate în muncă;
- discrepanțe majore între locuitorii din mediul rural față de cei din localitățile urbane, în ceea ce privește accesul la serviciile sociale, de ocupare a forței de muncă, de sănătate, de educație și condiții bune de locuit;
- existența unor categorii sociale, care datorită unor factori care țin de etnie, stare de sănătate, vârstă, mediu social sau familial de proveniență, întâmpină dificultăți de integrare socială deplină.

2.1.2. Viziunea

Aceasta este prezentată la pagina 5, într-un mod mai degrabă neobișnuit – nu este concentrată într-un paragraf distinct - și nici nu este evidențiată într-o secțiune numită ca atare.

În egală măsură se observă o suprapunere între Obiectivul Guvernului României, care este formulat ca o viziune, respectiv ceea ce își propune România ca țară (în care caz viziunea este explicată pe larg):

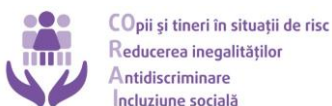
„**Obiectivul Guvernului României** este ca toți cetățenii să aibă oportunități egale de a participa în societate, să fie apreciați și valorizați, să trăiască în demnitate, iar nevoile lor elementare să fie satisfăcute și diferențele respectate.”

„**România își propune să devină o țară în care:**

- Toți cetățenii să aibă oportunități egale. (...)
- Nevoile elementare ale tuturor cetățenilor să fie satisfăcute. (...)
- Diferențele între membrii societății să fie respectate. (...)
- Toate persoanele să fie apreciate și să trăiască demn. (...)”

2.1.3. Scopul

Scopul/Obiectivul general nu este prezentat ca atare în strategie. Totuși, el pare să fie prezentat tot la pagina 5, sub forma “principalului rezultat vizat de strategie” și reflectă ținta asumată de Guvernul României conform Strategiei Europa 2020:

„În acest context, **includiunea socială a grupurilor vulnerabile și reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială** cu 580.000, până în anul 2020, față de anul 2008, conform țintei asumate de România în vederea îndeplinirii obiectivelor Strategiei Europa 2020, reprezintă rezultatul principal vizat de strategie.”

2.1.4. Politici, domenii și intervenții cheie

Una din concluziile analizei diagnostic identifică distribuția teritorială specifică a sărăciei în România, cu discrepanțe între rural și urban. Drept urmare, strategia introduce pe lângă politici orientate spre persoane un nou tip de abordare, denumit generic *politici zonale*

„Date fiind domeniul economic și social din care indivizii pot fi excluși, tiparele teritoriale de excluziune și gravitatea problemelor sociale prin care trec numeroase persoane, Strategia împarte în mod generic diversele **tipuri de intervenții** în *politici orientate către persoane și politici zonale*.”

Politicele orientate către persoane acoperă politicile vizând direct reducerea sărăciei și creșterea includiunii sociale în mai multe **domenii cheie**:

- ocuparea forței de muncă;
- transferuri sociale;
- servicii sociale;
- educație;
- sănătate;
- locuire;
- participare socială.

Politicele zonale vizează:

- dimensiunea teritorială a sărăciei;
- integrarea comunităților marginalizate.

În plus, strategia vizează și o **componenta instituțională**, denumită:

- consolidarea capacității instituționale de reducere a sărăciei și de promovare a includiunii sociale.

2.1.5. Obiective specifice și direcții de acțiune

Pentru fiecare domeniu de strategie, au fost identificate obiective specifice alături de provocări și direcții de acțiune (DA) pentru a răspunde fiecărei probleme.

Domeniul 1 Ocuparea forței de muncă	Obiectiv specific 1: Prevenirea șomajului și creșterea ocupării forței de muncă în rândul persoanelor în căutarea unui loc de muncă, inclusiv pentru populația vulnerabilă prin aplicarea eficace a politicilor active de ocupare a forței de muncă	
	DA 1.1	Activarea persoanelor sărace care nu sunt angajate, nu sunt înscrise în sistemul de învățământ sau formare profesională
	DA 1.2	Reducerea ocupării în sectorul informal și creșterea productivității fermelor mici și mijlocii
	DA 1.3	Reducerea sărăciei persoanelor încadrate în muncă
	DA 1.4	Dezvoltarea capacității instituționale și a resurselor serviciului public de ocupare
	DA 1.5	Creșterea participării pe piața muncii a categoriilor vulnerabile
	DA 1.6	Dezvoltarea economiei sociale în vederea creșterii oportunităților de angajare pentru grupuri vulnerabile

Tabelul 4: Domeniul Ocuparea forței de muncă – Obiectiv specific și direcții de acțiune

Domeniul 2 Transferuri sociale	Obiectiv specific 2: Obiectivul protecției sociale este de a-i sprijini pe cei aflați în situații de vulnerabilitate și/sau care nu pot lucra (precum vârstnicii, persoanele cu dizabilități sau copii lipsiți de îngrijirea părinților), de a garanta un nivel minim de venituri pentru populația săracă și de a furniza beneficii de asistență socială și servicii sociale persoanelor sărace, în schimbul îndeplinirii de către acestea a responsabilităților lor.	
	DA 2.1	Îmbunătățirea performanței sistemului de transferuri sociale
	DA 2.2	Creșterea importanței programelor țintite către grupurile vulnerabile
	DA 2.3	Eficientizarea sistemului de transferuri sociale și creșterea rolului acestuia de activare a grupurilor vulnerabile prin introducerea Venitului Minim de Inserție
	DA 2.4	Oferirea sprijinului financiar adecvat pentru persoanele cu dizabilități în risc de sărăcie sau excluziune socială
	DA 2.5	Protejarea persoanelor vârstnice aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială
	DA 2.6	Protejarea consumatorilor săraci și vulnerabili împotriva creșterii tarifelor la electricitate

Tabelul 5: Domeniul Transferuri sociale – Obiectiv specific și direcții de acțiune

COpii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

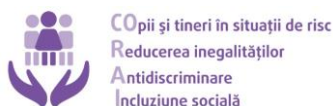

Domeniul 3 Servicii Sociale	Obiectiv specific 3: Obiectivul Guvernului este dezvoltarea unei rețele naționale de servicii sociale de bună calitate, cu acoperire adecvată în teritoriu și accesibilitate tuturor beneficiarilor la nivel național	
	DA 3.1	Asigurarea mecanismelor de creștere a responsabilității sociale din servicii sociale
	DA 3.2	Îmbunătățirea sistemelor de evaluare a nevoilor și de management al informațiilor, precum și corelarea acestora cu politica și practicile locale de luare a deciziilor
	DA 3.3	Îmbunătățirea finanțării serviciilor sociale
	DA 3.4	Consolidarea și îmbunătățirea asistenței sociale la nivelul comunității
	DA 3.5	Dezvoltarea echipelor comunitare de intervenție integrată
	DA 3.6	Dezvoltarea serviciilor destinate grupurilor vulnerabile

Tabelul 6: Domeniul Servicii sociale – Obiectiv specific și direcții de acțiune

Domeniul 4 Educație	Obiectiv specific 4: Obiectivul Guvernului este asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți copiii și tinerii. Se va acorda atenție creșterii calității și relevanței învățământului și formării profesionale, atât pentru piața muncii, cât și pentru indivizi	
	DA 4.1	Îmbunătățirea sistemului de educație și îngrijire pentru copiii preșcolari
	DA 4.2	Creșterea ratei participării și îmbunătățirea rezultatelor obținute de toți copiii cuprinși în învățământul primar și gimnazial
	DA 4.3	Promovarea unui acces mai larg la învățământul terțiar (nonuniversitar) a grupurilor sub-reprezentate
	DA 4.4	Creșterea accesului la programul de învățare și formare pe tot parcursul vieții pentru tinerii dezavantajați și populația de vârstă activă
	DA 4.5	Creșterea accesului copiilor din grupuri vulnerabile la educație de calitate
	DA 4.6	Îmbunătățirea eficienței programelor de protecție socială în educație

Tabelul 6: Domeniul Educație – Obiectiv specific și direcții de acțiune

Domeniul 5 Sănătate	Obiectiv specific 5: Obiectivul Guvernului este de a asigura accesul grupurilor sărace sau vulnerabile la servicii de sănătate de bună calitate	
	DA 5.1	Promovarea echității în materie de sănătate și protecție financiară
	DA 5.2	Îmbunătățirea furnizării de servicii de sănătate în arii de intervenție relevante pentru grupurile sărace sau vulnerabile
	DA 5.	Creșterea accesului grupurilor vulnerabile la servicii de asistență medicală primară de bună calitate

Tabelul 7: Domeniul Sănătate – Obiectiv specific și direcții de acțiune

Domeniul 6 Locuire	Obiectiv specific 6: Obiectivul Guvernului este asigurarea accesului la servicii de locuire, în special pentru persoanele fără adăpost și pentru alte persoane care nu își pot permite o locuință	
	DA 6.1	Creșterea accesibilității și îmbunătățirea calității locuințelor, în special pentru populația vulnerabilă
	DA 6.2	Dezvoltarea sectorului locuirii
	DA 6.3	Asigurarea sprijinului de urgență și creșterea capacității de prevenție timpurie pentru persoanele fără adăpost

Tabelul 8: Domeniul Locuire – Obiectiv specific și direcții de acțiune

Domeniul 7 Participare socială	Obiectiv specific 7: Guvernul își propune să încurajeze atât activitățile de voluntariat prin care populația poate ajuta grupurile vulnerabile cât și formele de participare socială prin care vocile persoanelor marginalizate să devină auzite direct și imediat	
	DA 7.1	Îmbunătățirea climatului social și creșterea încrederii în instituțiile statului
	DA 7.2	Creșterea toleranței și reducerea discriminării
	DA 7.3	Creșterea participării la activități de voluntariat cu și pentru grupurile vulnerabile
	DA 7.4	Responsabilizarea și creșterea implicării în luarea deciziilor care afectează comunitățile sărace și marginalizate prin participare socială activă
	DA 7.5	Îmbunătățirea accesului la informații și cunoaștere prin inovare socială

Tabelul 8: Domeniul Participare socială – Obiectiv specific și direcții de acțiune

Domeniul 8 Dimensiunea teritorială a sărăciei + Domeniul 9 Integrarea comunităților marginalizate	Obiectiv specific 8: Guvernul își propune să își concentreze eforturile în vederea adresării disparităților regionale din România și a îmbunătățirii calității vieții în zonele rurale și urbane mici. Obiectiv specific 9: În plus, își propune să elimine, sau să reducă semnificativ zonele de sărăcie concentrată, ratele scăzute de ocupare a forței de muncă, nivelul scăzut de educație și condițiile de locuire inadecvate din comunitățile marginalizate în care locuiește aprox. 5 % din populație.	
	DA 8.1	Reducerea disparităților teritoriale
	DA 9.1	Integrarea comunităților rurale marginalizate
	DA 9.2	Integrarea comunităților urbane marginalizate
	DA 9.3	Integrarea comunităților rome

Tablul 9: Domeniul Politicilor zonale – Obiectiv specific și direcții de acțiune

Domeniul 10 Consolidarea capacității instituționale de reducere a sărăciei și de promovare a incluziunii sociale	Obiectiv specific 10: Guvernul urmărește întărirea capacității instituționale la toate nivelurile, pentru a oferi posibilitatea tuturor actorilor relevanți să colaboreze în dezvoltarea și implementarea de politici pentru	
	DA 10.1	Creșterea capacității de elaborare de politici și de management la toate nivelurile
	DA 10.2	Dezvoltarea unei abordări integrate în domeniul politicilor sociale
	DA 10.3	Dezvoltarea sistemelor de monitorizare și evaluare
	DA 10.4	Îmbunătățirea furnizării de servicii cu tehnologia informației și comunicațiilor
	DA 10.5	Modernizarea sistemelor de plată

Tablul 10: Domeniul Consolidarea capacității instituționale – Obiectiv specific și direcții de acțiune

2.1.6. Inițiative cheie prevăzute pentru perioada 2015 – 2017

Din setul de politici și intervenții prevăzute în strategie, Guvernul își propune un subset de nouă **intervenții cheie** care urmează să fie implementate în perioada 2015 – 2017:

1. Creșterea ocupării forței de muncă în rândul persoanelor cu venituri reduse și a celor din grupurile vulnerabile prin programe personalizate de activare a forței de muncă;

2. Creșterea nivelului de susținere a veniturilor populației sărace și introducerea stimulentei pro-muncă pentru beneficiarii programelor;
3. Dezvoltarea serviciilor sociale integrate la nivel comunitar;
4. Îmbunătățirea instrumentelor pentru identificarea școlilor dezavantajate pentru a asigura faptul că toți copiii beneficiază de oportunități egale;
5. Consolidarea serviciilor sociale de protecție a copilului;
6. Dezvoltarea unui instrument pentru identificarea satelor sărace și a comunităților rurale marginalizate;
7. Investiții în îmbunătățirea actualului sistem IT pentru a construi un sistem electronic de asistență socială eficient;
8. Dezvoltarea unui sistem de plată modern;
9. Consolidarea mecanismelor de coordonare și dezvoltarea unui sistem de monitorizare și evaluare.

2.1.7. Planul strategic de acțiuni pentru perioada 2015 - 2020

Planul strategic de acțiuni face parte integrantă din Strategie și prevede în formă tabelară următoarele elemente distinctive:

- Domeniul;
- Inițiativa cheie;
- Obiectivul specific;
- Acțiuni prioritare;
- Perioada de implementare;
- Responsabili.

2.1.8. Observații de ordin general privind strategia

Se poate constata cu ușurință faptul că documentul strategic este unul orientat spre domenii majore de politici publice.

Scopul/ Obiectivul general al strategiei nu este clar stabilit. Astfel, ținta stabilită prin strategia Europa 2020 pare mai degrabă scopul strategiei naționale prin transpunere de la nivel European la nivel Național.

Deși sunt declarate prioritățile guvernului pentru fiecare domeniu de intervenție, acestea reprezintă mai degrabă viziuni sectoriale decât obiective specifice.

Dezavantajul unei abordări atât de generale este reprezentat de faptul că nu prezintă proiecte, acțiuni și activități care să fie ușor replicate la nivel local.

Pe de altă parte, autoritățile și instituțiile locale au ocazia să folosească această generozitate a inițiativelor prin adaptarea lor la specificul local/județean și totodată să pregătească resursele umane pentru implementarea la nivel local a inițiativelor naționale.

2.2. Implementarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015 – 2020 la nivel local – Planul de acțiuni la nivel local

În baza liniilor directoare stabilite prin strategie și în concordanță cu Planul strategic de acțiuni 2015 – 2017, autoritățile și instituțiile locale au oportunitatea să pregătească planuri de acțiuni la nivel județean pentru perioada 2015 – 2017 care să preia și să adapteze obiectivele naționale nevoilor locale.

La nivel județean, realizarea de planuri de acțiuni în domeniul incluziunii sociale și protecției sociale, nu reprezintă o noutate.

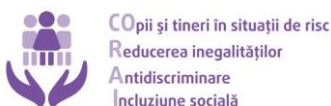
2.2.1. Planuri de incluziune socială la nivel județean

Planul județean din domeniul incluziunii sociale și protecției sociale – HG nr. 1217/2006

În conformitate cu art. 11 din HG nr. 1217/2006 privind constituirea mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România, se organizează, la nivelul instituției prefectului, **Comisia Județeană privind Incluziunea Socială (...)** cu următoarele atribuții și responsabilități:

- elaborează și aprobă **planul județean din domeniul incluziunii sociale și protecției sociale**;
- monitorizează realizarea obiectivelor prevăzute în planurile județene și efectuează informări periodice cu privire la situația și evoluția stării sociale a județului;
- prezintă periodic Comisiei naționale informări asupra stadiului de realizare a priorităților asumate prin planul județean anual.

În continuare, art. 12, alineatul (1) din același HG prevede următoarele: Comisia județeană privind incluziunea socială este alcătuită din reprezentanți ai serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe ale administrației publice centrale din subordinea Guvernului, cu responsabilități în domeniul incluziunii sociale, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale reprezentative din județ, reprezentanți ai consiliilor locale și ai consiliului județean.

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Respectivul act nu prevede un format standardizat al planului județean. În cazul județului Călărași, astfel de planuri pot fi consultate online, pe site-ul Agenției județene pentru plăți și inspecție socială, pentru perioada 2011 – 2014⁷ și conțin următoarele elemente:

1. Nr. crt.
2. Direcția de acțiune
3. Obiectiv
4. Acțiune
5. Termen
6. Instituție responsabilă

Este de remarcat faptul că nu sunt definiți indicatori de rezultat sau de atingere a obiectivului.

În cazul județului Ialomița⁸, se remarcă următoarea structură:

1. Nr. criteriu;
2. Acțiune;
3. Conținut acțiune (activități);
4. Indicatori de realizare (sunt exemplificați pe fiecare activitate);
5. Instituție responsabilă.

Este de remarcat în acest caz faptul că indicatorii și activitățile sunt foarte bine detaliați, totuși, raportat la situația ideală, lipsesc Obiectivele, Sursele de finanțare, respectiv frecvența monitorizării.

Planul județean de măsuri pentru implementarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome – HG nr. 430/2001 cu modificările ulterioare, HG nr. 1221/2011, HG nr. 18/2015

În conformitate cu HG nr. 430/2001, se organizează la nivelul instituției prefectului Birourile Județene pentru Romi, structuri organizate la nivel județean și subordonată Ministerului Administrației și Internelor (actualmente Ministerul Afacerilor Interne - MAI).

Din punct de vedere tehnic activitatea birourilor județene pentru romi este coordonată de Agenția Națională pentru Romi.

În componența birourilor județene pentru romi sunt desemnați prin ordin 3-4 experți, dintre care unul în mod obligatoriu membru al minorității romilor.

⁷ La pagina de internet <http://calarasi.prestatiisociale.ro/relci/index4.html>

⁸ La pagina de internet

<http://www.prefecturaialomita.ro/Portal/portal.nsf/AllByUNID/0000253A?OpenDocument>

Activitatea birourilor județene pentru romi, performanțele experților și stadiul îndeplinirii planului general de măsuri sunt evaluate anual de către MAI și Agenția Națională pentru Romi.

Birourile județene pentru romi formează la nivel de județ grupuri de lucru mixte pentru romi, alcătuite din subprefecți, reprezentanții birourilor județene pentru romi, reprezentanții birourilor regionale ale Agenției Naționale pentru Romi, reprezentanții serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe ale administrației publice centrale din subordinea Guvernului, care își au sediul în județele respective, mediatori școlari și sanitari, inspectori pentru romi și cadre didactice romi, reprezentanții organizațiilor neguvernamentale și reprezentanți delegați de comunitățile de romi.

Grupul de lucru mixt se întrunește în ședințe lunare sau ori de câte ori este necesar, în scopul analizării, planificării, organizării și implementării activităților sectoriale pentru îndeplinirea obiectivelor și sarcinilor din planul general de măsuri, la nivel județean.

Principalele responsabilități ale birourilor județene pentru romi sunt:

- a) organizarea;
- b) planificarea;
- c) coordonarea

activităților pentru îndeplinirea obiectivelor și sarcinilor din Planul general de măsuri, la nivel județean.

La o simplă căutare pe internet, pot fi găsite multe astfel de planuri județene.

Un bun exemplu de astfel de plan realizat sub formă tabelară este cel al județului Tulcea⁹, care conține următoarele elemente:

1. Nr. criteriu;
2. Obiectivul;
3. Măsuri;
4. Termen;
5. Instituții responsabile;
6. Inițiator/parteneri;
7. Indicatori/ Surse de indicatori;
8. Buget/Surse de finanțare;

⁹ La pagina de internet <http://www.prefecturatulcea.ro/biroul-judetean-pentru-romi-tulcea/>

În cazul județului Prahova, deși structura planului¹⁰ este identică, coloanele indicatori și surse de buget sunt în mare parte necompletate. Acest fapt poate conduce la o îngreunare a implementării planului și la dificultăți în monitorizarea și evaluarea acestuia.

Planul aferent implementării HG 1221/2011 în cazul județului Sibiu¹¹ prevede perioada 2014 – 2020, însă surprinde fiind realizat sub formă narativă, greu de urmărit, nefiind identificați indicatori și partajate responsabilități.

Nu în ultimul rând, sunt întâlnite și planuri realizate pentru toată perioada de derulare a Strategiei Guvernului României pentru incluziune a cetățenilor români aparținând minorității române pentru perioada 2015 - 2020 așa cum este cazul județului Cluj¹².

2.2.2. Concluzii privind planurile județene

Ca aspect pozitiv, este de remarcat faptul că la nivel local există baza instituțional – organizațională pentru realizarea unor planuri privind incluziunea socială și asistența socială, atât la nivel general, prin intermediul **Comisiilor Județene privind Incluziunea Socială** cât și la nivel specific, prin intermediul **Birourilor Județene pentru Romi**. Majoritatea site-urilor prefecturilor care au fost consultate dovedesc activitatea continuă a acestor structuri.

Ca aspecte de îmbunătățit, se remarcă faptul că nu există un format tip de Plan de acțiuni, motiv care conduce la realizarea unor planuri de multe ori incomplete d.p.d.v. al ciclului de implementare și monitorizare.

Concret, în multe cazuri indicatorii nu sunt definiți sau sunt definiți deficitar și uneori se observă lipsa partajării responsabilităților. Este de presupus că acest fapt se datorează pe de-o parte unei expertize care necesită îmbunătățire în realizarea Planurilor de acțiuni, iar pe de altă parte lipsei surselor de finanțare dedicate.

¹⁰ La pagina de internet http://www.prefecturaprahova.ro/files/docs/plan_judetean_romii_2015.pdf

¹¹ La pagina de internet <http://www.prefecturasibiu.ro/images/stories/grupjudeteandelucrumixtpentruromi/plan%20judetean%20de%20actiune%20actualizare%202014>

¹² La pagina de internet <http://www.prefecturacluj.ro/planul-judetean-de-masuri-2015>

3. Aspecte specifice privind planificarea strategică

3.1. Indicatorii

Așa cum menționam mai sus, forma de lucru utilizată frecvent în vederea implementării strategiei este forma tabelară care este ușor de urmărit și poartă numele de Plan de Acțiuni.

Activitate	Rezultate așteptate	Indicatori	Responsabil	Termen limită	Resurse
I. obiectivul	Valoare țintă	Indicator(i) pentru măsurare obiectiv	responsabil pentru realizarea unui obiectiv	Termenul la care trebuie obiectivul atins	Mii € sau Mii Lei
I.1. activitatea 1 care conduce la atingerea obiectivului		Indicator(i) pentru măsurare activitate	responsabil pentru realizarea unei anumite activități	Termenul la care activitatea trebuie finalizată	
I.2. activitatea 2 ș.a.m.d.					

Tabel 11: Model de Plan de acțiuni

În această logică, indicatorii sunt necesari pentru verificarea realizării activităților care converg spre îndeplinirea obiectivelor, și reprezintă unități de măsură ce fac posibilă cuantificarea a nivelului atins de obiectivele propuse în cadrul strategiei, ca urmare a implementării acestora.

O bună definire și utilizare a lor permit controlul viabilității obiectivelor și stau la baza sistemului de monitorizare a strategiei.

Aceștia trebuie să fie măsurabili și pot proveni din:

- rapoarte;
- sondaje,
- procese verbale, etc.

Pentru o bună alegere indicatorii se compară cu termenii SMART:

(S) Specifici	indicatorul va furniza informații despre caracteristicile <i>specifice aceluiași obiectiv</i> , unui anumit obiectiv
(M) Măsurabili	indicatorul prezintă aspecte <i>cantitative și/sau calitative</i> ale obiectivului cu care este asociat și poate fi măsurat cu unități și instrumente de măsură cunoscute
(A) Accesibili	să poată fi procurați ușor la un preț accesibil
(R) Relevanți	sunt <i>semnificativi pentru obiectivul</i> măsurat în contextul strategiei
(T) se raportează la un Timp	<i>fac referire la un moment de timp</i> bine precizat, atunci când se înregistrează măsura lui, spre a se ști stadiul atingerii obiectivului pe care îl verifică

Exemplu:

Obiectiv: Acces îmbunătățit la Parcul Natural Porțile de Fier;

Logistică adecvată pentru o bună comunicare externă.

Identificare indicator:

- Timp mediu de călătorie de la sediul Administrației Parcului la cel mai îndepărtat punct turistic al parcului;
- Număr de calculatoare și dispozitive infotouch achiziționate la sfârșitul anului 2007.

Definirea indicatorului:

- Timp mediu de călătorie de la sediul Administrației Parcului la cel mai îndepărtat punct turistic al parcului se reduce cu 30% față de anul 200X, în sezonul primăvară – toamnă, pentru toți vizitatorii în autoturisme și autocare, în județul Mehedinți, la 2 ani de la implementarea strategiei
- Număr de calculatoare și infotouch, achiziționate la sfârșitul anului 2007 = 30 buc. pentru salariați și cetățenii care se adresează Prefecturii Județului Mehedinți, după 1/2 an de la implementarea strategiei

Caracterele indicatorului:

1. **Definirea cantității:**

- Timp mediu de călătorie de la sediul Administrației Parcului la cel mai îndepărtat punct turistic al parcului **se reduce cu 30%** față de anul 200X...

- Număr de calculatoare și infotouch, achiziționate la sfârșitul anului 2007=30 buc....
- 2. **Definirea grupului țintă:**
 - ...pentru toți vizitatorii în autoturisme și autocare...
 - ...pentru salariați și cetățenii care se adresează Prefecturii...
- 3. **Definirea locului:**
 - ... în județul Mehedinți..
 - ...Județului Mehedinți...
- 4. **Definirea timpului:**
 - ...la 2 ani de la implementarea strategiei.
 - ...după 1/2 an de la implementarea strategiei.

3.2. Monitorizarea implementării Planurilor de acțiuni

Obiectivele nu pot fi atinse fără implementarea de acțiuni concrete. Monitorizarea reprezintă activitatea periodică de constatarea a gradului de realizare a activităților.

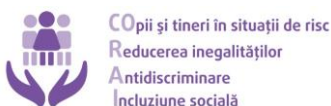
Rolul Monitorizării

Permite supravegherea implementării strategiei oferind posibilitatea:

- Revizuirii periodice a planificării strategice;
- Actualizarea și corectarea termenilor avuți în vedere la momentul planificării;
- Anticipează eventualele probleme prin efectuarea de corecții și ajustări.

Cui servește monitorizarea?

- Top-managementului - responsabil cu performanțele sistemului;
- Responsabililor de acțiuni și obiective, celor ce implementează strategia;
- Monitorilor - celor care măsoară nivelul indicatorilor și realizează raportul de monitorizare;
- Oricui are interes în implementarea strategiei.

Instrumente de monitorizare

1. **Metodologia de monitorizare** – este o procedură care face o descriere detaliată a procesului de monitorizare, este liantul care agregă celelalte instrumente de monitorizare.
2. **Inventar al indicatorilor** – listă cu indicatorii care se folosesc la monitorizarea implementării strategiei.
3. **Tablou de bord** - este un format tabelar derivat din Planul de acțiuni. În funcție de nivelul de analiză poate conține următoarele rubrici:
 - Obiectivul;
 - Rezultatul așteptat sau valoare țintă a indicatorului;
 - Stadiu realizare sau valoarea curentă a indicatorului;
 - Indicator(i) pentru măsurare obiectiv;
 - Responsabil pentru realizarea obiectivului;
 - Termenul de realizare a obiectivului.
 - Responsabil acțiune,
 - Acțiune,
 - Termen scadent acțiune.
4. **Reuniunile transversale** – sunt reuniuni între top-managementul instituției și diferitele persoane implicate în implementarea strategiei, responsabilii cu realizarea obiectivelor și a acțiunilor. În funcție de mărimea organizației și amploarea strategiei care se implementează, se pot desfășura pe nivele ierarhice.
5. **Calendar monitorizare** – se stabilesc datele când urmează să fie înregistrate valorile indicatorilor și elaborarea rapoartelor de monitorizare și/sau reuniunile transversale. Este recomandat ca perioadele de monitorizare să fie scurte pentru a avea informații în timp real dacă se poate să fie imediat după termenele scadente de realizare a acțiunilor.
6. **Rapoartele periodice** – sunt descrieri sintetice ale stadiului în care se află procesul de implementare a strategiei.

În această etapă se va observa cât de importantă este identificarea și alegerea unui sistem adecvat de indicatori. Un indicator este bine definit atunci când doi monitori ce vor măsura la același moment același indicator, vor obține o aceeași valoare pentru acesta, putându-se astfel constata fără echivoc dacă obiectivul a fost sau nu atins; toată lumea va vorbi despre aceleași lucruri fără să se facă confuzii.

Bibliografie selectivă

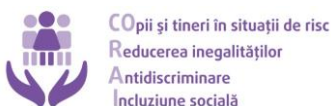
- a. Planificare strategică – suport de curs, Călina Ana Buțiu, document accesat la adresa http://www.incluziunesociala.ro/upls/29_49743_suport_curs_Planificare_strategica.pdf, în 14.08.2015;
- b. Planificare strategică – suport de curs, Rareș Macrea, Tiberiu Ecobici, Florența Albu, Dorina Milian, document accesat la adresa http://www.strategvest.ro/media/dms/file/Ghiduri%20metodologice/brosura_planificare_strategica.pdf, în 14.08.2015;
- c. Planificare strategică – suport de curs, Daniels Pavluts, prezentări accesate la adresa <http://avempolitici.gov.md/modules/view/7>, în 14.08.2015;
- d. Hotărârea Guvernului nr. 430/2001 privind aprobarea Strategiei Guvernului României de îmbunătățire a situației romilor, Monitorul oficial al României, nr. 252/2001, cu modificările ulterioare;
- e. Hotărârea Guvernului nr. 1217/2006 privind constituirea mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România, Monitorul oficial al României, nr. 808/2006;
- f. Hotărârea Guvernului nr. 1221/2011 pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2012-2020;
- g. Hotărârea Guvernului nr. 18/2015 pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015 – 2020, Monitorul oficial al României, nr. 49/2015;
- h. Hotărârea Guvernului nr. 383/2015 pentru aprobarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015 – 2020 și a Planului strategic de acțiuni pentru perioada 2015 - 2020, Monitorul oficial al României, nr. 463/2015.

Formator:

Florin Daniel Demian,

0746053505

Florindemian04@yahoo.com

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

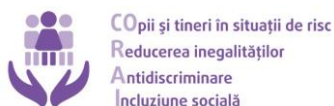

Date contact Promotor

- Asistență și Programe pentru Dezvoltare Durabilă - Agenda 21
Str. Mircea Vulcanescu nr. 2-4, et. 2, ap. 7, sect. 1, București
tel/fax 021-3114076 ; mobil : 0737062713
- e-mail: agenda21_ro@yahoo.com; office@agenda21.org.ro
www.agenda21.org.ro

Obiectivul general al proiectului vizează reducerea inegalităților și prevenirea discriminării și a excluziunii sociale și economice în județele Buzau, Călărași, Cluj, Dolj, Mures prin colaborarea dintre autorități publice și societatea civilă

Valoarea totală a proiectului este de **720,180.02 RON**, din care co-finanțarea Granturilor SEE este în valoare de **550,937.70 RON**, iar co-finanțarea publică este de **97,224.30 RON**.

Proiect finanțat cu sprijin financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială. Valoarea totală a grantului este de 550,937.70 lei
www.eeagrants.org, www.granturi-corai.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a FRDS și a Granturilor SEE 2009 – 2014; Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.